

НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ ВОДНОГО ГОСПОДАРСТВА ТА
ПРИРОДОКОРИСТУВАННЯ

Навчально-науковий економіки та менеджменту
Кафедра менеджменту та публічного врядування

**Пояснювальна записка
до кваліфікаційної магістерської роботи**

**на тему ФОРМУВАННЯ МЕХАНІЗМУ ЗАЛУЧЕННЯ ІНВЕСТИЦІЙ
НА МІСЦЕВОМУ РІВНІ (НА ПРИКЛАДІ ШЕПЕТІВСЬКОЇ
ТЕРИТОРІАЛЬНОЇ ГРОМАДИ)**

Виконала: студентка 2 курсу,
групи ДСз-21м спеціальності 281
«Публічне управління та адміністрування»

Бондарук Катерина Сергіївна

Керівник: кандидатка педагогічних наук,
доцентка, доцентка кафедри
менеджменту та публічного врядування,
Мартинюк Галина Федорівна

Рецензент: Бузиль Віталій Володимирович

Рівне – 2024 року

ЗМІСТ	
РОЗДІЛ 1. ТЕОРЕТИЧНІ ЗАСАДИ ОБГРУНТУВАННЯ ДОЦІЛЬНОСТІ ЗАЛУЧЕННЯ ІНВЕСТИЦІЙ НА МІСЦЕВОМУ РІВНІ.....	8
1.1. Теоретико-методологічні основи залучення інвестицій на місцевому рівні.....	8
1.2. Аналіз нормативно-правового забезпечення залучення інвестицій.....	21
1.3. Інвестиційна привабливість територій: поняття, критерії, фактори.....	34
Висновки до розділу 1	43
РОЗДІЛ 2. АНАЛІЗ ПРОЦЕСУ ЗАЛУЧЕННЯ ІНВЕСТИЦІЙ (НА ПРИКЛАДІ ШЕПЕТІВСЬКОЇ ТЕРИТОРІАЛЬНОЇ ГРОМАДИ)	45
2.1. Аналіз поточного стану інвестиційної діяльності на території громади	45
2.2. Оцінка економічного потенціалу Шепетівської територіальної громади	60
2.3. Інституційне забезпечення залучення інвестицій у Шепетівській громаді	74
Висновки до розділу 2	79
РОЗДІЛ 3. ШЛЯХИ ВДОСКОНАЛЕННЯ МЕХАНІЗМУ ЗАЛУЧЕННЯ ІНВЕСТИЦІЙ НА МІСЦЕВОМУ РІВНІ (НА ПРИКЛАДІ ШЕПЕТІВСЬКОЇ ТЕРИТОРІАЛЬНОЇ ГРОМАДИ)	82
3.1. Пріоритетні напрямки вдосконалення залучення інвестицій для Шепетівської територіальної громади.....	82
3.2. Шляхи підвищення ефективності механізму залучення інвестицій в умовах післявоєнної відбудови	93

3.3. Інструменти стимулювання інвестиційної діяльності на місцевому рівні.....	105
Висновки до розділу 3	111
ВИСНОВКИ.....	113
СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ.....	118

Звіт подібності

метадані

Заголовок

Магістерська робота .docx

Автор

Бондарук Катерина Сергіївна

Науковий керівник / Експерт

Бондарук Катерина Сергіївна

підрозділ

National University of Water and Environmental Engineering

Тривога

У цьому розділі ви знайдете інформацію щодо текстових спотворень. Ці спотворення в тексті можуть говорити про МОЖЛИВІ маніпуляції в тексті. Спотворення в тексті можуть мати навмисний характер, але частіше характер технічних помилок при конвертації документа та його збереженні, тому ми рекомендуємо вам підходити до аналізу цього модуля відповідально. У разі виникнення запитань, просимо звертатися до нашої служби підтримки.

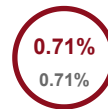
Заміна букв		0
Інтервали		0
Мікропробіли		0
Білі знаки		0
Парафрази (SmartMarks)		209

Обсяг знайдених подібностей

Коефіцієнт подібності визначає, який відсоток тексту по відношенню до загального обсягу тексту було знайдено в різних джерелах. Зверніть увагу, що високі значення коефіцієнта не автоматично означають плагіат. Звіт має аналізувати компетентна / уповноважена особа.

КП 1

КЦ

25

Довжина фрази для коефіцієнта подібності 2

24374

Кількість слів

200177

Кількість символів

Подібності за списком джерел

Нижче наведений список джерел. В цьому списку є джерела із різних баз даних. Колір тексту означає в якому джерелі він був знайдений. Ці джерела і значення Коефіцієнту Подібності не відображають прямого плагіату. Необхідно відкрити кожне джерело і проаналізувати зміст і правильність оформлення джерела.

10 найдовших фраз

Колір тексту

ПОРЯДКОВИЙ НОМЕР	НАЗВА ТА АДРЕСА ДЖЕРЕЛА URL (НАЗВА БАЗИ)	КІЛЬКІСТЬ ІДЕНТИЧНИХ СЛІВ (ФРАГМЕНТІВ)	
1	https://shepetivka-rada.gov.ua/wp-content/uploads/2024/07/inwestycyjnyj-pasport-2024.pdf	157	0.64 %
2	https://shepetivka-rada.gov.ua/wp-content/uploads/2022/09/%E2%84%9622-pro-zatverdzhennya-programy-zaluchennya-inwestyczij-2021-2025.pdf	81	0.33 %
3	https://shepetivka-rada.gov.ua/wp-content/uploads/2024/07/inwestycyjnyj-pasport-2024.pdf	73	0.30 %
4	https://shepetivka-rada.gov.ua/wp-content/uploads/2022/09/%E2%84%9622-pro-zatverdzhennya-programy-zaluchennya-inwestyczij-2021-2025.pdf	58	0.24 %
5	https://shepetivka-rada.gov.ua/wp-content/uploads/2024/07/inwestycyjnyj-pasport-2024.pdf	51	0.21 %

ВСТУП

Актуальність теми формування механізму залучення інвестицій на місцевому рівні важко переоцінити в умовах сучасного етапу розвитку України. Однією з основних умов сталого економічного розвитку є ефективне залучення інвестицій, які сприяють модернізації виробництва, розвитку інфраструктури та підвищенню рівня життя населення. Для територіальних громад України, зокрема Шепетівської територіальної громади, питання формування механізмів залучення інвестицій набуває особливої актуальності в умовах післявоєнної відбудови та переходу до посткризового розвитку. У зв'язку з цим, вивчення ефективних способів залучення інвестицій на місцевому рівні є важливим для забезпечення економічної стабільності та розвитку громад.

Дослідження проблеми залучення інвестицій було започатковано в роботах багатьох вітчизняних та зарубіжних авторів. Ось кілька основних науковців та їхніх робіт, які внесли значний вклад у цю тематику:

Вітчизняні автори:

- Василенко В. І. — «Інвестиції в Україні: проблеми та шляхи розвитку». Автор аналізує економічні, правові та інституційні аспекти залучення інвестицій в Україні.
- Зав'ялов В. Ю. — «Інвестиційні ресурси та їх ефективне використання». Аналізує механізми ефективного використання інвестиційних ресурсів в умовах нестабільної економіки.
- Тимошенко О. П. — «Інвестиційна діяльність в Україні: теорія, практика, методологія». Ця робота присвячена теоретичним і практичним аспектам залучення інвестицій у національну економіку, а також визначенню політики інвестиційного клімату.
- Шмідт М. В. — «Інвестиційні процеси та їх роль у економічному розвитку України». Досліджує різноманітні аспекти

інвестиційних процесів, зокрема іноземні інвестиції, та їх вплив на економічний розвиток.

Зарубіжні автори :

- Баррі Айхенгрін (Barry Eichengreen) — *«Глобальна фінансова стабільність: загрози та можливості»* (Global Financial Stability: Threats and Opportunities). Айхенгрін досліджує глобальні фінансові інвестиції та механізми їх стабільності в умовах глобалізації.
- Гері Беккер (Gary Becker) — *«Людський капітал»* (Human Capital). Беккер вивчав інвестиції в людський капітал, освіту та їхній вплив на економічне зростання, що є важливим аспектом залучення інвестицій.
- Едвард Лоус (Edward L. Lowe) — *«Інвестиції та розвиток: основи фінансування»* (Investment and Development: The Basics of Financing). Лоус досліджує різні моделі залучення інвестицій у країни, що розвиваються, і ефективність таких стратегій.
- Майкл Портер — *«Конкурентні стратегії»*. У своїх роботах Портер досліджує роль інвестицій у розвитку конкурентоспроможності підприємств і країн.
- Роберт Солоу — *«Теорія економічного зростання»*. Солоу досліджує фактори економічного зростання, зокрема роль інвестицій у створенні капіталу.

Вони звертали увагу на необхідність вдосконалення механізмів залучення інвестицій, розробку інструментів стимулювання інвесторів та проблеми, що виникають на шляху до ефективного використання інвестиційних ресурсів.

Метою роботи є розробка механізму залучення інвестицій на місцевому рівні на прикладі Шепетівської територіальної громади. Це

включає аналіз інвестиційного потенціалу громади, оцінку чинних проблем та бар'єрів, що обмежують залучення інвестицій. На основі цього буде запропоновано конкретні заходи для поліпшення інвестиційного клімату та стимулювання економічного розвитку. У результаті роботи планується створити ефективну модель залучення інвестицій, що сприятиме сталому розвитку громади.

Для досягнення цієї мети необхідно вирішити низку **завдань**:

1. Дослідити теоретико-методологічні основи залучення інвестицій на місцевому рівні;
2. Провести аналіз нормативно-правового забезпечення залучення інвестицій;
3. Дослідити інвестиційну привабливість територій: поняття, критерії, фактори;
4. Провести аналіз процесу залучення інвестицій та поточного стану інвестиційної діяльності на території громади;
5. Провести оцінку економічного потенціалу Шепетівської територіальної громади;
6. Дослідити інституційне забезпечення залучення інвестицій у Шепетівській громаді;
7. Визначити пріоритетні шляхи вдосконалення залучення інвестицій для Шепетівської територіальної громади;
8. Визначити шляхи підвищення ефективності механізму залучення інвестицій в умовах післявоєнної відбудови;
9. Дослідити інструменти стимулювання інвестиційної діяльності на місцевому рівні.

Об'єктом дослідження є процес механізму залучення інвестицій в економіку Шепетівської територіальної громади, а також фактори, які впливають на цей процес.

Предметом дослідження є механізми, інструменти та бар'єри залучення інвестицій на місцевому рівні, зокрема в Шепетівській територіальній громаді. Дослідження охоплює аналіз інвестиційного потенціалу громади, вивчення існуючих проблем та перепон у процесі залучення інвестицій, а також оцінку ефективності застосованих стратегій.

Теоретичною основою дослідження є праці вітчизняних і зарубіжних науковців з економіки, інвестиційної політики та розвитку місцевих громад. Особлива увага в роботі приділяється питанням механізмів державної підтримки бізнесу, інвестиційної привабливості територій, а також впливу адміністративних та регуляторних факторів на інвестиційний клімат.

Практичне значення результатів дослідження полягає в розробці рекомендацій щодо покращення інвестиційного клімату в Шепетівській територіальній громаді. Результати роботи можуть бути використані місцевими органами влади для розробки інвестиційних стратегій і програм розвитку, а також для формування привабливого середовища для потенційних інвесторів.

Структура роботи складається з вступу, трьох розділів, висновків до кожного розділу, узагальнюючого висновку та списку використаних джерел.

Методологічною основою дослідження є системний підхід, який дозволяє оцінити інвестиційну діяльність громади з різних аспектів, а також методи аналізу, прогнозування та розробки рекомендацій для покращення інвестиційного клімату. Використано також економічний аналіз, статистичні методи оцінки ефективності інвестицій та порівняльний аналіз інвестиційних стратегій інших громад.

Інформаційною базою дослідження стали офіційні документи Шепетівської громади, звіти органів місцевого самоврядування, статистичні дані, а також результати опитувань та інтерв'ю з представниками бізнесу та органів влади.

РОЗДІЛ 1

ТЕОРЕТИЧНІ ЗАСАДИ ОБГРУНТУВАННЯ ДОЦІЛЬНОСТІ ЗАЛУЧЕННЯ ІНВЕСТИЦІЙ НА МІСЦЕВОМУ РІВНІ

1.1. Теоретико-методологічні основи залучення інвестицій на місцевому рівні

Інвестиції мають вирішальне значення для розвитку економіки як окремих підприємств, так і країни в цілому, оскільки вони є основою для оновлення та розширення виробничого капіталу, стимулюють науково-технічний прогрес, підвищують якість продукції, сприяють структурним змінам в економіці та забезпечують збалансований розвиток усіх її секторів. Без інвестицій неможливі запуск нових виробів, покращення дизайну та якості товарів, впровадження нових матеріалів та технологій, зокрема енергозбереження [7].

Інвестиції - це складне поняття, яке охоплює різноманітні економічні процеси, які впливають на виробництво, розподіл, обмін і споживання національної продукції, і становить фундамент суспільного відтворення.

Економічна природа інвестицій виявляється через процес розширеного відтворення, зокрема шляхом спрямування частини національного доходу на збільшення внутрішнього валового продукту. Для приватного власника цей процес також є основою економічної природи інвестицій, але з відмінністю: витрати на розширене відтворення є частиною збережень власника.

Інвестиціями можна вважати довгострокові фінансові вкладення в різні галузі економіки з метою отримання прибутку, тобто вкладення, яке підвищує здатність економіки виробляти товари та надавати послуги в майбутньому. Тому інвестиції включають не лише фізичні вкладення, але й

інвестиції в людський капітал - освіту, розвиток знань і навичок, що формують трудові ресурси.

Перші законодавчі визначення інвестицій в Україні були закріплені в Законі України «Про інвестиційну діяльність», який окреслює правові, економічні та організаційні аспекти цієї діяльності [25].

Відповідно до цього закону, інвестиціями вважаються всі види майнових та інтелектуальних цінностей, що вкладаються в об'єкти підприємницької та інших видів діяльності, в результаті якої створюється прибуток або досягається соціальний ефект. До таких активів належать грошові кошти, банківські вклади, акції, облігації та інші цінні папери, рухоме та нерухоме майно, майнові права (включаючи авторські права та інтелектуальну власність), науково-технічна продукція, а також права на користування природними ресурсами, такими як земля та вода.

З точки зору економічної теорії інвестиції представляють собою частину ВВП, яка не споживається в поточному періоді, а сприяє зростанню капіталу в економіці. Іншими словами, інвестиції - це частина загальних витрат, що включає витрати на нові засоби виробництва, будівництво нового житла та приріст товарних запасів. У рамках мікроекономіки інвестиції розглядаються як процес створення нового капіталу.

З фінансової точки зору інвестиції - це придбання реальних або фінансових активів, або ж це всі види активів (коштів), які вкладені в економічну діяльність з метою отримання доходу.

З погляду економіки інвестиції - це витрати на створення, розширення і модернізацію капіталу, тобто це поточні витрати, що спрямовані на отримання майбутніх вигод.

Роль інвестицій у забезпеченні ефективного функціонування підприємства можна визначити через такі ключові аспекти [19]:

- Інвестиції є основним джерелом формування виробничого потенціалу.

- Інвестиції - головний механізм досягнення стратегічних цілей економічного розвитку.
- Інвестиції служать основним інструментом оптимізації структури активів.
- Інвестиції є ключовим фактором формування довгострокової структури капіталу.
- Інвестиції - необхідна умова для зростання ринкової вартості підприємства.
- Інвестиції - важливий інструмент реалізації інноваційної політики (впровадження технологічних новацій).

Таким чином, здійснення інвестицій є основною умовою для вирішення практично всіх стратегічних і значної частини поточних завдань, що сприяють розвитку та ефективній діяльності підприємства.

Інвестиції є однією з основних рушійних сил економічного зростання, оскільки вони активно сприяють модернізації виробництва, розвитку інновацій та створенню нових робочих місць. Інвестиційний процес на місцевому рівні охоплює ряд важливих аспектів, таких як вплив на економіку регіону, підвищення його конкурентоспроможності та поліпшення соціальних і економічних умов для населення. Вкладення капіталу сприяють розвитку нових підприємств, розширенню виробничих потужностей і підвищенню продуктивності праці. Крім того, інвестиції допомагають створювати нові робочі місця, що знижує рівень безробіття та підтримує соціальну стабільність у регіоні. Вони також сприяють покращенню конкурентоспроможності місцевих підприємств через модернізацію виробничих процесів та впровадження новітніх технологій, що дозволяє підприємствам ефективніше конкурувати на національних і міжнародних ринках. Це, в свою чергу, сприяє зростанню місцевих доходів і підвищенню рівня життя населення [31].

Проте, інвестиційний процес не обмежується лише фінансовими аспектами. Важливим чинником є інвестиційний клімат, який визначає привабливість регіону для потенційних інвесторів. Інвестиційний клімат на місцевому рівні включає такі важливі аспекти, як стабільність економічної ситуації, наявність інфраструктури, ефективність законодавчої системи, а також рівень корупції та бюрократичні бар'єри. Наявність сприятливого інвестиційного клімату значно знижує ризики для інвесторів, що стимулює їхнє бажання вкладати кошти у розвиток місцевої економіки.

Зокрема, на рівні органів місцевого самоврядування важливу роль відіграють інституційні та нормативно-правові аспекти, такі як законодавчі ініціативи, спрямовані на полегшення умов ведення бізнесу, створення податкових та митних преференцій, а також забезпечення правової безпеки для інвесторів [43].

Крім того, органи місцевого самоврядування повинні активно співпрацювати з потенційними інвесторами, надаючи підтримку у вирішенні організаційних та правових питань. Зокрема, місцеві влади можуть пропонувати пільги або преференції для нових інвестицій, що робить регіон більш привабливим для бізнесу. Сприятливе законодавче та нормативно-правове середовище є важливим елементом для залучення капіталу, оскільки воно забезпечує інвесторам впевненість у тому, що їхні інвестиції будуть захищені від можливих негативних змін і політичних ризиків.

Таблиця 1.1

Функції інвестицій в економіці

Функція	Характеристика інвестицій
Розвиток місцевої економіки	Інвестиції сприяють розвитку інфраструктури, нових підприємств і технологій, що дозволяє підвищити економічну активність і зміцнити місцеву економіку.
Створення робочих місць	Інвестування у нові підприємства та розвиток існуючих бізнесів веде до створення нових робочих місць, зменшуючи рівень безробіття в регіоні.
Підвищення конкурентоспроможності	Завдяки новим інвестиціям місцеві підприємства мають змогу модернізувати виробництво, що підвищує їхню конкурентоспроможність на ринку.

Покращення інфраструктури	Інвестиції допомагають модернізувати інфраструктуру, включаючи транспорт, енергетику, зв'язок, що підвищує загальний рівень розвитку регіону.
Технологічні інновації	Впровадження інвестицій у нові технології стимулює розвиток інновацій, що дозволяє регіону зберігати конкурентні переваги.
Зростання податкових надходжень	Збільшення кількості підприємств і робочих місць сприяє зростанню податкових надходжень до місцевих бюджетів, що дає можливість інвестувати в соціальну сферу.
Покращення якості життя	Завдяки створенню нових робочих місць і розвитку інфраструктури інвестиції можуть призводити до підвищення рівня життя населення в регіоні.

Джерело: складено на основі [55].

Інвестиційний клімат на місцевому рівні є вирішальним чинником для прийняття рішень потенційними інвесторами щодо розміщення капіталу в конкретному регіоні. Стабільне економічне середовище, ефективне та прозоре законодавство створюють сприятливі умови для залучення як внутрішніх, так і зовнішніх інвестицій. Розвинена інфраструктура, наявність кваліфікованої робочої сили та мінімізація бюрократичних бар'єрів є важливими складовими успішного інвестиційного клімату. В таких умовах інвестори можуть відчувати впевненість та готовність до довгострокових вкладень, що в результаті приносить економічні вигоди для місцевих громад [8].

Методологія залучення інвестицій є основою економічної стратегії будь-якого регіону. Правильно спроектовані методи та підходи сприяють суттєвому підвищенню інвестиційної привабливості, залученню необхідних фінансових ресурсів для розвитку та покращенню соціально-економічної ситуації в регіоні. Першим етапом цього процесу є оцінка інвестиційної привабливості, що дозволяє ретельно проаналізувати економічний потенціал регіону та виявити перспективи для залучення інвестицій. Для цього застосовуються різноманітні методи аналізу, серед яких найбільш популярними є SWOT- та PESTLE-аналізи.

SWOT-аналіз дозволяє виявити сильні та слабкі сторони економіки регіону, а також можливості та загрози, які можуть виникнути при залученні інвестицій. Цей метод фокусується на головних перевагах території, таких як природні ресурси, доступність робочої сили та наявність розвинутої інфраструктури. Водночас, SWOT-аналіз також визначає потенційні загрози, зокрема економічні та політичні нестабільності, які можуть вплинути на інвестиційний процес [20].

PESTLE-аналіз, в свою чергу, аналізує зовнішні фактори, такі як політичні, економічні, соціальні, технологічні, юридичні та екологічні умови, що можуть впливати на інвестиційну активність. Цей підхід дає змогу глибше оцінити зовнішні обставини, які можуть або сприяти, або ускладнити залучення інвестицій у регіон.

Наступним етапом є розробка інвестиційних стратегій місцевими органами влади, які повинні бути комплексними та враховувати як короткострокові, так і довгострокові цілі. Короткострокові стратегії, як правило, орієнтовані на залучення конкретних інвесторів для розвитку окремих секторів економіки або реалізацію проектів, що принесуть швидкий економічний ефект. До таких заходів можуть належати організація інвестиційних форумів, конференцій та публічних презентацій, що сприяють встановленню контактів між місцевими підприємствами та потенційними інвесторами [32].

Довгострокові стратегії спрямовані на планування і розвиток інфраструктури, впровадження інноваційних технологій, підвищення рівня освіти і кваліфікації робочої сили, а також на створення стабільного та привабливого інвестиційного середовища. Важливими складовими таких стратегій є формування вигідних правових та податкових умов для інвесторів, розвиток спеціальних економічних зон і індустріальних парків. Крім того, стратегічним напрямком є співпраця з міжнародними

фінансовими установами та державними органами для забезпечення сприятливих умов для залучення інвестицій.

Механізми стимулювання інвестицій мають вирішальне значення в процесі залучення капіталу. Одним із найбільш ефективних інструментів є надання податкових пільг та субсидій. Ці заходи дозволяють знизити фінансове навантаження на інвесторів, мотивуючи їх вкладати кошти в розвиток місцевої економіки. Податкові пільги можуть включати зниження ставки податку на прибуток, тимчасове звільнення від податків на землю чи нерухомість, а також інші форми підтримки. Субсидії надаються для підтримки підприємств, що розширюють виробництво або впроваджують новітні технології, що допомагає знизити початкові витрати і стимулює інвестиційну активність у регіоні [44].

Також важливу роль у стимулюванні інвестицій відіграють індустриальні парки та спеціальні економічні зони (СЕЗ), які надають інвесторам необхідну інфраструктуру, зменшують адміністративні бар'єри та забезпечують податкові преференції. У СЕЗ створюються спеціальні умови для підприємств, що реалізують інвестиційні проекти, зокрема пільгові ставки на оренду землі, спрощена система ліцензування, полегшене митне регулювання та доступ до необхідної інфраструктури. Це дозволяє значно знизити витрати на організацію бізнесу і сприяє залученню нових інвестицій.

Фінансування інвестиційних проектів на місцевому рівні може здійснюватися за рахунок різних джерел. Одним із основних є державне фінансування, яке може включати як прямі бюджетні витрати, так і залучення кредитів або грантів. Важливими джерелами також є приватні інвестори, які можуть вкладати кошти в конкретні проекти або підприємства, що діють на рівні регіону. Міжнародні фінансові організації, такі як Світовий банк, Європейський інвестиційний банк та інші установи, можуть надавати кредити чи гранти для реалізації інвестиційних проектів, особливо в галузі інфраструктури чи екології, де є значний соціальний ефект.

Тому для забезпечення стабільного фінансування інвестиційних проектів важливо створювати умови для ефективної співпраці між органами місцевої влади, приватним сектором та міжнародними фінансовими установами, що дозволить оптимально поєднувати різні джерела фінансування та сприяти розвитку регіону.

Таблиця 1.2

Методологія залучення інвестицій

Етап	Характеристика етапу
Оцінка інвестиційної привабливості	Методи оцінки економічного потенціалу, зокрема SWOT-аналіз, PESTLE-аналіз, оцінка ризиків.
Інвестиційні стратегії	Розробка стратегій для залучення інвестицій: короткострокові (пошук конкретних інвесторів) та довгострокові (розвиток інфраструктури, створення сприятливого бізнес-середовища).
Механізми стимулювання інвестицій	Податкові пільги, субсидії, створення індустріальних парків, спеціальних економічних зон (СЕЗ).
Фінансування інвестиційних проектів	Джерела фінансування: державне фінансування, приватні інвестори, міжнародні фінансові організації.

Джерело: складено на основі [56].

Методологія залучення інвестицій є складним і багатогранним процесом, що потребує комплексного підходу до оцінки потенціалу, розробки стратегій і впровадження ефективних механізмів підтримки. Інтеграція цих етапів дозволяє регіонам створювати умови для сталого розвитку, підвищення конкурентоспроможності та забезпечення економічної стабільності в довгостроковій перспективі.

Роль місцевих органів влади у залученні інвестицій є вирішальною для забезпечення сталого економічного розвитку регіонів. Місцева влада не лише створює сприятливі умови для інвестиційної діяльності, а й активно залучає капітал через різноманітні інструменти та механізми. Місцеві органи влади виконують кілька важливих функцій, спрямованих на підтримку інвесторів та розвиток економіки регіону. Однією з основних функцій є моніторинг

інвестиційного клімату. Влада повинна постійно відслідковувати зміни в економічному середовищі, виявляти проблеми та знаходити рішення, що сприяють розвитку бізнесу. Це включає в себе аналіз ринку праці, інфраструктури, правових умов для підприємницької діяльності, а також вивчення тенденцій в інших регіонах або країнах [9].

Залучення інвесторів також потребує надання консультацій - місцеві органи самоврядування мають надавати інвесторам консультаційні послуги з юридичних, податкових та адміністративних питань, а також допомагати орієнтуватися в регіональних програмах і політиках, що стосуються бізнесу. Крім того, важливою функцією є підготовка інвестиційних проектів, які можуть бути запропоновані інвесторам. Це може включати розробку інфраструктурних проектів та бізнес-планів для певних секторів економіки, що потребують інвестицій.

Залучення іноземних інвестицій на місцевому рівні є важливим аспектом діяльності органів місцевої влади. Іноземні інвестиції приносять не лише фінансові ресурси, але й новітні технології, інновації, кваліфіковану робочу силу та цінний досвід, що сприяє розвитку місцевої економіки. Специфіка залучення іноземних інвестицій полягає в тому, що місцева влада повинна враховувати особливості міжнародного бізнесу, а також закордонні правові та податкові режими, які можуть суттєво відрізнятися від місцевих умов.

Місцеві органи влади мають активно працювати над розвитком міжнародних зв'язків і партнерств. Це включає участь у міжнародних форумах, бізнес-конференціях та виставках, а також підтримку двосторонніх угод з іноземними урядами чи міжнародними економічними організаціями. Розвиток співпраці з міжнародними фінансовими установами, такими як Світовий банк або Європейський інвестиційний банк, є важливим фактором для залучення іноземного капіталу в регіональні проекти.

Адаптація місцевих органів влади до змін в економічному середовищі є ключовим елементом забезпечення інвестиційної привабливості. Економічні умови можуть змінюватися швидко під впливом внутрішніх чи зовнішніх факторів - від коливань глобальних цін на ресурси до політичних чи соціальних змін. Місцева влада повинна оперативно реагувати на ці зміни, коригуючи свою політику для збереження конкурентоспроможності регіону [21].

Одним із основних напрямків адаптації є розробка гнучких податкових і правових режимів для бізнесу. Наприклад, у разі падіння інвестиційної активності на глобальному рівні місцеві органи влади можуть знизити податкові ставки, запровадити пільгові умови для підприємств або реалізувати програми державної підтримки. Важливим є також створення резервів для підтримки інвесторів у періоди економічної нестабільності, що може включати надання субсидій, підтримку малого та середнього бізнесу або розвиток інфраструктурних проектів, які підвищують інвестиційну привабливість.

Крім того, місцева влада повинна регулярно проводити оцінку інвестиційного клімату, активно взаємодіяти з бізнес-спільнотою, отримувати зворотний зв'язок та коригувати свої стратегії залучення інвестицій відповідно до нових економічних викликів і можливостей.

Таблиця 1.3

Роль місцевих органів влади в залученні інвестицій

Функція	Характеристика
Моніторинг інвестиційного клімату	Відстеження змін в економічному середовищі, виявлення проблемних аспектів та пошук шляхів для їх вирішення.
Консультавання інвесторів	Надання інвесторам консультацій щодо юридичних, податкових і адміністративних питань, допомога в орієнтації в місцевій політиці.
Підготовка інвестиційних проектів	Розробка інфраструктурних проектів, бізнес-планів для конкретних секторів економіки, що потребують інвестицій.
Залучення іноземних інвестицій	Формування міжнародних зв'язків та партнерств, участь у міжнародних форумах та бізнес-конференціях для залучення іноземних інвесторів.

Адаптація до змін в економічному середовищі	Оперативна реакція на зміни в економічній ситуації, гнучка адаптація податкових та правових умов для підтримки інвесторів.
---	--

Джерело: складено на основі [33].

Отже, місцеві органи влади відіграють вирішальну роль у залученні інвестицій, створюючи сприятливий бізнес-клімат, швидко реагуючи на зміни в економічному середовищі та активно співпрацюючи з міжнародними партнерами. Ключовим аспектом цієї діяльності є ефективна координація між різними рівнями влади та бізнес-середовищем, що забезпечує стабільні умови для інвестиційної діяльності на місцевому рівні.

Перешкоди та виклики, з якими стикаються регіони під час залучення інвестицій, є серйозною проблемою, що може негативно вплинути на ефективність інвестиційної політики і відштовхнути потенційних інвесторів. Однією з найбільших перепон є корупція та бюрократія. Корупція створює додаткові витрати для бізнесу, оскільки інвестори змушені платити хабарі для вирішення адміністративних питань або отримання необхідних дозволів, що знижує привабливість регіону. Бюрократичні перепони, такі як складні та непередбачувані процедури реєстрації бізнесу, отримання ліцензій чи дозволів, можуть значно затримувати реалізацію інвестиційних проектів і збільшувати витрати на ведення бізнесу [45].

Для подолання цих проблем необхідно впроваджувати прозорі й ефективні механізми управління, знижувати бюрократичні бар'єри, забезпечувати належне виконання законодавства і боротися з корупцією шляхом створення незалежних антикорупційних органів, підвищення прозорості адміністративних процесів та розвитку професійних навичок у державних структурах.

Іншою серйозною перепорою є недостатньо розвинута інфраструктура. Відсутність сучасних транспортних мереж, комунікацій, енергетичних систем та інтернет-зв'язку значно знижує інвестиційну привабливість

регіону. Погано розвинена інфраструктура створює додаткові витрати для бізнесу та інвесторів, оскільки їм доводиться будувати власні логістичні мережі, що збільшує початкові витрати на проекти. Недостатній рівень інфраструктурних послуг також може обмежувати розвиток нових підприємств, знижувати ефективність існуючих і гальмувати загальне економічне зростання.

Для поліпшення ситуації необхідно активно інвестувати в модернізацію інфраструктури, будувати нові транспортні шляхи, енергетичні об'єкти, удосконалювати цифрову інфраструктуру та забезпечувати належні комунальні послуги для інвесторів. Важливим аспектом є співпраця місцевої влади з приватним сектором для фінансування та реалізації інфраструктурних проектів.

Конкуренція між регіонами є ще одним суттєвим викликом для місцевих органів влади при залученні інвестицій. Регіони часто змагаються за обмежені інвестиційні ресурси, і кожен з них має створити умови, які зроблять його привабливим для бізнесу. Конкуренція може проявлятися в боротьбі за привернення великих корпорацій, міжнародних інвесторів або нових технологічних стартапів. У таких умовах важливо мати чітку та ефективну стратегію залучення інвестицій, яка враховує конкурентні переваги регіону, зокрема наявність кваліфікованої робочої сили, сприятливий інвестиційний клімат, рівень податкових пільг для бізнесу, а також розвиток індустріальних парків чи спеціальних економічних зон [57].

Крім того, важливу роль у цьому процесі відіграє маркетинг та промоція регіону як інвестиційно привабливого місця. Створення національної та міжнародної репутації регіону як надійного партнера, де є підтримка для розвитку бізнесу, є невід'ємною частиною успішної стратегії залучення інвестицій.

Економічна та політична нестабільність є одними з основних факторів, які можуть відлякати інвесторів від проектів у певному регіоні. Нестабільна

економічна ситуація, висока інфляція, швидка девальвація валюти або значний рівень державного боргу можуть викликати у інвесторів побоювання щодо потенційних ризиків. Політична нестабільність, відсутність надійного правового захисту, часті зміни урядів або коливання в податковій та правовій політиці також можуть призвести до того, що інвестори відмовляються від довгострокових вкладень у такому середовищі.

Для зменшення цих ризиків місцеві органи влади повинні сприяти забезпеченню правової стабільності та передбачуваності економічної політики. Це включає розробку стабільної податкової системи, гарантування виконання контрактів та угод, а також активну співпрацю з міжнародними фінансовими організаціями, які можуть забезпечити інвесторів певними гарантіями. Важливо також, щоб органи влади швидко реагували на зміни в економічній ситуації та коригували свою політику для мінімізації негативних наслідків від економічних або політичних криз.

Таблиця 1.4

Перешкоди та виклики в залученні інвестицій

Перешкода/Виклик	Характеристика
Корупція і бюрократія	Створення додаткових витрат та затримок через хабарництво та складні адміністративні процеси. Потрібно зменшувати бюрократичні бар'єри та забезпечувати прозорість.
Недостатня інфраструктура	Погано розвинута інфраструктура збільшує витрати для бізнесу, знижуючи інвестиційну привабливість. Потрібно інвестувати в модернізацію транспорту, енергетики та цифрових мереж.
Конкуренція між регіонами	Регіони змагаються за інвестиції, тому важливо мати ефективну стратегію, яка включає податкові пільги, інфраструктурні переваги та маркетинг.
Нестабільність економічної та політичної ситуації	Економічна нестабільність і політичні ризики можуть відлякати інвесторів. Необхідно забезпечити правову стабільність та адаптувати політику до змін.

Джерело: складено на основі [6].

Отже, для подолання перешкод і викликів у процесі залучення інвестицій необхідно не лише ефективно використовувати наявні ресурси, але й активно працювати над вирішенням таких проблем, як корупція,

бюрократія, недостатня інфраструктура, а також забезпечувати стабільність політичної та економічної ситуації. Це є вирішальним фактором не лише для успіху окремих інвестиційних проектів, а й для загального економічного розвитку регіону.

1.2. Аналіз нормативно-правового забезпечення залучення інвестицій

Загальні принципи нормативно-правового забезпечення інвестиційної діяльності є важливою основою для створення сприятливого середовища для інвесторів і забезпечення стабільного економічного розвитку. Законодавча та нормативно-правова база не лише регулює процес залучення інвестицій, але й встановлює чіткі правила для всіх учасників економічної діяльності. Одним із основних аспектів є визначення цілей, завдань та принципів державної інвестиційної політики. Основні положення цієї політики формують загальну стратегію розвитку як окремих регіонів, так і національної економіки. Вони охоплюють не тільки економічні, але й соціальні, екологічні та інфраструктурні напрямки. Цілі інвестиційної політики можуть включати стимулювання економічного зростання, створення нових робочих місць, підвищення технологічної конкурентоспроможності та зменшення регіональних диспропорцій. Завдання державної політики зазвичай полягають у розвитку інвестиційної інфраструктури, залученні як внутрішніх, так і зовнішніх інвестицій, створенні сприятливих правових та економічних умов для діяльності інвесторів, а також формуванні позитивного інвестиційного клімату. Принципи цієї політики включають прозорість, передбачуваність, недискримінацію, захист прав інвесторів і гармонійне поєднання економічних та соціальних інтересів [18].

Правова основа для залучення інвестицій формується через основні закони, укази, постанови та інші нормативно-правові акти, які регулюють

процес інвестування в країні. У більшості країн правова база інвестиційної діяльності складається з кількох основних компонентів. По-перше, це загальні закони, які визначають правила інвестиційної діяльності, зокрема закони, що стосуються інвестицій, бізнесу, оподаткування та зовнішньої торгівлі. Ці нормативно-правові акти встановлюють основні принципи, права та обов'язки інвесторів, а також умови для залучення капіталу в різні сектори економіки. По-друге, важливу роль відіграють спеціалізовані нормативно-правові акти, які створюють додаткові стимули для інвесторів. Це може бути законодавство про спеціальні економічні зони (СЕЗ), індустріальні парки, податкові пільги, а також державні субсидії або кредити для підприємств, що реалізують інвестиційні проекти. Крім того, необхідною частиною правової основи є міжнародні угоди та договори, які забезпечують захист прав інвесторів, зокрема через угоди про сприяння та взаємний захист інвестицій, а також двосторонні торгові угоди. Важливу роль у правовому забезпеченні відіграють також державні програми підтримки інвестицій, що затверджуються урядом або відповідними міністерствами та визначають пріоритетні сектори для інвестування.

Для ефективного функціонування нормативно-правової бази інвестиційної діяльності важливо забезпечити відповідність національних законів міжнародним стандартам. Це передбачає інтеграцію національної правової системи з міжнародними нормами, які гарантують захист прав інвесторів, запобігання дискримінації, а також забезпечення доступу до судового захисту і механізмів вирішення спорів між інвесторами та державними органами. Прозорість правових процедур і чітке визначення прав та обов'язків усіх учасників інвестиційного процесу є критично важливими для створення довіри і залучення інвестицій.

Таблиця 1.5

Загальні принципи нормативно-правового забезпечення інвестиційної діяльності

Складова	Функції
Основні положення інвестиційної політики	Визначення цілей (стимулювання економічного зростання, створення робочих місць, підвищення конкурентоспроможності), завдань (розвиток інфраструктури, залучення інвестицій) та принципів (прозорість, захист прав інвесторів).
Правова основа для залучення інвестицій	Основні закони та нормативно-правові акти, які регулюють інвестиційну діяльність (закони про інвестиції, податкові пільги, спеціальні економічні зони).
Міжнародні угоди та договори	Договори про сприяння та взаємний захист інвестицій, міжнародні торговельні угоди, що гарантують захист прав інвесторів.
Інтеграція з міжнародними стандартами	Відповідність внутрішнього законодавства міжнародним стандартам щодо захисту інвестицій, забезпечення доступу до судового захисту та вирішення спорів.

Джерело: складено на основі [30].

Отже, для ефективного залучення інвестицій необхідно мати чітко сформульовану інвестиційну політику та правову основу, що сприятиме розвитку бізнесу і забезпечить належний захист прав інвесторів. Прозорість та передбачуваність законодавства, а також відповідність міжнародним стандартам є ключовими умовами для формування стабільного і привабливого інвестиційного клімату в країні.

Зокрема, іноземні інвестиції в Україні не можуть бути націоналізовані. Державні органи не мають права реквізувати іноземні інвестиції, за винятком випадків, коли це необхідно для вжиття заходів з ліквідації наслідків стихійних лих, аварій, епідемій або епідемічних захворювань. При цьому іноземним інвесторам гарантується адекватна ефективна компенсація. Іноземні інвестори також мають право на відшкодування збитків, включаючи упущену вигоду та моральну шкоду, яких вони зазнали внаслідок дій або бездіяльності державних органів чи посадових осіб України, які порушили свої зобов'язання перед іноземними інвесторами, відповідно до закону.

При припиненні інвестиційної діяльності іноземному інвестору гарантується повернення інвестиції в натуральній формі або у валюті, в якій вона була здійснена (без сплати митних платежів), а також повернення доходів від інвестиції в грошовій або натуральній формі. Держава також гарантує безперешкодний і негайний переказ за кордон прибутків та інших

коштів в іноземній валюті, одержаних на законних підставах в результаті здійснення іноземної інвестиції..

Якщо в подальшому будуть внесені зміни до спеціального законодавства про іноземні інвестиції, які змінюють гарантії захисту інвестицій, визначені чинним законодавством, іноземному інвестору, на його вимогу, протягом десяти років з моменту набрання чинності такими змінами, продовжують застосовуватися гарантії, зазначені в Законі України «Про режим іноземного інвестування».

Згідно з Законом України «Про режим іноземного інвестування», іноземним інвесторам в Україні надається національний режим, що забезпечує рівні умови для їх діяльності, порівняно з вітчизняними інвесторами [25].

Іноземні інвестори мають право здійснювати інвестиції в Україну в різних формах активів, включаючи конвертовану валюту, рухоме і нерухоме майно, майнові права, акції, облігації та інші цінні папери, а також права інтелектуальної власності, такі як авторські права, патенти та ноу-хау.

Іноземні інвестиції можуть здійснюватися в будь-які об'єкти, інвестування в які не заборонено українським законодавством. При цьому іноземний інвестор може обрати найбільш зручну для себе форму інвестування, наприклад, створення юридичної особи, яка повністю або частково належить іноземному інвестору, або укладення договору (контракту) про спільну інвестиційну діяльність з українським підприємством.

Підприємства з іноземними інвестиціями - це підприємства або організації, створені відповідно до законодавства України, в статутному фонді яких частка іноземного капіталу становить не менше 10%.

У разі виникнення спору між іноземним інвестором та державою щодо регулювання іноземних інвестицій та діяльності підприємства з іноземними

інвестиціями, спір вирішується в українських судах відповідно до вищезазначеного законодавства.

Закон України «Проінвестиційну діяльність» забороняє інвестування в будівництво і використання об'єктів, які не відповідають вимогам санітарних, радіологічних, екологічних, архітектурних та інших норм, встановлених законодавством України. Він також забороняє інвестиції в об'єкти, діяльність яких порушує права і законні інтереси громадян, юридичних осіб та держави.

Відповідно до Закону України «Про правовий статус іноземців», іноземці мають ті ж права і свободи, а також зобов'язані виконувати ті ж обов'язки, що і громадяни України. Іноземці рівні перед законом, незалежно від їхнього походження, соціального та майнового статусу, раси, національності, статі, мови, релігійних переконань, професійної діяльності та інших обставин [25].

Залучення інвестицій в українську економіку є одним із ключових пріоритетів державної політики, особливо в умовах воєнного часу, коли економіка країни зазнає значного виснаження та потребує стабільної фінансової підтримки.

Для створення сприятливих умов для притоку значних внутрішніх та зовнішніх інвестицій, розвитку нових робочих місць, стимулювання економічного зростання регіонів та підвищення конкурентоспроможності економіки України було ухвалено Закон України № 1116-IX «Про державну підтримку інвестиційних проектів із значними інвестиціями в Україні».

Згідно з положеннями цього Закону, підтримка надається проектам, що передбачають капітальні інвестиції від 12 мільйонів євро, і охоплюють такі сфери, як переробна промисловість, логістика, складське господарство, охорона здоров'я, електронні комунікації, видобуток корисних копалин та інші.

Також варто зазначити, що в рамках цього законодавства Кабінет Міністрів України нещодавно ухвалив рішення про укладення двох

спеціальних інвестиційних договорів для реалізації проектів із значними інвестиціями. Очікується, що цей крок принесе близько 95 мільйонів євро в економіку України та дозволить створити понад 200 нових робочих місць.

Згідно з визначенням Закону, під значними інвестиціями розуміються власні або залучені кошти інвестора чи заявника, що вкладаються у процес реалізації інвестиційного проекту в об'єкти інвестування (необоротні активи, за винятком нематеріальних активів та гудвілу).

Інвестор із значними інвестиціями - це юридична особа, зареєстрована в Україні, яка спеціально створена для реалізації інвестиційного проекту із значними інвестиціями. Така особа є стороною спеціального інвестиційного договору (СІД), і її господарська діяльність зосереджена виключно на реалізації цього проекту та виконанні умов відповідного договору.

Спеціальний інвестиційний договір (СІД) - це договір, укладений між Кабінетом Міністрів України, інвестором (ІЗІ), заявником і органом місцевого самоврядування (якщо надається підтримка з його боку), який регулює порядок та умови реалізації інвестиційного проекту із значними інвестиціями.

Реалізація інвестиційного проекту із значними інвестиціями в Україні здійснюється в таких сферах:

- Переробна промисловість (за винятком виробництва та обігу тютюнових виробів, етилового спирту, коньяку, плодового спирту та алкогольних напоїв);
- Добування корисних копалин з метою подальшої переробки або збагачення (окрім кам'яного та бурого вугілля, сирої нафти та природного газу);
- Поводження з відходами;
- Транспорт;
- Складське господарство;
- Поштова та кур'єрська діяльність, логістика;

- Освіта, наука та науково-технічна діяльність;
- Охорона здоров'я;
- Мистецтво, культура, спорт, туризм та курортно-рекреаційна сфера.

Крім того, інвестиційний проект із значними інвестиціями має відповідати низці вимог:

1. Передбачати будівництво, модернізацію, технічне або технологічне переоснащення відповідних об'єктів інвестування;
2. Забезпечувати створення не менше 10 нових робочих місць;
3. Загальна сума інвестицій в об'єкти інвестування протягом реалізації проекту має перевищувати еквівалент 12 мільйонів євро (сума розраховується за офіційним курсом Національного банку України на перший робочий день кварталу, в якому подано заявку, а також на дату фактичних інвестицій);
4. Термін реалізації проекту не повинен перевищувати 5 років.

Згідно з вищезгаданим Законом, для інвесторів із значними інвестиціями (ІЗІ) надаються наступні пільги:

1. Звільнення від податку на прибуток на 5 років (за вибором інвестора). Це не застосовується до проектів у сфері добування корисних копалин для подальшої переробки та/або збагачення.
2. Звільнення від ПДВ при імпорті нового обладнання та комплектуючих. Перелік обладнання та його обсяги визначаються Кабінетом Міністрів України (КМУ) для кожного проекту окремо.
3. Звільнення від сплати ввізного мита на нове обладнання та комплектуючі. Перелік та обсяги також визначаються КМУ для кожного проекту.
4. Компенсація витрат на будівництво або відшкодування будівництва інженерно-транспортної інфраструктури.

5. Отримання в оренду земельної ділянки державної та комунальної власності без проведення торгів.

6. Компенсація витрат на підключення та приєднання до інженерно-транспортних мереж.

7. Звільнення від земельного податку або застосування нижчої ставки податку чи орендної плати за землю.

8. Звільнення від відшкодування втрат лісгосподарського виробництва.

Ризики є невід'ємною частиною будь-якої інвестиційної діяльності, оскільки вони відображають можливість того, що фінансові результати можуть відрізнитися від очікуваних. Це означає, що інвестор може отримати як прибуток, так і понести збитки.

Кожна інвестиція передбачає певний рівень ризику, зумовлений різними факторами: змінами на ринку, економічною ситуацією, політичними рішеннями, непередбачуваними подіями, зокрема, пов'язаними з військовими діями на території країни. Чим більший потенційний прибуток, тим більший ризик можливих втрат. Розуміння цих ризиків дозволяє приймати зважені інвестиційні рішення і захищати капітал.

Інвестиційний ризик можна поділити на кілька основних категорій, кожна з яких має свій вплив на вартість інвестицій та можливі прибутки [62]

1. Ринковий ризик включає загальні зміни на ринку, які можуть вплинути на більшість інвестиційних активів. Це ризик, що виникає через коливання цін, інфляцію (що знижує реальні прибутки і підвищує вартість життя), зміни обмінних курсів, а також непередбачувані події, наприклад, збройні конфлікти чи епідемії.

2. Фінансово-діловий ризи визначається ймовірністю того, що компанія чи інвестор не зможе виконати свої фінансові зобов'язання, наприклад, погасити кредити. Цей ризик взаємопов'язаний з діловим

ризиком, який полягає в нездатності досягти достатнього доходу для досягнення стратегічних цілей.

3. Макроекономічний ризик стосується загальних економічних умов у країні чи регіоні, зокрема політичних подій чи змін у макроекономічній ситуації, які можуть вплинути на ринок і інвестиції.

4. Процентний ризик виникає через зміни процентних ставок, що можуть вплинути на вартість фінансових інструментів. Наприклад, підвищення процентних ставок може призвести до зниження цін на облігації.

5. Ризик ліквідності - це ймовірність того, що інвестор не зможе швидко продати свої активи або перетворити їх у готівку через відсутність покупців або продавців на ринку.

6. Ризик банкрутства пов'язаний з ймовірністю того, що компанія, в акції якої інвестовано, може збанкрутувати, що призведе до втрати значної частини або всього капіталу.

7. Управлінський ризик - це ризик, що виникає через неефективне управління компанією, в яку було вкладено інвестиції. Неефективна стратегія або неправильні рішення керівництва можуть суттєво вплинути на вартість акцій та інших активів.

Нормативно-правові акти, що регулюють створення спеціальних економічних зон (СЕЗ) та індустріальних парків, є важливою складовою інвестиційної політики в багатьох країнах. Вони сприяють залученню як внутрішніх, так і зовнішніх інвестицій, розвитку інфраструктури та підвищенню економічної ефективності на регіональному рівні. Спеціальні економічні зони та індустріальні парки стають потужними інструментами для стимулювання економічного зростання, впровадження новітніх технологій, розвитку підприємництва та створення нових робочих місць.

Законодавство, що регулює спеціальні економічні зони, визначає правові та економічні умови, сприятливі для інвестицій у певні регіони або сектори економіки. Спеціальні економічні зони можуть мати різні форми і

цілі, включаючи зони для промислових виробництв, інноваційних технологій, туризму, фінансових послуг або агропромислових комплексів. Основною метою законодавства щодо СЕЗ є надання інвесторам пільг та переваг, таких як податкові канікули, знижені митні збори, спрощення адміністративних процедур, а також створення сприятливого правового середовища для ведення бізнесу. Такі закони зазвичай забезпечують пільгові умови для компаній, що інвестують у визначені території, що, у свою чергу, стимулює розвиток цих зон та збільшує їх привабливість для як національних, так і міжнародних інвесторів. Зазвичай існують територіальні обмеження, що вимагають розміщення підприємств лише в межах визначених зон, де забезпечено належний рівень інфраструктури та бізнес-підтримки [42].

Індустріальні парки та технопарки є важливими інструментами для залучення інвестицій, спрямованих на розвиток промислових секторів, високих технологій та інновацій. Правова база для створення та функціонування індустріальних парків зазвичай включає закони та постанови, що визначають правила формування таких зон, умови для підприємств, які в них працюватимуть, а також механізми державної підтримки та субсидування. Головною метою індустріальних парків є створення кластерів, що об'єднують підприємства та організації в таких галузях, як інформаційні технології, виробництво, наукові дослідження та інновації. Це дозволяє формувати екосистеми, де малі та середні підприємства можуть спільно використовувати інфраструктуру і отримувати інші переваги.

Спрощення процедур для підприємств, таких як єдині вікна для реєстрації бізнесу, спрощена звітність та доступ до ресурсів, робить такі парки надзвичайно привабливими для інвесторів. Закони, що регулюють створення індустріальних парків, здебільшого стимулюють розвиток

інфраструктури, надають податкові пільги, сприяють будівництву, а також забезпечують партнерства з державними та приватними органами.

У випадку з обома інструментами - спеціальними економічними зонами та індустріальними парками - важливим аспектом є юридична стабільність та передбачуваність для інвесторів. Це означає, що державні органи мають чітко виконувати законодавчі акти, забезпечуючи дотримання встановлених норм та правил, а також гарантувати правовий захист інвесторам у разі виникнення суперечок або інших проблем. Крім того, для ефективного функціонування цих зон необхідно мати належну інфраструктуру - розвинені транспортні мережі, енергетичні та комунікаційні ресурси, а також висококваліфіковану робочу силу.

Таблиця 1.6

Нормативно-правові акти щодо спеціальних економічних зон та
індустріальних парків

Складова	Опис нормативно-правових актів
Законодавство про спеціальні економічні зони	Роль СЕЗ у залученні інвестицій, пільги для інвесторів (податкові канікули, митні знижки, спрощення процедур), територіальні обмеження для підприємств.
Правова основа для створення СЕЗ	Спеціальні закони і постанови, що визначають правила створення та функціонування СЕЗ, а також механізми державної підтримки та фінансування.
Індустріальні парки та технопарки	Правові основи для створення індустріальних парків, науково-технічних кластерів, пільгові умови для підприємств, спрощені адміністративні процедури.
Механізми підтримки інвесторів	Податкові пільги, субсидії, підтримка у формуванні інфраструктури, доступ до спільних ресурсів та інноваційних екосистем.

Джерело: складено на основі [54].

Отже, спеціальні економічні зони та індустріальні парки є потужними інструментами для залучення інвестицій, які сприяють економічному розвитку, підтримці інноваційного потенціалу та створенню нових робочих місць. Нормативно-правові акти, що регулюють ці механізми, повинні бути

чіткими, прозорими та стабільними, аби створити привабливі умови для інвесторів і стимулювати розвиток регіональних економік.

Підтримка інвестицій за допомогою фінансових механізмів є важливою складовою інвестиційної політики будь-якої країни, оскільки вона забезпечує додаткові стимули для розвитку підприємництва, знижує ризики для інвесторів і сприяє загальному економічному зростанню. До основних фінансових інструментів підтримки інвестицій належать інвестиційні гранти, субсидії, державні та місцеві гарантії, а також спеціалізовані фонди для підтримки підприємництва. Використання таких механізмів дозволяє зменшити фінансові бар'єри для стартапів, малих та середніх підприємств, а також для великих інвестиційних проектів.

Інвестиційні гранти та субсидії є важливими фінансовими інструментами, які часто надаються державою чи місцевими органами влади для підтримки реалізації інвестиційних проектів. Гранти представляють собою безповоротну фінансову допомогу, яка надається підприємствам для реалізації проектів, що сприяють розвитку ключових секторів економіки, таких як інноваційні технології, зелена енергетика, екологічно чисте виробництво чи інфраструктурні проекти. Субсидії, в свою чергу, можуть бути використані для покриття частини витрат на виробничу діяльність або на розбудову інфраструктури, що підтримує інвестиційні проекти. Законодавчі акти, що регулюють надання грантів та субсидій, зазвичай визначають умови для отримання цих коштів, а також критерії оцінки проектів, які мають право на підтримку. Важливою складовою цього механізму є прозорість процесу надання допомоги, що дозволяє мінімізувати ризики корупції і гарантує, що фінансова підтримка надається лише тим проектам, які справді сприяють розвитку економіки та підвищенню конкурентоспроможності регіонів [5].

Державні та місцеві гарантії є важливим фінансовим інструментом для зменшення ризиків для інвесторів. Вони зазвичай надаються для

забезпечення виконання зобов'язань інвестора перед кредиторами або постачальниками, що дозволяє знижувати фінансові ризики та полегшувати доступ до фінансування. Такі гарантії можуть бути надані як для великих інвестиційних проектів, так і для малих та середніх підприємств, що мають обмежений доступ до зовнішніх джерел фінансування. Законодавство чітко регулює умови надання таких гарантії і визначає правила їх використання. За допомогою цих гарантії інвестори можуть отримати більш вигідні умови кредитування, знижуючи витрати, пов'язані з високими процентними ставками за позиками або інвестиціями, що підвищує інвестиційну привабливість регіонів.

Фонди підтримки підприємництва, зокрема інвестиційні, венчурні фонди та програми фінансування для малого та середнього бізнесу, також є важливими інструментами для стимулювання інвестиційної активності. Законодавство, яке регулює діяльність цих фондів, визначає порядок їх створення, функціонування, умови надання фінансування та критерії оцінки проектів. Венчурні фонди, зокрема, націлені на інвестування в стартапи та інноваційні компанії, які знаходяться на ранніх етапах розвитку та мають високий потенціал зростання. Вони не тільки надають фінансові ресурси, але й забезпечують консалтингову підтримку, доступ до мережі контактів та досвіду. Програми фінансування для малого та середнього бізнесу можуть включати субсидії, пільгові кредити або гарантії, що сприяють розвитку підприємств на різних етапах - від запуску стартапу до масштабування бізнесу [17].

Таким чином, фінансова підтримка інвестицій є важливою складовою інвестиційної стратегії, яка дозволяє інвесторам знижувати фінансові ризики, сприяючи економічному зростанню через розвиток бізнесу, інфраструктури та нових технологій.

Таблиця 1.7

Підтримка інвестицій через фінансові механізми

Складова	Опис
Інвестиційні гранти та субсидії	Механізми надання фінансової допомоги безповоротно (гранти) або часткової компенсації витрат (субсидії) для реалізації інвестиційних проєктів.
Державні та місцеві гарантії	Правове забезпечення надання державних або місцевих гарантій для зниження фінансових ризиків інвесторів, забезпечення виконання зобов'язань.
Фонди підтримки підприємництва та інвестицій	Законодавчі механізми, що регулюють діяльність інвестиційних фондів, венчурного капіталу, програми фінансування для малого та середнього бізнесу.

Джерело: складено на основі [29].

Усі ці механізми підтримки інвестицій повинні функціонувати в єдиному комплексі, гарантуючи прозорість, ефективність і створення сприятливих умов для інвесторів. Це, у свою чергу, забезпечує стабільний економічний розвиток та підвищує конкурентоспроможність як на регіональному, так і на національному рівнях.

1.3. Інвестиційна привабливість територій: поняття, критерії, фактори

Інвестиційна привабливість території є важливим аспектом для ефективного стратегічного планування та розвитку економіки будь-якого регіону чи міста. Вона визначається сукупністю факторів, які створюють умови для залучення інвестицій. Це поняття охоплює не тільки наявність матеріальних ресурсів і інфраструктури, а й соціально-економічну ситуацію, правову стабільність, рівень розвитку трудового ринку та інші чинники, що роблять територію привабливою для інвесторів. Від інвестиційної привабливості безпосередньо залежить здатність регіону чи міста залучати капітал для розвитку різних економічних секторів, що сприяє підвищенню їх конкурентоспроможності та сталому економічному зростанню [41].

Інвестиційна привабливість є ключовим чинником економічного розвитку, оскільки вона безпосередньо впливає на приплив капіталу в різні

галузі, сприяє створенню нових робочих місць, розвитку інфраструктури, поліпшенню якості життя та укріпленню соціального середовища. Висока інвестиційна привабливість дозволяє не лише залучати як внутрішні, так і зовнішні інвестиції, але й реалізовувати важливі інфраструктурні проекти, підвищувати продуктивність праці, впроваджувати інноваційні технології та поліпшувати екологічні умови в регіоні. Це створює нові можливості для розвитку бізнесу, підвищує конкурентоспроможність компаній і сприяє покращенню рівня життя місцевих громад.

Зв'язок між інвестиційною привабливістю та економічним розвитком території можна розглядати з різних аспектів. По-перше, інвестиції забезпечують необхідний капітал для реалізації різноманітних проектів — від створення інфраструктури до відкриття нових підприємств. Це сприяє створенню робочих місць, зменшенню рівня безробіття та стимулюванню економічного росту на місцевому рівні. По-друге, інвестиції допомагають покращити інфраструктуру, зокрема транспортну, енергетичну та комунікаційну, що відкриває нові можливості для бізнесу та підвищує якість життя громадян. По-третє, збільшення інвестиційної привабливості стимулює розвиток соціальної сфери, зокрема покращується доступ до освіти, медичних послуг, а також збільшується кількість культурних і соціальних ініціатив [53].

Ще одним важливим аспектом є взаємозв'язок між інвестиційною привабливістю та розвитком інновацій і технологій. Постійний потік інвестицій дозволяє впроваджувати сучасні технології, модернізувати виробництво та підвищувати ефективність підприємств, що, у свою чергу, сприяє економічному зростанню та підвищує конкурентоспроможність території як на національному, так і на міжнародному рівнях.

Таблиця 1.8

Визначення інвестиційної привабливості території та її зв'язок з економічним розвитком [4]

Складова	Характеристика
Інвестиційна привабливість території	Комплекс властивостей території, що створюють умови для залучення інвестицій. Включає економічні, соціальні, правові та інфраструктурні фактори.
Зв'язок з економічним розвитком	Вплив інвестиційної привабливості на створення нових робочих місць, розвиток інфраструктури, покращення соціального середовища та підвищення конкурентоспроможності.
Створення нових робочих місць	Інвестиції дозволяють розвивати нові підприємства та розширювати існуючі, що веде до створення робочих місць та зниження рівня безробіття.
Розвиток інфраструктури	Завдяки інвестиціям вдосконалюється транспортна, енергетична та комунікаційна інфраструктура, що створює сприятливі умови для бізнесу та поліпшує якість життя населення.
Покращення соціального середовища	Інвестиції сприяють розвитку освіти, медичних послуг, культурних та соціальних ініціатив, що підвищує якість життя мешканців регіону.

Джерело: складено на основі [4].

Отже, інвестиційна привабливість території не лише сприяє залученню фінансових ресурсів, але й стимулює всебічний розвиток регіону, покращуючи соціально-економічні умови та створюючи умови для сталого економічного зростання.

Основні критерії інвестиційної привабливості включають цілу низку факторів, які визначають здатність конкретної території залучати інвестиції та забезпечувати умови для економічного прогресу. Вони охоплюють не лише рівень економічного розвитку, але й доступність інфраструктури, політичну стабільність, розвиток людського капіталу, екологічну ситуацію та стабільне правове середовище. Всі ці фактори тісно пов'язані між собою і разом формують комплексний образ території як привабливого об'єкта для інвесторів.

Таблиця 1.9

Ключові критерії інвестиційної привабливості території

Критерій	Характеристика критеріїв
Економічний потенціал	Рівень розвитку економіки, наявність потужних виробничих секторів, таких як агропромисловий комплекс або високі технології, які можуть зацікавити інвесторів.
Інфраструктурна забезпеченість	Розвиненість транспортної, енергетичної, комунікаційної інфраструктури, зручний доступ до ринків і логістичних шляхів.
Інвестиційна політика	Програми стимулювання інвестицій, податкові пільги, знижки на

місцевої влади	оренду земель, спрощення адміністративних процедур.
Рівень розвитку людського капіталу	Кількість і якість трудових ресурсів, рівень освіти і кваліфікації робочої сили, наявність професійних навчальних закладів і сприятливий соціальний клімат.
Екологічна ситуація	Вплив екологічних умов на інвестиційну привабливість, особливо для галузей з високими вимогами до екології (наприклад, агропромисловість, «зелені» технології).
Правова та нормативно-правова база	Стабільність і зрозумілість законодавства, захист прав інвесторів, ефективність правосуддя, антикорупційні механізми.

Джерело: складено на основі [16].

Економічний потенціал є одним із основних факторів, що визначають інвестиційну привабливість території. Він характеризує загальний стан економіки регіону та рівень розвитку ключових галузей, таких як сільське господарство, промисловість, а також інноваційні технології. Наприклад, у регіонах з вигідними умовами для аграрного виробництва ці галузі можуть приваблювати інвестиції, тоді як в районах з розвиненою науково-технічною базою цікавими будуть інвестиції у високі технології. Окрім того, розвиток виробничих потужностей, наявність природних ресурсів і добре налагоджена інфраструктура сприяють підвищенню привабливості для інвесторів, створюючи належні умови для розвитку бізнесу і розширення виробничих процесів [40].

Що стосується інфраструктури, то вона включає не тільки якість транспортної, енергетичної та комунікаційної мереж, а й доступ до ринків і логістичних шляхів. Це важливий аспект для інвесторів, оскільки належно розвинена інфраструктура дозволяє знижувати витрати на транспортування, підвищувати ефективність виробництва та забезпечувати зручний доступ до споживачів. Наявність якісних транспортних шляхів, таких як автошляхи, порти, аеропорти та залізниці, є значною перевагою для компаній, які займаються міжнародною торгівлею або мають потребу у стабільному доступі до ринків збуту.

Інвестиційна політика місцевої влади має ключове значення для формування привабливості території для інвесторів. Програми, спрямовані на стимулювання інвестицій, надання податкових пільг, знижок на оренду землі та пільгових умов для підприємств, що реалізують інвестиційні проекти, можуть стати важливими інструментами залучення капіталу в регіон. Крім того, спрощення адміністративних процедур, зокрема через створення «єдиного вікна» для інвесторів і надання підтримки в оформленні дозвільних документів, значно знижує бюрократичні бар'єри, роблячи територію більш привабливою для інвесторів.

Розвиток людського капіталу також є важливим фактором інвестиційної привабливості. Кількість і якість трудових ресурсів, рівень освіти, професійної підготовки робочої сили, наявність навчальних закладів, а також соціальний клімат можуть значно вплинути на успішність інвестиційних проектів. Інвестори прагнуть знаходити території з достатньою кількістю кваліфікованої робочої сили, що дозволяє задовольняти потреби виробництва за конкурентоспроможними цінами.

Екологічна ситуація також є важливим аспектом привабливості території для інвесторів, особливо в таких галузях, як сільське господарство або екологічно чисті технології. Чисті природні ресурси, сприятливі умови для розвитку екологічно безпечних технологій, збереження біорізноманіття та орієнтація на сталий розвиток можуть стати вирішальними факторами для інвесторів, які прагнуть вкладати у «зелені» проекти та інновації [52].

Правова та нормативно-правова база є основою для формування довіри між інвесторами та місцевою владою. Стабільність законодавства, чіткість правових норм та ефективний захист прав інвесторів є критично важливими для забезпечення інвестиційної привабливості. Міцна правова система, незалежне судочинство, антикорупційні механізми та належне регулювання гарантують безпеку інвестицій і створюють умови для сталого розвитку бізнесу на території.

Оцінка інвестиційної привабливості території є важливим етапом у визначенні здатності регіону чи міста залучати капітал для розвитку. Для цього застосовуються різноманітні методи, які дозволяють всебічно оцінити фактори, що впливають на привабливість для інвесторів. До основних методів оцінки належать SWOT-аналіз, PEST-аналіз, кількісні методи та аналіз конкурентоспроможності.

SWOT-аналіз є одним із найбільш популярних інструментів для оцінки інвестиційної привабливості. Цей метод включає вивчення сильних і слабких сторін території, а також виявлення можливостей і загроз, які можуть впливати на здатність залучати інвестиції. Сильні сторони можуть включати розвинену інфраструктуру, стабільну економіку, високу кваліфікацію робочої сили або сприятливі умови для бізнесу. Слабкі сторони можуть включати погану інфраструктуру, економічну нестабільність або високий рівень корупції. Оцінка можливостей дозволяє виявити потенціал для розвитку нових секторів, інвестиційних програм чи залучення іноземного капіталу. Загрози можуть бути пов'язані з політичною нестабільністю, природними катастрофами або змінами в законодавстві, що можуть зменшити привабливість регіону для інвесторів [10].

PEST-аналіз є ще одним важливим інструментом для оцінки інвестиційної привабливості, який дозволяє вивчити політичні, економічні, соціальні та технологічні фактори, що визначають інвестиційне середовище. Політичні фактори охоплюють стабільність уряду, рівень корупції, законодавчі ініціативи та програми державної підтримки бізнесу. Економічні фактори включають такі макроекономічні показники, як інфляція, рівень безробіття, валовий внутрішній продукт (ВВП), доступність фінансів і можливості для кредитування. Соціальні фактори визначають рівень розвитку освіти, охорони здоров'я, доступність робочої сили та якість життя, що є важливими для підприємців і працівників. Технологічні фактори оцінюють рівень інновацій, наявність науково-дослідницьких інститутів,

розвиток технологій та інфраструктури, що підтримує стартапи та нові індустрії. Аналіз усіх цих аспектів дозволяє отримати цілісну картину того, як різні фактори взаємодіють і впливають на інвестиційну привабливість регіону.

Таблиця 1.10

Методи оцінки інвестиційної привабливості території

Метод	Характеристика методів оцінки
SWOT-аналіз	Оцінка сильних і слабких сторін території, а також можливостей і загроз для інвестиційної привабливості.
PEST-аналіз	Аналіз політичних, економічних, соціальних та технологічних факторів, що впливають на інвестиційну привабливість.
Методи кількісного оцінювання	Використання індексів інвестиційної привабливості, рейтингів за різними показниками (економічний розвиток, інфраструктура, бізнес-клімат).
Аналіз конкурентоспроможності	Порівняння з іншими регіонами та містами, визначення конкурентних переваг (інфраструктура, податкові пільги, рівень розвитку бізнес-середовища).

Джерело: складено на основі [22].

Методи кількісної оцінки, зокрема індекси інвестиційної привабливості та рейтинги за різними критеріями, дозволяють об'єктивно оцінити стан регіону. Індекс інвестиційної привабливості може враховувати різноманітні аспекти, такі як економічний розвиток, рівень безробіття, інфраструктурне забезпечення, якість бізнес-середовища, доступність фінансових ресурсів тощо. Рейтинги формуються на основі опитувань інвесторів, аналізу макроекономічних показників і порівняння з іншими регіонами або країнами. Така кількісна оцінка не тільки дозволяє порівняти різні території, а й слідкувати за змінами в інвестиційній привабливості протягом часу.

Аналіз конкурентоспроможності території також є важливою частиною оцінки її інвестиційної привабливості. Він передбачає порівняння регіону з іншими, оцінку його сильних і слабких сторін. Це може включати порівняння рівня розвитку інфраструктури, місцевого бізнес-середовища, податкової політики, вартості робочої сили та інших економічних факторів. Такий аналіз

дозволяє визначити, в яких сферах регіон має конкурентні переваги, а де потрібно покращити умови для залучення інвестицій.

Інвестиційні стратегії розвитку територій є важливим елементом економічної політики місцевих органів влади, спрямованим на залучення капіталу для покращення інфраструктури, розвитку підприємництва та створення нових робочих місць. Для ефективного формування таких стратегій необхідне ретельне планування, правильний вибір пріоритетів та активна співпраця з підприємцями, інвесторами та іншими зацікавленими сторонами. Головною метою цих стратегій є покращення інвестиційного клімату, підвищення конкурентоспроможності регіону та забезпечення сталого економічного зростання [34].

Одним із ключових елементів інвестиційних стратегій є розробка конкретних інвестиційних проектів. Такі проекти спрямовані на залучення капіталу для розвитку певних секторів економіки чи інфраструктури. У цьому процесі важливу роль відіграють місцеві органи влади, які здійснюють моніторинг потреб і можливостей свого регіону та активно працюють над залученням інвесторів. Створення інвестиційних проектів проходить кілька етапів: визначення пріоритетних напрямків для інвестицій, розробка техніко-економічних обґрунтувань, підготовка бізнес-планів, пошук потенційних інвесторів та встановлення партнерських відносин з підприємцями. Співпраця з місцевими підприємцями та інвесторами є стратегічно важливою, оскільки саме на місцевому рівні краще зрозумілі реальні потреби та можливості для розвитку. Крім того, залучення інвесторів як з національного, так і з міжнародного ринку дозволяє не лише диверсифікувати джерела фінансування, а й впроваджувати новітні технології та бізнес-моделі.

Розвиток індустріальних зон та технопарків є важливим складником інвестиційних стратегій, спрямованих на підвищення інвестиційної привабливості території. Спеціалізовані зони, такі як індустріальні парки та

технопарки, створюються для підтримки розвитку певних галузей, таких як високі технології, інновації, виробництво чи агропромисловий комплекс. Вони надають інвесторам вигідні умови для ведення бізнесу, включаючи пільгові податкові ставки, субсидії, готову інфраструктуру, земельні ділянки та інші переваги. Це створює привабливу альтернативу для запуску нових виробництв чи науково-дослідницьких проектів без необхідності значних витрат на будівництво інфраструктури з нуля. Технопарки, зокрема, сприяють створенню стартапів, розвитку науково-технічних інновацій, комерціалізації наукових досліджень та стимулюють впровадження більш сучасних і екологічно чистих технологій.

Таблиця 1.11

Основні елементи інвестиційних стратегій розвитку територій

Елемент стратегії	Функції
Формування інвестиційних проектів	Розробка проектів для залучення капіталу, співпраця з підприємцями та інвесторами, підготовка техніко-економічних обґрунтувань і бізнес-планів, пошук та залучення інвесторів.
Розвиток індустріальних зон та технопарків	Створення спеціалізованих зон для підтримки певних галузей (високі технології, виробництво), забезпечення інвесторів пільгами та готовою інфраструктурою.
Використання державних та приватних інвестицій	Співпраця між державою та приватним сектором для фінансування інфраструктурних проектів, використання механізмів публічно-приватного партнерства для залучення капіталу.

Джерело: складено на основі [46].

Важливим аспектом економічного розвитку є використання як державних, так і приватних інвестицій, для забезпечення зростання та модернізації інфраструктури. Для цього розробляються механізми публічно-приватного партнерства (PPP), які дають можливість залучати приватний капітал для фінансування інфраструктурних ініціатив та інших проектів. Державні інвестиції часто спрямовуються на створення необхідної

інфраструктури - таких як дороги, енергетичні мережі, транспортні вузли, що згодом створює базу для залучення приватних інвестицій. Приватні компанії, в свою чергу, можуть інвестувати в розвиток виробничих потужностей, нові технології або надання інноваційних послуг. Публічно-приватні партнерства допомагають знизити фінансові ризики для держави та забезпечують більш оперативне впровадження проектів, залучаючи приватних інвесторів, які мають необхідні ресурси та досвід. В рамках таких партнерств можуть використовуватися різні форми фінансування, включаючи прямі інвестиції, кредити, субсидії, пільгові умови оренди та податкові пільги [58].

Висновки до розділу 1

Залучення інвестицій на місцевому рівні є одним із основних факторів економічного розвитку територій, оскільки це сприяє їхньому росту, поліпшенню конкурентоспроможності та створенню нових робочих місць. Теоретичні та методологічні засади цього процесу ґрунтуються на визнанні інвестицій як ключового інструмента для вирішення структурних економічних проблем, таких як безробіття, відсутність належної інфраструктури та технологічна відсталість. Для досягнення успішного залучення інвестицій потрібен комплексний підхід, який включає не лише оцінку інвестиційної привабливості, а й розробку ефективних політичних, економічних і правових механізмів. Методологія цього процесу охоплює аналіз можливих ризиків, визначення конкурентних переваг регіону та формулювання стратегій, які сприяють створенню сприятливого бізнес-клімату і зміцненню довіри інвесторів.

Аналіз нормативно-правового забезпечення інвестиційного процесу підкреслює ключову роль законодавчої бази, яка визначає основи економічних відносин між державою, місцевими органами влади та інвесторами. Успіх залучення інвестицій безпосередньо залежить від

стабільності правових норм, їх прозорості та здатності забезпечити ефективний захист інтересів інвесторів. Законодавчі акти, що регулюють інвестиційну діяльність, мають охоплювати всі основні аспекти економічного розвитку, зокрема податкові пільги, адміністративні процедури та механізми забезпечення правового захисту інвесторів. Важливою є також розробка підтримуючих механізмів для інвесторів, зокрема через створення спеціальних економічних зон, індустриальних парків та інших ініціатив, які стимулюють як внутрішні, так і іноземні інвестиції.

Інвестиційна привабливість територій є складним і багатограним поняттям, яке залежить від низки різноманітних факторів. Серед основних з них можна виділити економічний потенціал, рівень розвитку інфраструктури, стабільність правової системи, соціальний прогрес та екологічні умови. Для інвесторів важливі не лише економічні вигоди, але й можливість забезпечити стабільне й безпечне середовище для ведення бізнесу. Визначення критеріїв інвестиційної привабливості дає змогу провести всебічну оцінку потенціалу певного регіону чи міста для залучення капіталу. Ці критерії включають економічні, соціальні та інституційні аспекти, що демонструють готовність місцевих органів влади створювати сприятливі умови для розвитку бізнесу.

До того ж, важливими факторами є політична стабільність, рівень бюрократичних перепон, доступність для інвесторів, а також наявність необхідних ресурсів і людського капіталу, які підтримують підприємництво та стимулюють приток довгострокових інвестицій. Серед інших ключових чинників варто виділити екологічну ситуацію, розвиток інноваційної інфраструктури та рівень цифровізації, які стають все більш важливими в умовах глобалізації та технологічних змін, адже бізнес все більше орієнтується на екологічні стандарти та технологічні інновації.

Таким чином, для підвищення інвестиційної привабливості території необхідно враховувати всі згадані фактори та створювати сприятливі умови на всіх рівнях - від національного законодавства до місцевих ініціатив.

Нормативно-правова система повинна бути орієнтована на підтримку інвестиційної діяльності, спрощення бюрократичних процедур і забезпечення належного захисту прав інвесторів. У поєднанні з високим економічним потенціалом, розвинутою інфраструктурою та ефективним місцевим управлінням ці чинники здатні значно підвищити здатність територій приваблювати інвестиції і сприяти їх сталому розвитку.

РОЗДІЛ 2

АНАЛІЗ ПРОЦЕСУ ЗАЛУЧЕННЯ ІНВЕСТИЦІЙ (НА ПРИКЛАДІ ШЕПЕТІВСЬКОЇ ТЕРИТОРІАЛЬНОЇ ГРОМАДИ)

2.1. Аналіз поточного стану інвестиційної діяльності на території громади

Аналіз поточного стану інвестиційної діяльності Шепетівської міської територіальної громади показує наявність значного потенціалу для залучення інвестицій, однак, водночас, існують і певні проблеми та виклики, що потребують вирішення. На фоні сучасних економічних умов, Шепетівка продовжує залишатися важливим економічним центром Хмельницької

області, а також ключовим транспортним вузлом, що створює можливості для розвитку різних видів бізнесу та інвестиційних проектів.

Однією з головних переваг території є її вигідне географічне розташування. Місто знаходиться на перетині важливих автомобільних і залізничних шляхів, що забезпечує зручний доступ до інших регіонів України та за її межі. Ця логістична перевага сприяє розвитку торгівлі та виробництва, що в свою чергу робить місто привабливим для інвесторів, які шукають можливості для розширення своїх бізнесів на національному та міжнародному рівнях [49].

Шепетівка також володіє значним природно-ресурсним потенціалом. Околиці міста багаті на лісові, мінеральні води, будівельні матеріали, а також мають значні запаси питної води, що може бути використано для розвитку місцевих підприємств, зокрема в галузях, пов'язаних із переробкою природних ресурсів та виробництвом екологічно чистих товарів. Наявність таких природних ресурсів забезпечує значну базу для розвитку промисловості та залучення екологічно орієнтованих інвесторів.

Крім того, місто має потенціал для залучення інвестицій у сферах, що потребують висококваліфікованої робочої сили. Існуючі навчальні заклади, включаючи середні спеціальні та вищі навчальні заклади, сприяють підготовці фахівців у різних галузях, таких як фінанси, бухгалтерський облік, правознавство та менеджмент. Це є важливим фактором для інвесторів, які шукають професійних кадрів для реалізації своїх проектів.

Незважаючи на ці позитивні моменти, у процесі залучення інвестицій є й певні труднощі. Однією з основних проблем є необхідність вдосконалення інфраструктури та комунікацій. Хоча місто має певні переваги в плані транспортної доступності, існує потреба у модернізації доріг та розвитку інших інфраструктурних об'єктів для забезпечення зручності для інвесторів та бізнесменів. Інвестори часто звертають увагу на рівень розвитку

комунальних послуг, зокрема водопостачання, каналізації та енергозабезпечення.

Також важливим аспектом є адміністративна підтримка підприємництва. Для покращення інвестиційного клімату необхідно впроваджувати більш ефективні механізми взаємодії між бізнесом і органами місцевої влади, зокрема через створення сприятливих умов для розвитку малого та середнього підприємництва, яке може стати основою для сталого економічного розвитку громади.

На сьогоднішній день у Шепетівській громаді зареєстровано понад три сотні підприємств малого та середнього бізнесу, а також понад дві тисячі фізичних осіб-підприємців. З огляду на ці цифри, можна зробити висновок, що місцевий бізнес активно розвивається, однак для забезпечення його стабільного росту та розвитку необхідно зосередити увагу на підтримці підприємницьких ініціатив та стимулюванні інвестицій у нові проекти.

Шепетівська міська територіальна громада має значний інвестиційний потенціал, що дозволяє залучати інвесторів до різних галузей економіки. Одна з найбільш перспективних для інвестицій галузей — це харчова промисловість. Регіон має необхідну сировинну базу, зокрема для виробництва молочних продуктів, завдяки наявності відповідних сировинних ресурсів та об'єктів, що можуть бути переобладнані для таких цілей. Наприклад, на території Шепетівки, за адресою вул. Некрасова, 125, розташований колишній маслозавод, площа якого складає 5,3 тис. кв. м, і земельна ділянка площею 3,7 га, що створює всі умови для запуску нових виробничих потужностей.

Не менш перспективною є деревообробна промисловість. Шепетівка та її околиці мають значні лісові ресурси, що можуть бути використані для розвитку деревообробних підприємств, виготовлення меблів та будівельних матеріалів. Наявність сировини та інфраструктури дозволяє швидко розпочати виробництво в цій сфері. Інтерес можуть викликати й проекти,

пов'язані з туристичною інфраструктурою. Місто, завдяки своїм природним ресурсам і історико-культурним пам'яткам, має великий потенціал для розвитку туристичного бізнесу, зокрема в сфері лікувальних курортів і оздоровлення.

Машинобудування та металообробка - ще одна галузь, що має значний потенціал у Шепетівці. У місті є площі та інфраструктура, які можуть бути використані для організації виробництва високотехнологічної продукції. Також важливо зазначити, що у Шепетівці існує необхідний кадровий потенціал для розвитку цієї галузі, завдяки існуючим навчальним закладам, що готують фахівців технічних спеціальностей.

Текстильна промисловість є ще однією важливою сферою для інвестицій. Шепетівка має певний досвід у виробництві текстильних виробів, а наявність необхідних ресурсів і кваліфікованих кадрів створює умови для розширення цієї галузі.

Окрім цього, є низка конкретних інвестиційних пропозицій, які можуть стати основою для нових бізнес-проектів. Одним з таких об'єктів є земельна ділянка за адресою м. Шепетівка, вул. Тітова, 1, на якій розташовані частково збережені складські приміщення будівельного підприємства КП «Промжитлобуд». Площа виробничих приміщень складає близько 3000 кв. м, а загальна площа земельної ділянки - 2,34 га, що створює можливості для розвитку виробничих потужностей або логістичних центрів.

Особливу увагу варто звернути на можливість розвитку фармацевтичної галузі, оскільки в місті є Шепетівське медичне училище, яке готує фахівців у галузі фармації. Це створює перспективи для будівництва фармацевтичного підприємства на базі навчальних закладів і науково-дослідних установ.

Крім того, на території Шепетівки розташоване родовище мінеральних радонових вод, яке займає площу 9 кв. км на північному сході міста. Наразі на його території знаходяться 7 свердловин, які не експлуатуються. Це

відкриває можливості для розвитку лікувально-оздоровчих курортів, санаторіїв або підприємств, що використовують ці води для виробництва екологічних та здоров'я зберігаючих продуктів.

Інформація про вільні земельні ділянки є важливою для аналізу поточного стану інвестиційної діяльності на території громади, оскільки вона надає конкретні дані щодо можливих місць для розміщення нових бізнес-проектів та інвестиційних ініціатив. Вільні земельні ділянки, особливо ті, що мають зручне розташування, відповідне призначення та наявні комунікації, є ключовими активами для залучення інвесторів.

Таблиця 2.1

Вільні земельні ділянки Greenfield

№ п/п	Адреса, площа земельної ділянки (га), Кадастровий номер	Призначення	Наявність комунікацій
1	вул. Митрополита Шептицького, 59-Г, 0,4348 га, 6810700000:01:012:0032	03.07 – для розміщення та експлуатації будівель торгівлі	Відстань до магістралі – 0,05 км, до залізничної колії – 4,0 км, водопостачання – 220 м, водовідведення – 850 м, газопостачання – 165 м, електропостачання – 300 м

Джерело: складено на основі [49].

Земельна ділянка за адресою вул. Митрополита Шептицького, 59-Г (площа 0,4348 га) має призначення для розміщення та експлуатації будівель торгівлі. Вона розташована в зручному місці: на відстані 0,05 км від магістралі і 4 км від залізничної колії. Комунікації включають водопостачання (220 м), водовідведення (850 м), газопостачання (165 м) та електропостачання (300 м).

Таблиця 2.2

Наявні виробничі, офісні приміщення, які можуть використовуватись інвесторами під промислові об'єкти, туристичні та відпочинкові комплекси, торгові та офісні центри

№	Загальна	Розташува	Власніс	Призначе	Можливі	Можливі	Наявність
---	----------	-----------	---------	----------	---------	---------	-----------

п/п	площа виробничих приміщень, м ²	адреса	тип	призначення	спосіб поділу на частини	спосіб оренди, суборенди, викупу	технічні умови комунікацій
1	274,6 м ²	вул. Островського, 6	Приватна	Площі вільного призначення	Договірний	Оренда	Каналізація, водопровід, електрика 380В (потужність 15-30 кВт), бетонна стяжка, стіни під фарбування, висота стелі 2,8 м.
2	3200 м ²	вул. Пліщинська, 170-А	Приватна	Об'єкт промислової нерухомості	Договірний	Оренда, продаж, залучення інвестора	Електропостачання 300 кВт (можливість збільшення потужностей, наявність власного трансформатора), газопостачання, водопостачання та водовідведення, наявність під'їзних шляхів.

Джерело: складено на основі [49].

Обидва об'єкти пропонують можливості для оренди, з потенціалом для подальшого поділу на частини та залучення інвесторів. Перший об'єкт на вул. Островського має площу 274,6 м² і є підвальним приміщенням з каналізацією, водопостачанням та електрикою (потужність 15-30 кВт), що підходить для використання під вільні площі. Другий об'єкт на вул. Пліщинська пропонує значну площу 3200 м² для промислового використання з інфраструктурою, включаючи електропостачання потужністю 300 кВт (з

можливістю збільшення), газопостачання та водопостачання. Обидва об'єкти мають потенціал для оренди або продажу, і можуть бути цікаві для інвесторів завдяки наявним комунікаціям та можливості розширення.

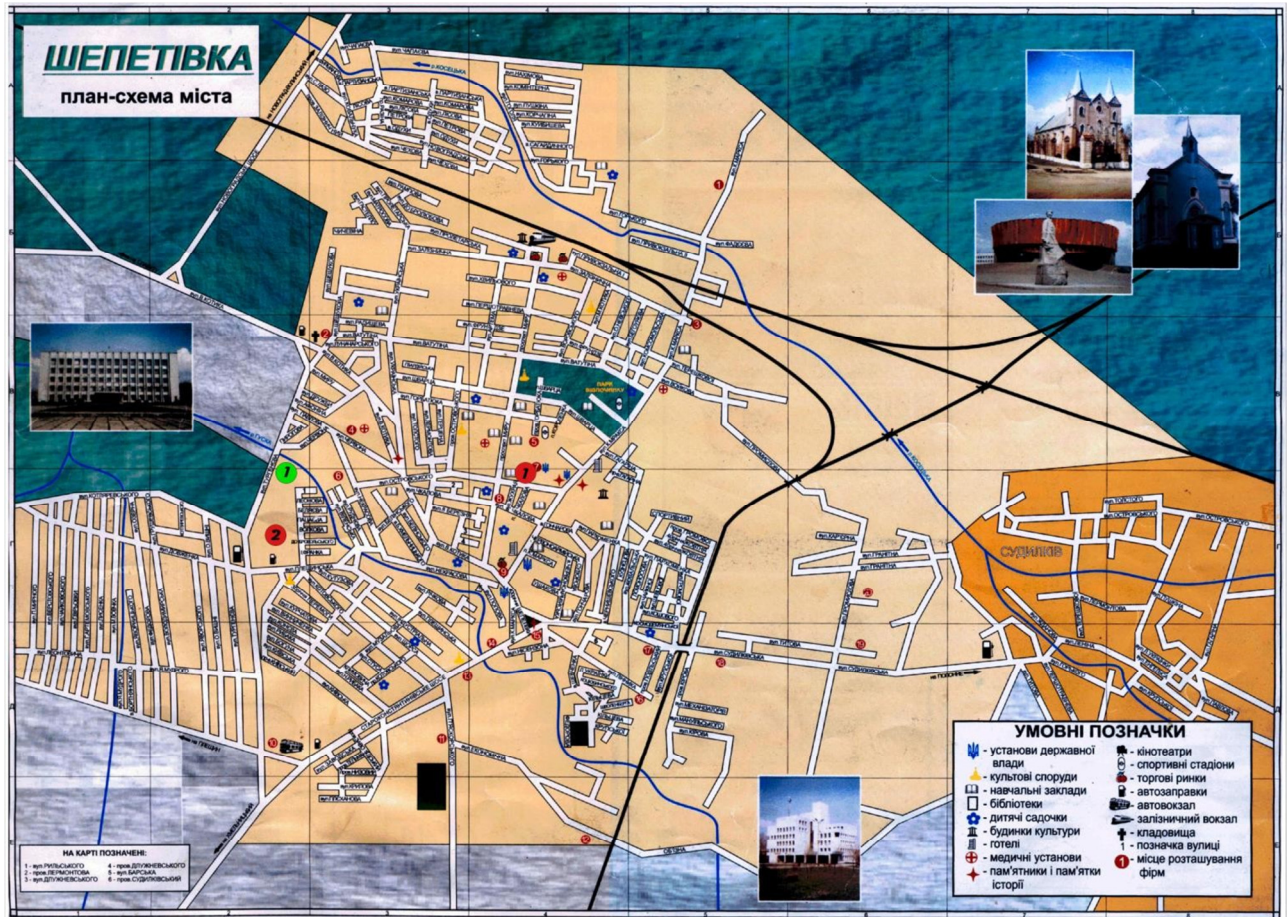

Рис.2.1. Орієнтовне (схематичне) розміщення на території міста наявних вільних земельних ділянок та офісні приміщення, які можуть використовуватись інвесторами

Джерело: складено на основі [49].

На рис.2.1 зеленим виділено земельні участки а червоним виробничі приміщення.

Рис. 2.2. Динаміка капітальних інвестицій по м. Шепетівка в розрізі років

Джерело: складено на основі [28].

За період з 2017 по 2019 рік спостерігається зниження обсягів капітальних інвестицій у Шепетівці. У 2017 році було зафіксовано найбільше інвестицій, проте в наступні роки спостерігалось поступове зменшення, що свідчить про зниження рівня інвестиційної активності в місті. Це може вказувати на потребу в поліпшенні умов для залучення інвестицій і розвитку економіки громади.

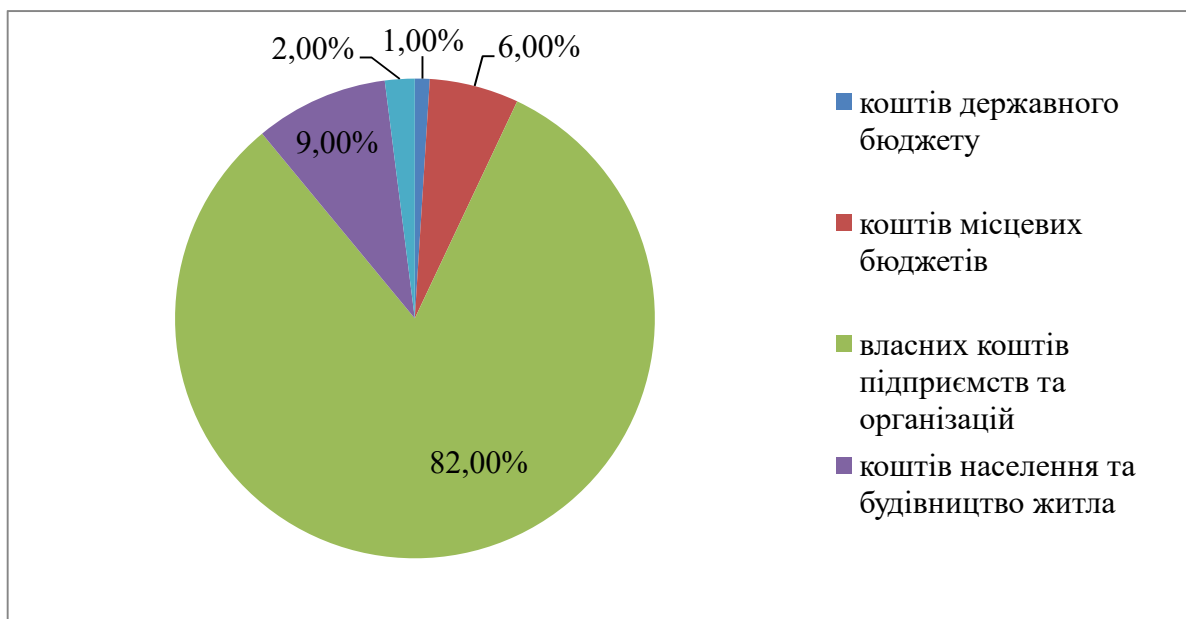

Рис.2.3. Капітальні інвестиції за джерелами фінансування по м. Шепетівка в 2019 році

Джерело: складено на основі [28].

На 31 грудня 2019 року загальний обсяг прямих іноземних інвестицій склав 1365,0 тис. дол. США, що на 13,6% більше, ніж за відповідний період минулого року. У розрахунку на одну особу населення це становить 33,1 дол. США. Іноземний капітал надійшов в економіку міста з таких країн, як Німеччина (ТОВ «АЗТЕХ-Україна»), Швеція (ТОВ «Українсько-Шведське СП БОС БЕРРІЕС ЛТД»), Іспанія (ТОВ «Промислові товари Проінса», ТОВ «Форнаю компанії»).

Іноземні інвестиції були спрямовані в галузі виробництва харчових продуктів, а також оптової та роздрібної торгівлі. Це свідчить про тенденцію інвестувати в сектори з високою рентабельністю та швидким оборотом капіталу.

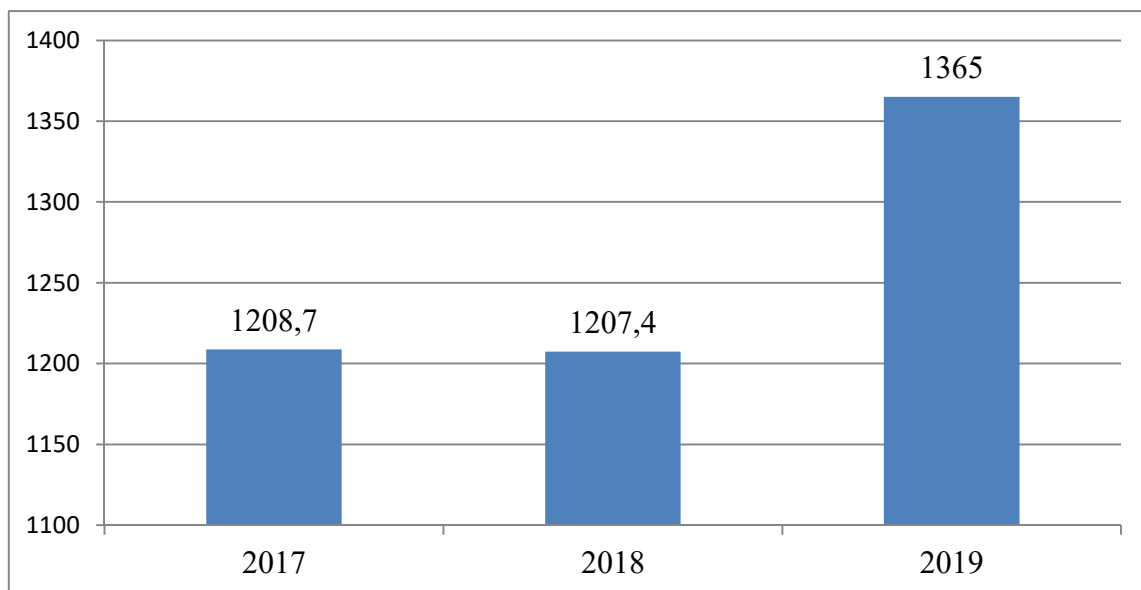

Рис.2.4.Динаміка іноземних інвестицій в економіку міста , тис. дол.
США

Джерело: складено на основі [28].

Рівень інвестиційної активності безпосередньо залежить від стану національної економіки, функціонування фінансово-кредитної системи, ефективності підприємств, дохідної політики місцевих бюджетів та рівня доходів населення. Водночас, підприємства міста активно нарощують експортний потенціал, розвиваючи торгові зв'язки як з країнами ближнього, так і далекого зарубіжжя, зокрема з Молдовою, Грузією, Німеччиною, Іспанією, Францією, Азербайджаном, Латвією та Угорщиною.

Обсяг експорту за 2019 рік склав 11 298,4 тис. дол. США, що на 60,5% менше порівняно з попереднім роком. П'ять промислових підприємств міста здійснюють експорт, і за 2019 рік їхні поставки склали 42 млн грн. Найбільшим експортером серед промислових підприємств є ПрАТ «Шепетівський цукровий комбінат».

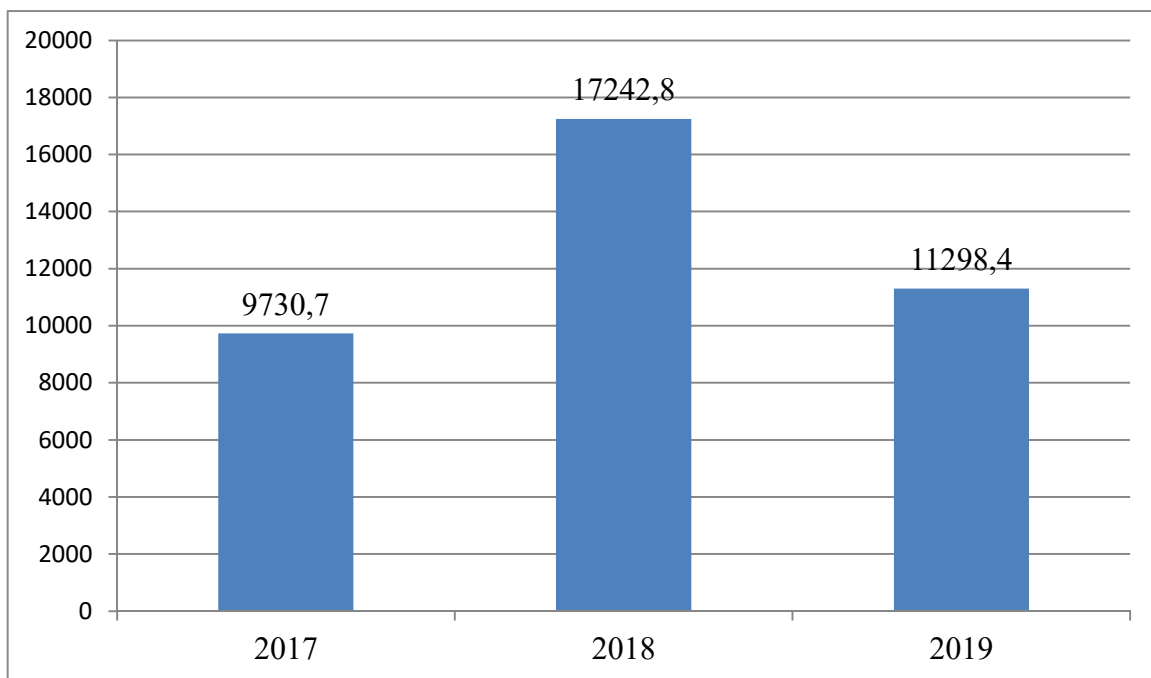

Рис.2.5. Динаміка експорту товарів тис. дол. США

Джерело: складено на основі [28].

Обсяг імпорту за 2019 рік становив 3186,0 тис. дол. США, що на 14,7% більше порівняно з відповідним періодом минулого року. Зовнішньоторговельний баланс міста має позитивне сальдо, яке складає 8112,4 тис. дол. США.

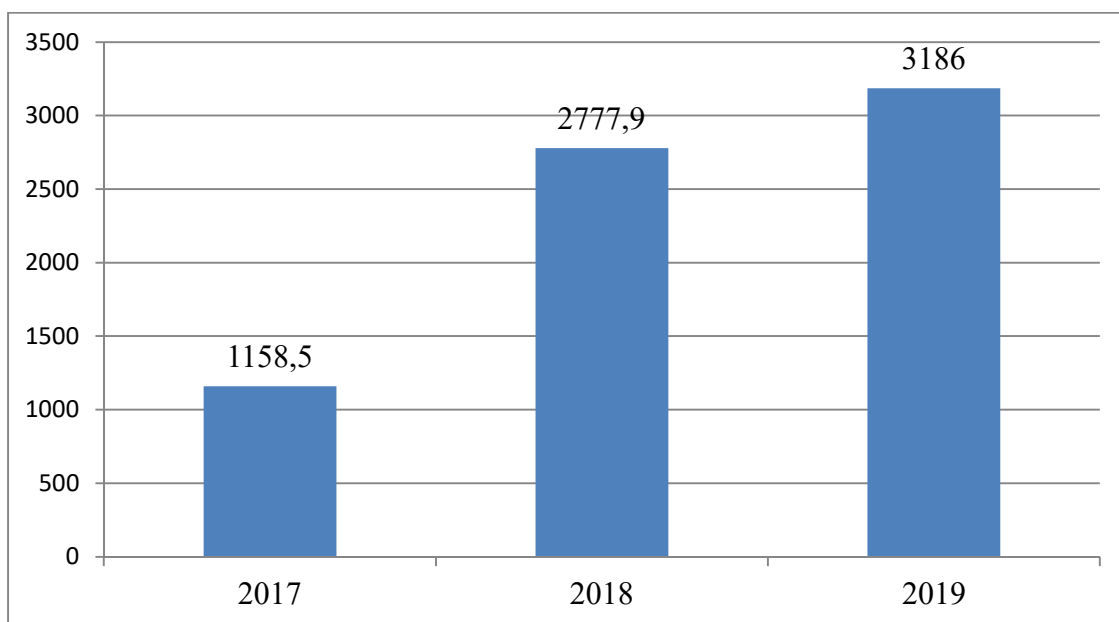

Рис. 2.6. Динаміка імпорту товарів тис. дол. США

Джерело: складено на основі [28].

Для створення сприятливого інвестиційного клімату та розвитку бізнес-середовища на території міста було визначено перелік земельних ділянок з високим інвестиційним потенціалом. 20 листопада 2019 року та 16 січня 2020 року були проведені земельні торги, на яких було продано 10 ділянок. Аукціони проводилися з метою залучення додаткових коштів до міського бюджету. Організацію аукціону здійснило спеціалізоване підприємство з відповідними ліцензіями — ПП «Фірма «СОМГІЗ» (м. Львів).

За підсумками аукціону, вдалося продати земельні ділянки на суму 4819,2 тис. гривень. Отримані кошти будуть використані у 2020 році на капітальні видатки міського бюджету, зокрема на проведення будівельних та ремонтних робіт.

До найбільш перспективних ділянок для майбутніх інвесторів відносяться такі адреси: вул. Промислова, 3 (4,6161 га); вул. Митрополита Шептицького, 110 (0,5 га); вул. Митрополита Шептицького, 63-Б (0,12 га); Старокостянтинівське шосе, 40-А (0,9 га); вул. Судилківська, 118-В (0,3617 га); вул. Судилківська, 179-Б (0,152 га); вул. Судилківська, 181-Б (0,5 га); вул. Судилківська, 92 (0,44 га); вул. Судилківська, 92-Л (0,3 га); вул. Судилківська, 92 (0,1 га).

Місто надає всебічну підтримку інвесторам у реалізації їхніх проектів та програм, проводячи постійний моніторинг і супровід інвестиційних ініціатив.

В місті активно реалізуються енергозберігаючі проекти. Протягом 2019 року компанія ТОВ «Сонячна енергія Хмельниччини» на земельній ділянці площею 20 га збудувала сонячну електростанцію на вул. Судилківська, 189-А. Потужність станції складає 9990 кВт, а орієнтовна кількість працівників - 8 осіб. Окрім того, ТОВ «СМАРТ ЕКО ЕНЕРДЖІ» завершило будівництво сонячної електростанції на ділянці площею 10,5 га на вул. Валерія Числюка,

2. Потужність цієї електростанції становить 5300 кВт, а кількість працівників планується на рівні 5 осіб.

У комунальній сфері інвестиційна політика орієнтована на впровадження енергозберігаючих технологій, зокрема через залучення коштів на умовах співфінансування з державного та місцевих бюджетів.

Для подальшого розвитку будівельної галузі важливо підтримувати сприятливий інвестиційний клімат та впроваджувати нові механізми залучення інвестицій, зокрема в житлове будівництво. Залучення інвестицій, включаючи державне фінансування, є ключовим фактором для збільшення обсягів будівництва об'єктів соціальної інфраструктури. Це сприятиме використанню вітчизняних будівельних матеріалів, що позитивно вплине на зайнятість населення, надходження до бюджетів різних рівнів та розвиток місцевої будівельної галузі.

Таблиця 2.3

SWOT-аналіз інвестиційного клімату Шепетівської територіальної громади

Категорія	Характеристика
Сильні сторони	1. Географічне розташування – Шепетівка знаходиться на перехресті важливих транспортних шляхів, що забезпечує зручний доступ до інших регіонів України та сусідніх держав.
	2. Наявність природних ресурсів – багатий природно-ресурсний потенціал (лісові ресурси, будівельні матеріали, водні ресурси), що створює можливості для розвитку різних видів промисловості.
	3. Розвинута інфраструктура – наявність базових комунікацій: водопостачання, газопостачання, електропостачання, каналізація. Це забезпечує зручні умови для ведення бізнесу.
	4. Кваліфікована робоча сила – наявність навчальних закладів, які готують спеціалістів у різних галузях, зокрема в медицині, технічних і економічних спеціальностях.
Слабкі сторони	1. Проблеми з інфраструктурою – потреба в модернізації доріг, транспортних шляхів, а також поліпшення якості комунальних послуг.
	2. Адміністративні бар'єри – складність взаємодії між бізнесом і органами місцевої влади, недостатня підтримка малого та середнього бізнесу, не завжди прозорі процедурні моменти.
	3. Податкове навантаження – високий рівень податків і зборів, що може стримувати розвиток підприємництва та залучення нових інвестицій.
	4. Обмежений доступ до фінансування – недостатньо розвинена система підтримки підприємництва, низька доступність фінансування для стартапів

	і нових проєктів.
Можливості	1. Розвиток індустріальних зон і бізнес-парків – створення нових промислових і технопарків, що дозволить залучати інвестиції та створювати нові робочі місця.
	2. Туризм і рекреаційні можливості – розвиток туристичної інфраструктури з урахуванням природних та культурних ресурсів громади, включаючи створення курортних зон.
	3. Екологічно чисті технології – можливість розвитку підприємств, які використовують зелені та екологічно чисті технології, що приваблює інвесторів з орієнтацією на сталий розвиток.
	4. Розвиток агропромислового комплексу – активний розвиток аграрного сектору та агротуризму, що відкриває можливості для інвестицій у переробку сільськогосподарської продукції та експорт.
Загрози	1. Економічна нестабільність – національні економічні труднощі, інфляція, зміни у валютних курсах, що можуть негативно впливати на стабільність інвестиційного клімату.
	2. Зміни в законодавстві – постійні зміни у податковому та регуляторному середовищі можуть створити додаткові бар'єри для інвесторів, що негативно впливає на бізнес-клімат.
	3. Конкуренція з іншими громадами – інші регіони можуть пропонувати вигідніші умови для інвесторів, що може привести до втрати інвестиційної привабливості Шепетівської громади.
	4. Політична нестабільність – внутрішньополітичні проблеми, можливі зміни в управлінні чи політичних ризиках, можуть вплинути на довіру до інвестицій у місцеву економіку.

Джерело: складено на основі [28].

Аналіз інвестиційного клімату Шепетівської територіальної громади через SWOT-метод дозволяє чітко окреслити ключові фактори, які впливають на її привабливість для інвесторів. Сильними сторонами громади є вигідне географічне розташування, яке надає зручний доступ до важливих транспортних шляхів, а також наявність природних ресурсів, що відкриває можливості для розвитку різних видів промисловості. Розвинута інфраструктура та кваліфікована робоча сила також є важливими перевагами, оскільки забезпечують необхідні умови для ведення бізнесу та забезпечення виробничих процесів.

Проте існують і слабкі сторони, які потребують вирішення для подальшого розвитку інвестиційної діяльності. Серед основних проблем - необхідність модернізації інфраструктури, особливо транспортних шляхів та

комунальних послуг. Також важливими бар'єрами є адміністративні труднощі в взаємодії між бізнесом і місцевою владою, а також високі податки, які обмежують інвестиційний потік в регіон. Крім того, обмежений доступ до фінансування для стартапів і нових підприємств стримує розвиток малого та середнього бізнесу.

Однак є чимало можливостей для розвитку. Розвиток індустріальних зон і бізнес-парків, активізація туристичної та рекреаційної інфраструктури, а також використання екологічно чистих технологій для підприємств можуть значно підвищити інвестиційну привабливість громади. Зокрема, розвиток агропромислового комплексу та агротуризму може стати важливим фактором для залучення нових інвестицій.

Незважаючи на значний потенціал, громада стикається з кількома загрозами, які можуть негативно вплинути на її економічне зростання. Серед них - економічна нестабільність на національному рівні, зміни в законодавчому середовищі та конкуренція з іншими регіонами, які можуть пропонувати кращі умови для інвесторів. Крім того, політична нестабільність всередині громади також може впливати на інвестиційну довіру і стабільність економіки.

Таким чином, для покращення інвестиційного клімату в Шепетівській громаді необхідно зосередитися на максимальному використанні сильних сторін, усуненні слабких місць, активному використанні наявних можливостей і зменшенні впливу загроз. Це дозволить створити сприятливі умови для залучення інвестицій та сталого розвитку громади.

Аналіз інвестиційної політики та нормативно-правового регулювання Шепетівської територіальної громади є важливим етапом для оцінки її інвестиційної привабливості та ефективності залучення інвестицій. Він охоплює кілька ключових аспектів: політику місцевих органів влади, податкові та регуляторні умови, а також прозорість адміністративних процедур.

Політика місцевих органів влади в контексті залучення інвестицій має на меті сприяння розвитку економіки громади шляхом створення сприятливих умов для бізнесу. Відповідні стратегічні документи, як-от програми економічного розвитку, чітко окреслюють пріоритетні напрямки та заходи для залучення інвесторів. Вони включають не лише підтримку малого та середнього бізнесу, а й стимули для великих інвесторів, зокрема у вигляді земельних ділянок для промислових проєктів, створення індустріальних зон, бізнес-парків, а також податкових пільг. Однак, реалізація цих стратегій потребує посиленої роботи щодо підвищення прозорості та відсутності бар'єрів на етапах взаємодії з потенційними інвесторами.

Податкові та регуляторні умови є ще однією важливою складовою, яка визначає привабливість громади для інвестицій. Рівень податкового навантаження може істотно впливати на рентабельність інвестицій. Шепетівська громада пропонує певні пільги та субсидії для інвесторів, зокрема в рамках програм підтримки малого та середнього бізнесу. Водночас високі податки та відсутність чіткої системи стимулів можуть стримувати потенційних інвесторів від прийняття рішень щодо вкладень. Законодавчі ініціативи на місцевому рівні також можуть виступати як підтримка для розвитку інвестиційної діяльності, однак деякі зміни у державному законодавстві можуть створювати додаткові труднощі для інвесторів, зокрема щодо зміни податкових ставок або регуляторних вимог.

Що стосується прозорості адміністративних процедур, то ефективність реєстрації бізнесу, отримання дозвільних документів і взаємодії з органами місцевої влади є важливими факторами для залучення інвестицій. Відсутність бюрократичних бар'єрів, простота і швидкість адміністративних процедур значно підвищують привабливість громади для інвесторів. В той же час, наявність неефективних або надмірно складних процедур може знизити інвестиційну привабливість. Прозорість у прийнятті рішень та взаємодія з місцевими органами влади повинні базуватися на чітких,

зрозумілих і простих для виконання правилах. Це дозволяє зменшити час та витрати для бізнесменів, що зазвичай є важливими факторами при прийнятті рішень про інвестування.

Таким чином, для забезпечення ефективної інвестиційної політики громади необхідно зосередитися на вдосконаленні податкових умов, полегшенні регуляторних вимог, а також на покращенні адміністративних процедур для бізнесу. Підвищення прозорості та підкріплення цих процесів відповідними нормативними актами дозволить значно поліпшити інвестиційний клімат і стимулювати економічний розвиток громади.

2.2. Оцінка економічного потенціалу Шепетівської територіальної громади

Клімат у Шепетівці - помірно континентальний. Середня температура влітку складає $+19^{\circ}\text{C}$, взимку - -3°C . Літні температури можуть підніматися до $+36-38^{\circ}\text{C}$, а зимові опускатися до $-31-35^{\circ}\text{C}$. Середньорічна кількість опадів коливається від 510 до 580 мм. Ґрунти міста переважно представлені чорноземами опідзоленими, дерново-підзолистими, а також глинисто-піщаними і лучними легкосуглинковими [49].

Відстань до обласного центру Хмельницького складає 100 км шосейними дорогами та 129 км залізницею. Шепетівка є важливим залізничним вузлом, має пряме сполучення з усіма регіонами України та кількома іноземними країнами. Через місто проходять автошляхи державного значення (Городище-Рівне-Старокостянтинів) та територіального значення (Шепетівка-Чуднів-Бердичів, Шепетівка-Новоград-Волинський).

Корисні копалини Шепетівки включають родовища мінеральних радонових вод і граніту. Шепетівське родовище мінеральних радонових вод розташоване на північному сході міста на площі 9 кв. км, де знаходиться 7 свердловин, які наразі не експлуатуються. Родовище граніту та грандіориту

осницького комплексу розміщене в східній частині міста, де є кар'єр для видобутку граніту.

Таблиця 2.4

Структура земельного фонду Шепетівської міської територіальної громади

Категорія земель	Площа (га)
Територія, усього	16764,9
Сільськогосподарські угіддя	5787,3
- із них: рілля	4194,7
Ліси і інші лісовкриті площі	7776,7
Забудовані землі	2678,8
Землі водного фонду	127,6
Інші землі	394,5

Джерело: складено на основі [49].

Земельний фонд Шепетівської міської територіальної громади демонструє, що найбільшу частину її території займають сільськогосподарські угіддя, зокрема рілля, що підтверджує значний потенціал для ведення сільськогосподарської діяльності. Ліси та лісовкриті площі займають більшу частину території, що свідчить про високий рівень лісистості та можливості для розвитку лісового господарства і екологічного туризму. Забудовані землі складають важливу частину громади, що вказує на наявність розвиненої інфраструктури як в самому місті, так і на прилеглих територіях. Землі водного фонду займають невелику площу, що вказує на обмеженість водних ресурсів. Частка інших земель є незначною, що свідчить про відсутність великих природних чи спеціальних територій. У загальному підсумку структура земельного фонду сприяє розвитку сільського господарства та лісового господарства, а також створює умови для подальшого розширення урбанізованої частини громади з розвинутою інфраструктурою.

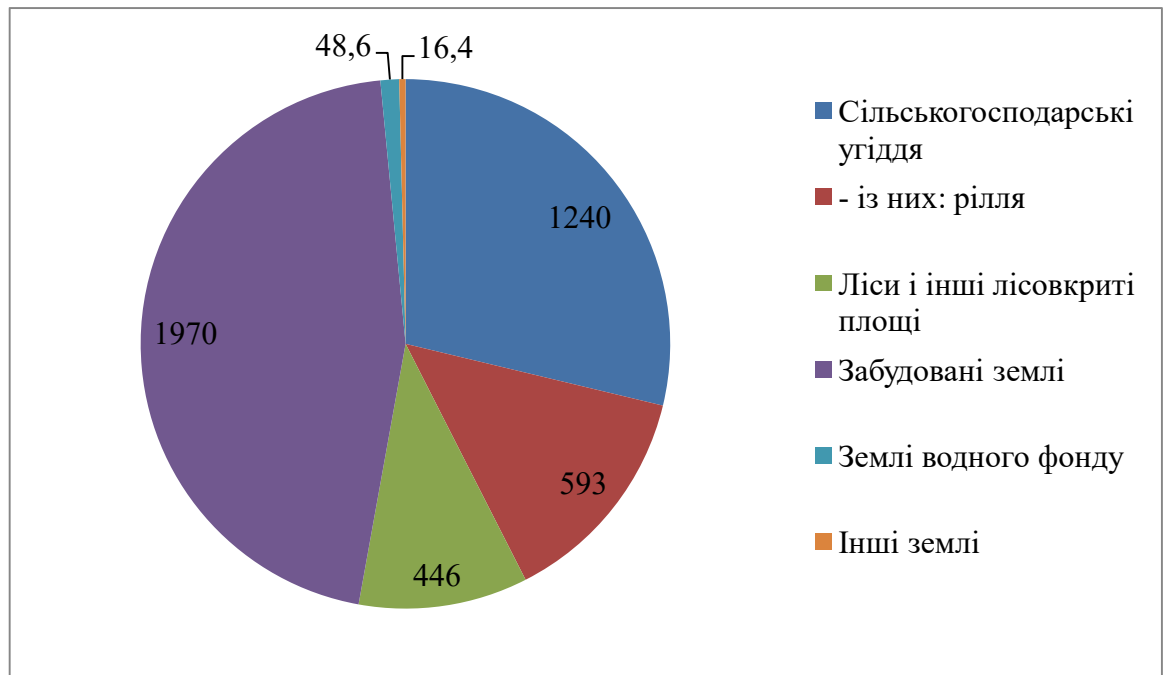

Рис.2.7. Структура земельного фонду м. Шепетівка

Джерело: складено на основі [49].

Структура земельного фонду в Шепетівці свідчить про те, що більша частина території зайнята забудовами, що свідчить про значну урбанізацію та добре розвинену інфраструктуру. Водночас також зайняті значні площі сільськогосподарських угідь, що вказує на потенціал для розвитку сільськогосподарського сектору. Більшість сільськогосподарських угідь є придатною для обробки та має сприятливі умови для ведення сільського господарства. Ліси та лісисті території, хоча це невелика частка суші країни, відіграють важливу роль у підтримці екологічної рівноваги та забезпеченні можливостей для розвитку лісового господарства. Невелика площа вододжерел вказує на те, що водні ресурси в місті обмежені, а на інші землі припадає лише невеликий відсоток від загальної площі території міста. Загалом земельний фонд міста створює умови для подальшого розвитку як міської, так і сільськогосподарської частини громади та зберігає природні ресурси для майбутніх поколінь.

Таблиця 2.5

Рівень середньомісячної заробітної плати за 2023 рік по Шепетівці

Назва галузей	Кількість штатних працівників	Середня заробітна плата (грн)
Всього по місту	4725	17057,9
Сільське господарство, мисливство, лісове господарство та рибне господарство	244	21997,1
Промисловість	798	24405,8
Постачання електроенергії, газу, пари та кондиційованого повітря	223	13461,4
Водопостачання; каналізація, поводження з відходами	115	12231,3
Будівництво	24	28091,7
Оптова й роздрібна торгівля, ремонт автотранспортних засобів і мотоциклів	87	8692,0
Транспорт, складське господарство, поштова та кур'єрська діяльність	30	6786,7
Інформація та телекомунікації	20	20200
Професійна, наукова та технічна діяльність	6	14966,7
Діяльність у сфері адміністративного та допоміжного обслуговування	86	15904,3
Державне управління й оборона; обов'язкове соціальне страхування	426	16815,6
Освіта	1490	11674,9
Охорона здоров'я та надання соціальної допомоги	1032	14025,3
Мистецтво, спорт, розваги та відпочинок	18	9663,0

Джерело: складено на основі [49].

Аналіз середньомісячної заробітної плати в місті Шепетівка у 2023 році показує, що існує значна варіація доходів у різних галузях економіки. Середня заробітна плата по місту в цілому становить 17057, 9 грн, що є відносно високим показником, тоді як у деяких галузях економіки цей показник є значно нижчим.

Галузями з найвищими доходами є промисловість, сільське господарство та будівництво. Промисловість є одним з основних секторів із середньою заробітною платою 24405,8 грн., що свідчить про високий рівень оплати праці у виробничому секторі. Висока середня заробітна плата також

зафіксована в сільському господарстві, мисливстві та лісовому господарстві, де місячна заробітна плата працівників перевищує 21000 грн.

З іншого боку, існують сектори зі значно нижчим рівнем заробітної плати, такі як оптова та роздрібна торгівля, транспорт та складське господарство. У цих секторах середня заробітна плата становить менше 10000 грн, що свідчить про існування певної соціальної та економічної нерівності. Особливо низьким є показник у транспортному секторі, де середня заробітна плата становить лише 6786,7 грн.

Інші важливі сектори, такі як освіта, охорона здоров'я та соціальна допомога, державне управління та наукові дослідження, займають середню позицію з помірними зарплатами в діапазоні від 11674,9 до 16815,6 грн. Це свідчить про певну стабільність рівня оплати праці цих секторів, хоча він і не досягає рівня промисловості та сільського господарства.

Загалом, структура заробітної плати в Шепетівці відображає економічну ситуацію в місті, причому деякі сектори мають високий потенціал для зростання доходів, тоді як інші потребують уваги з боку муніципалітету для забезпечення більш справедливого розподілу доходів між працівниками різних секторів.

У 2023-2024 навчальному році на території Шепетівської міської територіальної громади функціонувало 12 закладів загальної середньої освіти, у яких навчалося 5660 учнів. Серед них була 1 загальноосвітня школа (405 учнів), 8 гімназій, де навчалося 2851 учень, та 3 навчально-виховні комплекси з кількістю учнів 2404. Забезпечено доступ громадян до загальної середньої освіти різними формами навчання: денне навчання охоплювало 5660 учнів, індивідуально навчалося 217 осіб, серед яких 33 - під педагогічним патронажем, 138 - на сімейному навчанні, а 46 - екстерном. Крім того, в спецшколах навчалося 15 дітей.

Для задоволення потреб громади продовжували функціонувати 26 класів інклюзивного навчання в гімназіях № 4, 5, 6, ЗОШ № 8, НВК №3,

Плесенській гімназії (всього 48 учнів), а також два спеціальних класи в гімназії №5, де навчалося 16 дітей. Серед 12 закладів загальної середньої освіти були: 1 загальноосвітня школа I-III ступенів, 8 гімназій (гімназії № 1, 2, 3, 4, 5, 6, Плесенська та Пліщинська), а також 3 навчально-виховні комплекси.

В громаді також функціонує 3 позашкільні заклади, які обслуговують 1845 дітей, а також інклюзивно-ресурсний центр, що надає освітні послуги 219 дітям з особливими освітніми потребами. На території громади працюють 13 закладів дошкільної освіти та Пліщинська гімназія з дошкільним підрозділом, які відвідує 1740 дітей. У дошкільних закладах є 2 офтальмологічні групи (ЗДО №2 «Сонечко»), 14 інклюзивних груп (ЗДО №№ 2, 4, 7, 9, 10, 11, 12), 2 ортопедичні групи (ЗДО №10 «Михайлик») та 2 логопедичні групи (ЗДО №4 «Світлячок», №7 «Дюймовочка»).

У 2023 році в Шепетівській міській територіальній громаді було введено в експлуатацію 653 м² житлових будівель, що складає 346,8% порівняно з 2022 роком.

Таблиця 2.6

Житло, офісна та промислово-виробнича інфраструктура

Фінансово-кредитна система		
№	Назва	Адреса
1	Хмельницька філія ПриватБанку, Шепетівське відділення	30400, м. Шепетівка, вул. Судилківська, 1
2	Державний ощадний банк України, ВАТ «Шепетівське відділення № 231»	30400, м. Шепетівка, вул. Старокостянтинівське шосе, 6
3	Шепетівське відділення Райфайзен Банк АВАЛЬ	30400, м. Шепетівка, вул. Островського, 9А
4	Шепетівське відділення ПАТ «БАНК СІЧ»	30400, м. Шепетівка, вул. Героїв Небесної Сотні, 31
5	Відділення №3 Кам'янець – Подільської філії ВАТ АБ «Укргазбанк»	30400, м. Шепетівка, вул. Героїв Небесної Сотні, 39
6	Відділення "ЦЕНТР ОБСЛУГОВУВАННЯ КЛІЄНТІВ №272 ПАТ «А-БАНК»	30400, м. Шепетівка, проспект Миру, 40/3
Страхові компанії		
№	Назва	Адреса
7	Шепетівське міське відділення національної акціонерної страхової компанії «ОРАНТА»	30400, м. Шепетівка, вул. Героїв Небесної Сотні, 47

8	СГ «ТАС» ЦП ШЕПЕТІВКА		30400, м. Шепетівка, пр-т Миру, 28-А
9	Шепетівське міжрайонне відділення ПРАТ Українська пожежно-страхова компанія		30400, м. Шепетівка, вул. Героїв Небесної Сотні, 60
10	«КНЯЖА VIG» РЦ Шепетівка		30400, м. Шепетівка, вул. Соборності, 9-А
Газети			
№	Назва	Тираж у місяць, прим.	Дані про засновників (власників)
1	Міськрайонна громадсько-політична газета «Шепетівський вісник»	6035	ПП «Редакція газети «Шепетівський вісник»
2	Обласний інформаційно-аналітичний тижневик «День за днем»	4500	Є.З. Фрейліхман
Електронні ЗМІ			
№	Назва	Дані про засновників (власників)	
1	Веб-сторінка Шепетівської міської ради	Шепетівська міська рада та виконавчий комітет	
2	Сторінка в соціальній мережі Facebook Шепетівської міської ради	Шепетівська міська рада та виконавчий комітет	
3	Веб-сторінка міськрайонної громадсько-політичної газети «Шепетівський вісник»	ПП «Редакція газети «Шепетівський вісник»	
4	Сторінка в соціальній мережі Facebook «Шепетівський вісник»	ПП «Редакція газети «Шепетівський вісник»	
5	Веб-сторінка обласного інформаційно-аналітичного тижневика «День за днем»	Є.З. Фрейліхман	
6	Сторінка в соціальній мережі Facebook «День за днем»	Є.З. Фрейліхман	
Телебачення			
1	Лайк ТВ		САВЧУК РУСЛАН ВІТАЛІЙОВИЧ

Джерело: складено на основі [49].

Промисловий комплекс міста складається з 14 підприємств, серед яких: 2 займаються ремонтом і монтажем машин та устаткування, 3 - виготовленням виробів із деревини, 4 - виробництвом харчових продуктів, 2 - водопостачанням і каналізацією, а також поводженням з відходами, і 3 — розподілом газу, води та тепла. Найбільшу частку в промисловому виробництві займає переробна промисловість (88,0%), зокрема виробництво харчових продуктів складає 11,1%.

Основні види продукції, що виробляються на цих підприємствах, включають виготовлення цукрового піску на ПРАТ «Шепетівський цукрокомбінат», виробництво деревини та виробів із неї на Шепетівському держлісгоспі, обробку зерна та виготовлення круп на ПП «Інтерпродукт», а також ремонт і технічне обслуговування металевих виробів на ДП «Шепетівський ремонтний завод».

До найбільших підприємств, продукція яких відома не тільки в межах області, а й за її межами, відносяться ПАТ «Шепетівський цукрокомбінат» та ДП «Шепетівський ремонтний завод». Одним із лідерів в цукровій галузі України є ТОВ «ШепетівкаЦукор». Продукція цього підприємства відповідає вимогам якості як на національному, так і на міжнародному рівнях, що стало можливим завдяки висококваліфікованому колективу фахівців, професіоналів своєї справи, які постійно працюють над вдосконаленням процесів управління якістю та технології виробництва. Підприємство має значний технічний потенціал, а також багаторічний виробничий досвід, який сприяє розвитку та успіху в цій галузі.

ДП «Шепетівський ремонтний завод» спеціалізується на капітальному ремонті військової техніки та озброєння, виготовленні запасних частин, технологічного обладнання та спеціального інструменту для більшості зразків ракетно-артилерійського озброєння. Основна діяльність підприємства полягає в виконанні державних замовлень Міністерства оборони України на ремонт військової техніки та озброєння, а також у виконанні інших договірних зобов'язань.

Філія «Шепетівське лісове господарство» є частиною державного спеціалізованого лісогосподарського підприємства «Ліси України». Підприємство розташоване в північно-східній частині Хмельницької області і охоплює території двох адміністративних районів: Шепетівського, Полонського, а також землеволодіння міста Шепетівка. Загальна площа лісів,

що входять до складу держлісфонду ДП «Шепетівський лісгосп», становить 35915 гектарів, з яких 32 202 гектари (90%) займають ліси.

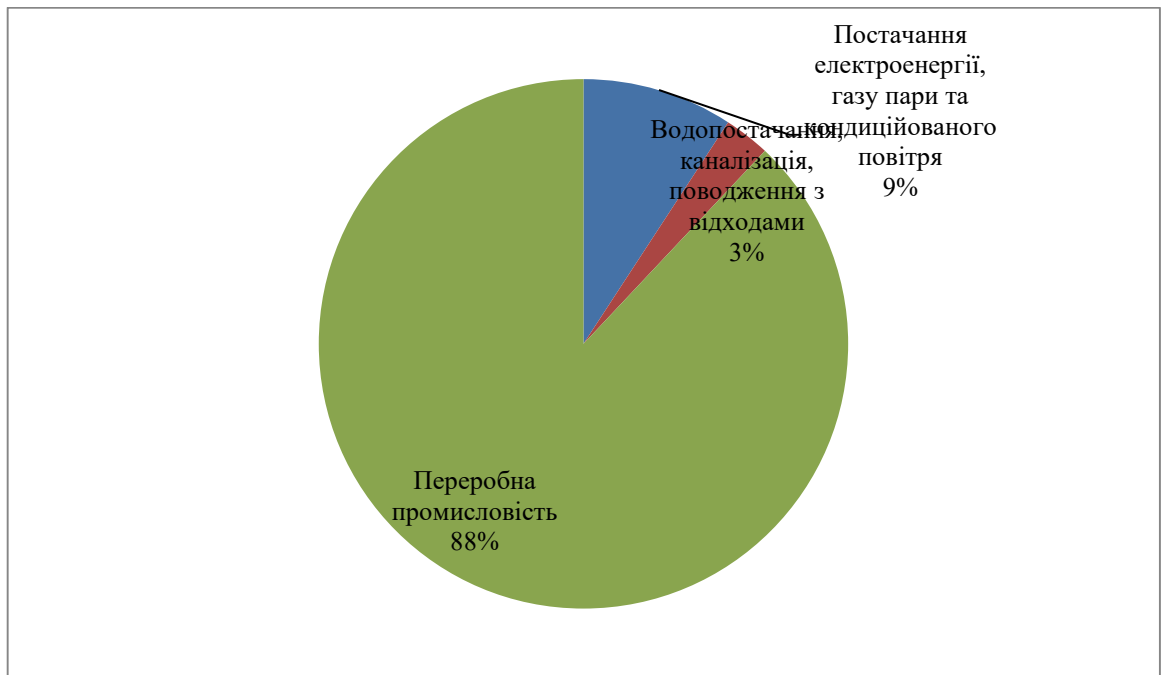

Рис.2.8. Структура промисловості 2023 рік

Джерело: складено на основі [49].

Структура промисловості Шепетівської міської територіальної громади в 2023 році демонструє значну концентрацію виробничих потужностей у переробній промисловості, яка складає 87,9% від загальної частки промислового виробництва. Це свідчить про високий рівень розвитку галузей, пов'язаних з обробкою та переробкою сировини. Меншу частку займають такі сектори, як постачання електроенергії, газу, пари та кондиційованого повітря (9,2%) і водопостачання, каналізація, поводження з відходами (2,8%). Це відображає структурну орієнтацію економіки на переробні галузі, що може бути ключовим фактором для подальшого економічного зростання та розвитку міської громади.

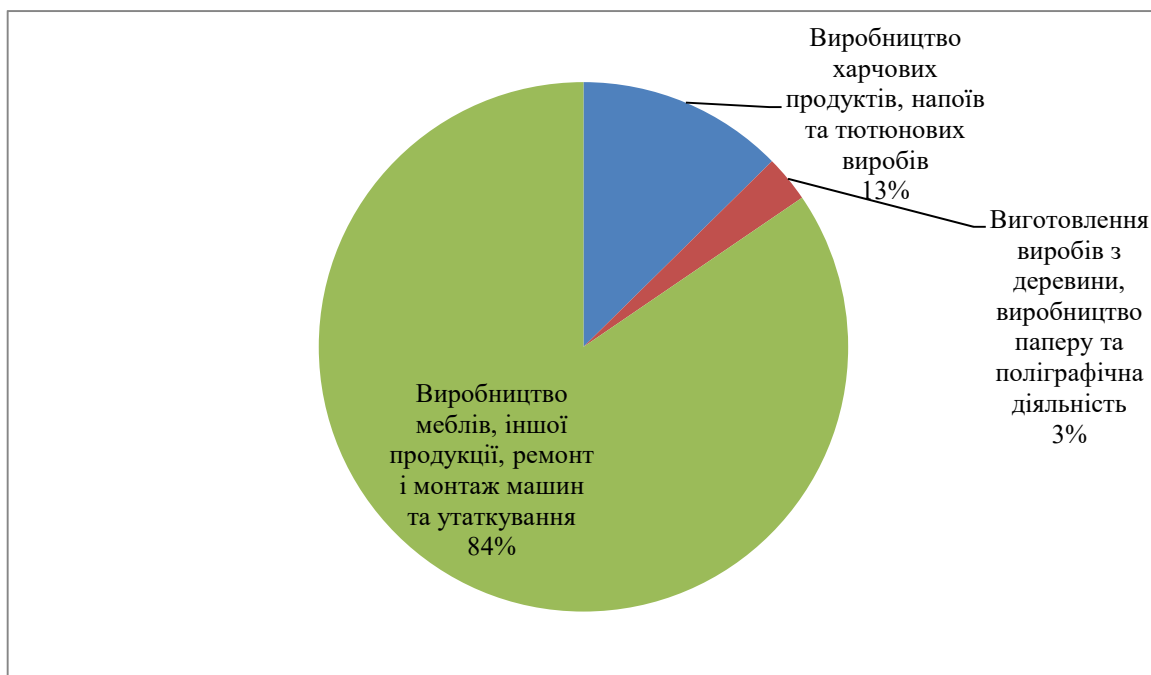

Рис. 2.9. Структура промислової промисловості 2023 рік

Джерело: складено на основі [49].

Структура промислової діяльності Шепетівської міської територіальної громади в 2023 році вказує на значну домінуючу роль у виробництві меблів, а також у ремонті і монтажі машин та устаткування, які разом складають 74,3% від загального обсягу промислового виробництва. Це свідчить про орієнтацію місцевої промисловості на обробку та виробництво промислових товарів, зокрема меблів і машинобудування. Водночас, виробництво харчових продуктів, напоїв та тютюнових виробів займає 11,1%, що також є важливим сектором економіки громади. Меншу частку в загальній структурі займає виготовлення виробів з деревини, виробництво паперу та поліграфічна діяльність (2,5%), що свідчить про меншу розвиток цих галузей порівняно з іншими.

Для комплексної підтримки малого та середнього підприємництва, включаючи його відновлення та розвиток у військовий та післявоєнний періоди, а також створення сприятливих умов для розвитку бізнесу в територіальній громаді, була затверджена Програма сприяння розвитку

малого та середнього підприємництва Шепетівської міської територіальної громади на 2024-2026 роки. Ця програма націлена на вдосконалення нормативно-правового регулювання підприємницької діяльності, надання фінансово-кредитної та інвестиційної підтримки, забезпечення ресурсами та інформацією, а також поліпшення комунікацій та розвитку інфраструктури.

Станом на 01.01.2024 року в громаді зареєстровано 334 підприємства малого та середнього бізнесу та 2308 фізичних осіб-підприємців. У 2023 році державну реєстрацію підприємницької діяльності здійснили 342 фізичні особи. Найбільша частка зареєстрованих фізичних осіб-підприємців працює в сфері торгівлі (на ринках, в магазинах, через Інтернет тощо) – 40,9%, а також у сфері надання послуг, таких як перукарні, СТО, стоматологічні послуги, харчування тощо – 19,9%. Серед популярних видів економічної діяльності також відзначається обробка, програмування та консультування у сфері комп'ютерних технологій, що складає 10,8% від загальної кількості зареєстрованих фізичних осіб-підприємців.

З метою реалізації державної політики в сфері реформування надання адміністративних послуг і відповідно до Закону України «Про адміністративні послуги», виконавчий комітет активно працює над створенням прозорої та доступної для громадян системи надання таких послуг. Центр надання адміністративних послуг (ЦНАП) Шепетівської міської ради щоденно впроваджує новітні сервіси, орієнтуючись на забезпечення максимального комфорту мешканців громади під час отримання адміністративних послуг.

Для підвищення доступності та якості надання адміністративних послуг, а також для надійного зберігання та захисту інформації, Центр підключений до інформаційної системи «Вулик», що дає можливість працювати з заявами громадян в електронному форматі. Водночас проводиться інформаційно-консультативна робота серед населення щодо діяльності суб'єктів, які надають адміністративні послуги. На офіційному

вебсайті Шепетівської міської ради створено спеціальний розділ «ЦНАП», який містить детальну інформацію про порядок надання послуг, а також регулярно оновлюється інформаційний стенд «Адміністративні послуги» з актуальною інформацією.

Протягом 2023 року адміністраторами ЦНАП було надано 6794 адміністративні послуги, серед яких 349 документів дозвільного характеру (включаючи 120 зареєстрованих декларацій). У процесі розробки регуляторних актів і моніторингу ефективності існуючих рішень забезпечується громадське обговорення та офіційне оприлюднення. У 2023 році було прийнято 1 регуляторний акт, а також підготовлено 9 звітів про відстеження результативності регуляторних актів, з яких 1 базовий, 5 повторних та 3 періодичні.

Зовнішні та внутрішні транспортні зв'язки міста забезпечуються залізничним та автомобільним транспортом.

Шепетівка є важливим залізничним вузлом Південно-Західної залізниці (Козятинське відділення), де є п'ять напрямків для відправлення вантажів і пасажирів: Коростень, Козятин, Гречани, Тернопіль, Здолбунів. Щоденно через станцію проходять 23 пасажирських потяги, а також формуються 24 приміських поїзди, які курсують по 12 напрямках.

Загальна довжина вулично-дорожньої мережі міста Шепетівка становить 173,085 км. Через місто проходять основні транспортні магістралі, серед яких:

- шляхи державного значення: Н-25 Городище – Рівне – Старокостянтинів через Сарни;
- дороги територіального значення: Т-2309 Шепетівка – Полоне – Бердичів, Т-2306 Шепетівка – Гриців – Старокостянтинів, а також Р49 Шепетівка – Звягель.

Шепетівська автостанція обслуговує 10 міжнародних маршрутів (до Чехії та Польщі), 25 міжміських маршрутів та 32 приміських маршрути.

Мережа маршрутів автомобільного транспорту загального користування в Шепетівській міській територіальній громаді включає 15 міських автобусних маршрутів і 3 приміських. На даний момент діють 13 міських та 3 приміських маршрути, зокрема: Шепетівка–Плесна, Шепетівка–Пліщин та Шепетівка–Жилинці. Ці маршрути обслуговують 5 перевізників, серед яких 3 є фізичними особами.

Зовнішньоекономічна діяльність є важливою складовою господарської діяльності підприємств та учасників ринкових відносин, відіграючи ключову роль у підвищенні конкурентоспроможності. У сучасних умовах вона стала одним із визначальних факторів економічного зростання.

Шепетівка має кілька конкурентних переваг для залучення іноземних інвестицій, серед яких: стратегічно важливий транспортний вузол, вигідне географічне розташування на перехресті автошляхів, історична привабливість міста, наявність кваліфікованої робочої сили та потенціал для збільшення постачання енергоресурсами завдяки близькості до ХАЕС. До того ж, околиці міста багаті на природні ресурси, зокрема ліс, мінеральні води, граніти, графіт і будівельні матеріали. Шепетівка також має значні запаси питної води та підприємства з іноземними інвестиціями в таких галузях, як виробництво харчових продуктів і торгівля. Місто має добре розвинену систему освіти, зокрема середні спеціальні навчальні заклади та відділення вищих університетів, що готують кадри для сфери бухгалтерії, фінансів, права та менеджменту. Важливим фактором є також наявність оригінального архітектурного ансамблю, зокрема Музею пропаганди, що занесений до міжнародного каталогу «Музеї світу».

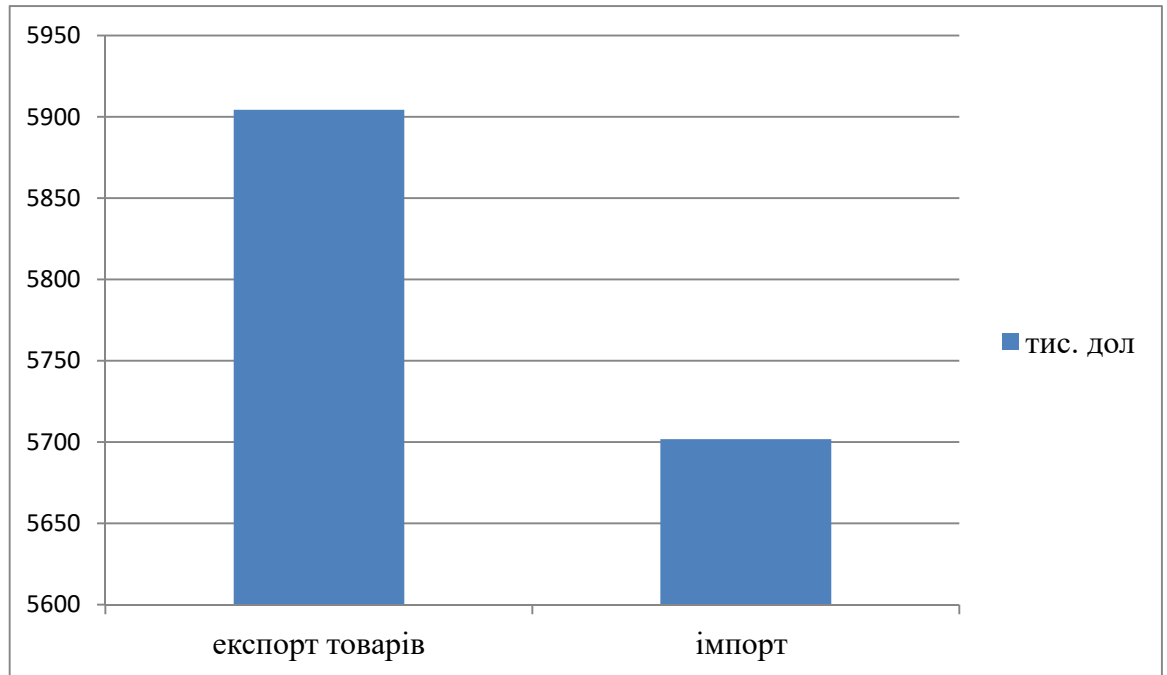

Рис.2.10.Зовнішньоекономічна діяльність Шепетівської міської територіальної громади

Джерело: складено на основі [49].

У 2023 році експорт товарів Шепетівської міської територіальної громади склав 5904,3 тис. дол. США, а імпорт - 5701,8 тис. дол. США. Коефіцієнт покриття експортом імпорту досяг 1,03. Основними експортними товарами стали готові харчові продукти (38,5%), різні промислові товари (17,2%) та деревина і вироби з неї (28,8%). Експорт здійснювався до 13 країн Європи, зокрема до Німеччини, яка складає 23,95% від загального обсягу. Зовнішньоторговельне сальдо є позитивним і складає 202,5 тис. дол. США. Загалом у 2023 році експортні операції здійснювали 21 підприємство.

2.3. Інституційне забезпечення залучення інвестицій у Шепетівській громаді

Інституційне забезпечення залучення інвестицій у Шепетівській громаді є важливим аспектом, який включає в себе створення та розвиток організаційних структур, що підтримують інвестиційний процес, а також ефективне взаємодію між державними, місцевими органами влади, бізнесом та іншими зацікавленими сторонами. Сюди входять як державні інститути, так і органи місцевого самоврядування, що виконують функції, спрямовані на стимулювання економічного розвитку та залучення інвестицій.

Одним з основних інституційних механізмів, що забезпечують ефективне залучення інвестицій та розвиток місцевої економіки, є місцева адміністрація. Вона відіграє ключову роль у формуванні та підтримці сприятливого інвестиційного клімату, активно впроваджуючи різноманітні інвестиційні програми та стратегії розвитку громади. Через ефективну реалізацію таких стратегій можна значно покращити економічне середовище, створити нові робочі місця, розвивати інфраструктуру та стимулювати інноваційний розвиток [11].

У Шепетівській міській територіальній громаді органи місцевої влади мають можливість створити спеціалізовану структуру, наприклад, департамент інвестицій та розвитку. Така структура буде відповідати за координацію та управління процесами залучення інвестицій, а також за реалізацію інвестиційних проектів на рівні громади. Департамент зможе активно взаємодіяти з інвесторами, сприяти їхньому залученню, надавати необхідну інформацію та ресурси, а також здійснювати моніторинг інвестиційного клімату в регіоні.

Завдяки таким спеціалізованим підрозділам органи місцевої влади можуть оперативно реагувати на потреби бізнесу, надавати консультації, сприяти залученню фінансування та організовувати заходи для подолання

адміністративних бар'єрів. Важливою складовою роботи таких структур є забезпечення прозорості процедур, спрощення бюрократичних процесів та створення умов для комфортного ведення бізнесу.

Таблиця 2.7

Основні функції департаменту інвестицій та розвитку

Функція	Характеристика
Залучення інвестицій	Розробка та впровадження стратегій залучення інвестицій у різні галузі економіки громади, організація інвестиційних форумів та інших заходів.
Аналіз інвестиційного клімату	Моніторинг та оцінка поточного стану інвестиційного клімату в громаді, визначення бар'єрів для інвестицій та розробка рекомендацій щодо їх усунення.
Інформаційна підтримка бізнесу	Надання бізнесу актуальної інформації щодо можливостей для інвестування, процедур отримання дозволів, грантів та інших ресурсів.
Координація з інвесторами	Забезпечення ефективної комунікації з потенційними та наявними інвесторами, підтримка та супровід їх проектів на всіх етапах реалізації.
Підготовка та супровід інвестиційних проектів	Розробка проектів та планів розвитку інвестиційної інфраструктури, супровід проектів на всіх етапах: від ідеї до реалізації та введення в експлуатацію.
Розвиток інфраструктури	Оцінка потреб в розвитку інфраструктури для забезпечення комфортних умов для інвесторів (транспорт, комунікації, енергетика).
Стимулювання малого та середнього бізнесу	Розробка програм підтримки для малих та середніх підприємств, включаючи субсидії, гранти та податкові пільги.
Взаємодія з державними та місцевими органами	Співпраця з органами влади на різних рівнях для залучення фінансування та реалізації інвестиційних проектів.
Створення сприятливих умов для бізнесу	Спрощення адміністративних процедур, зменшення бюрократичних бар'єрів, забезпечення правової стабільності для бізнесу.

Джерело: складено на основі [49].

Такі структурні підрозділи можуть є ефективним інструментом для створення прозорого, привабливого та підтримуваного інвестиційного середовища в Шепетівці. Вони зможуть забезпечити організовану та систематичну роботу з інвесторами, що сприятиме сталому економічному зростанню та розвитку громади. Крім того, ці структури повинні активно працювати над підвищенням інвестиційної привабливості громади через

вдосконалення інфраструктури, покращення умов для ведення бізнесу та залучення додаткових фінансових ресурсів.

Додатково, для стимулювання інвестиційного потоку в громаді створено Центр підтримки підприємництва, який стане важливим інститутом для розвитку бізнес-середовища в Шепетівці. Цей центр надає консультаційні послуги підприємцям та інвесторам, орієнтуючи їх на доступні державні та місцеві програми фінансування, податкові пільги, а також допомагатиме в оформленні необхідних документів і дозволів на будівництво, відкриття нових виробничих потужностей або інші види підприємницької діяльності.

Завдяки такій структурі, підприємці отримають підтримку на всіх етапах реалізації своїх проектів: від ідеї до практичного втілення. Центр також буде сприяти створенню сприятливих умов для розвитку малого та середнього бізнесу, надаючи інвесторам і підприємцям актуальну інформацію щодо можливостей фінансування, інвестування в інфраструктуру, а також поради щодо оптимізації податкових зобов'язань.

Крім того, для успішного залучення інвестицій важливим аспектом є активна співпраця з інвестиційними агентствами, яким місцева влада може доручити виконання ключових завдань щодо залучення капіталу та розвитку громади. Інвестиційні агентства можуть займатися пошуком партнерів для інвесторів, допомагати в організації бізнес-форумів, виставок, зустрічей з потенційними інвесторами та партнерами, а також проводити презентації інвестиційних можливостей громади.

Таблиця 2.8

Основні функції Центру підтримки підприємництва

Функція	Характеристика функцій Центру підтримки підприємництва
Консультації щодо фінансування	Надання інформації про державні та місцеві програми фінансування, гранти, субсидії, кредитні лінії та інші фінансові інструменти для підприємців.
Підтримка в оформленні документів	Допомога у підготовці та подачі заявок на отримання дозволів, ліцензій, сертифікацій для нових бізнесів, будівництва чи

	відкриття виробничих потужностей.
Інформаційна підтримка бізнесу	Інформування підприємців про зміни в законодавстві, нові можливості на ринку, податкові пільги та інші актуальні питання для бізнесу.
Співпраця з інвестиційними агентствами	Організація та координація співпраці з інвестиційними агентствами для залучення інвесторів, пошуку партнерів та проведення бізнес-заходів.
Організація бізнес-форумів та зустрічей	Проведення зустрічей, форумів, конференцій та інших заходів для стимулювання діалогу між місцевими підприємцями та потенційними інвесторами.
Підтримка малого та середнього бізнесу	Розробка програм підтримки та заохочення малих і середніх підприємств, включаючи податкові пільги, субсидії та інші стимули для їхнього розвитку.
Аналіз ринку та інвестиційних можливостей	Проведення досліджень та оцінок ринку, визначення найбільш перспективних для інвесторів напрямків і проектів на території громади.
Підтримка інвесторів на всіх етапах проекту	Супровід інвестиційних проектів від початкових етапів до реалізації, включаючи підтримку у пошуку місцевих партнерів, підготовці та підписанні угод.

Джерело: складено на основі [49].

Центр є активним учасником створення інвестиційних кластерів, організації спільних проектів між місцевими підприємцями і іноземними інвесторами. Така інституція дозволить ефективно управляти інвестиційним потенціалом громади та забезпечити успішну реалізацію інвестиційних проектів, що сприятиме економічному розвитку регіону.

Окрім того, місцева адміністрація та інвестиційні агентства зможуть використовувати сучасні технології для створення онлайн-платформ для бізнесу, де підприємці та інвестори зможуть отримати всю необхідну інформацію, подати заявки та зареєструвати свої проекти для участі у конкурсах на отримання фінансування чи субсидій.

Також важливим аспектом інституційної підтримки інвестицій є взаємодія з бізнес-асоціаціями та іншими недержавними організаціями. Місцеві торгово-промислові палати, бізнес-клуби і організації можуть виступати посередниками між владою та бізнесом, а також сприяти популяризації громади як інвестиційно привабливого регіону. Крім того, вони можуть організовувати заходи для потенційних інвесторів, такі як

інвестиційні форуми, конференції, зустрічі з підприємцями, що в свою чергу сприяє розвитку довіри до місцевої економіки.

Для забезпечення більш ефективного інституційного забезпечення залучення інвестицій у Шепетівській громаді вже створена єдина комунікаційна платформа, яка дозволяє належно координувати взаємодію між місцевими органами влади, підприємцями та потенційними інвесторами. Цей інтернет-ресурс став важливим інструментом для зручного доступу до всієї необхідної інформації, що стосується інвестиційних можливостей на території громади.

Платформа містить детальну інформацію про доступні земельні ділянки для будівництва промислових і торгових об'єктів, інвестиційні програми, що діють на рівні громади, а також про фінансові та податкові пільги, доступні для підприємців та інвесторів. Це дозволяє користувачам швидко отримувати актуальні дані про перспективи для інвестицій, а також здійснювати пошук найвигідніших умов для реалізації своїх бізнес-проектів.

На платформі також розміщуються контактні дані для консультацій та організації зустрічей з місцевою адміністрацією та іншими відповідними органами, що дає можливість інвесторам оперативно отримувати відповіді на питання та додаткову інформацію про проектні можливості громади.

Таблиця 2.9

Основні функції платформи для комунікації

Функція	Опис
Інформація про інвестиційні можливості	Платформа надає детальну інформацію про доступні земельні ділянки, інвестиційні проекти, що потребують фінансування, а також програми підтримки бізнесу.
Огляд доступних земельних ділянок	Інтерактивна карта земельних ділянок, доступних для інвестування, включаючи інформацію про площу, призначення та місце розташування.
Інвестиційні програми та пільги	Опис доступних місцевих та державних інвестиційних програм, фінансових стимулів, податкових пільг та інших інструментів підтримки інвесторів.
Контактні дані для консультацій	Забезпечення прямого зв'язку з відповідальними органами місцевої влади, департаментами, що займаються інвестиціями, та іншими структурами.

Підтримка проектів на всіх етапах	Надається консультаційна допомога для інвесторів на всіх етапах реалізації проектів — від пошуку ідеї до отримання дозволів та підключення до інфраструктури.
Актуальна інформація про ринок і можливості	Регулярне оновлення даних про економічні тенденції, нові проекти, державні ініціативи, можливості для інвесторів у різних галузях економіки громади.
Форум для бізнесу та інвесторів	Платформа включає можливість для організації бізнес-форумів, вебінарів і інших онлайн-заходів для зустрічей місцевих підприємців і потенційних інвесторів.

Джерело: складено на основі [49].

Ця платформа дозволяє створити прозорі умови для ведення бізнесу в громаді, сприяючи ефективному діалогу між органами місцевої влади та бізнес-середовищем. Інвестори можуть легко ознайомитися з усіма можливостями, що пропонуються на місцевому рівні, а також отримувати відповіді на свої запитання безпосередньо від відповідальних осіб. Це знижує адміністративні бар'єри, прискорює процес залучення інвестицій та забезпечує більшу впевненість у стабільності та надійності інвестиційного клімату в Шепетівській громаді.

Також, завдяки наявності онлайн-ресурсу, можливості для співпраці між місцевими підприємцями та міжнародними партнерами значно зростають. Вся необхідна інформація доступна в одному місці, що створює комфортні умови для ефективного залучення нових інвестицій та розвитку бізнесу.

Висновки до розділу 2

Аналіз поточного стану інвестиційної діяльності на території Шепетівської громади вказує на наявність як значного потенціалу для залучення інвестицій, так і певних проблем, які стримують його реалізацію. Шепетівка має вигідне географічне розташування, знаходячись на перехресті важливих транспортних шляхів, що надає можливості для розвитку логістики та торгівлі. Місто має значний природно-ресурсний потенціал, включаючи

лісові та водні ресурси, що може стати основою для розвитку промислових галузей, зокрема деревообробної, харчової та екологічно чистих технологій. Проте, інвестиційна активність громади обмежена через ряд факторів, серед яких варто виділити проблеми з інфраструктурою, зокрема недостатній рівень розвитку доріг, комунікацій та логістичних потужностей. Крім того, існує значна адміністративна складність, зокрема в процесах взаємодії бізнесу з місцевою владою, що знижує ефективність залучення інвестицій.

Оцінка економічного потенціалу громади також вказує на численні можливості для подальшого розвитку. Наявність кваліфікованої робочої сили, зокрема завдяки місцевим навчальним закладам, дає шанс розвивати бізнеси, орієнтовані на високотехнологічні та інтелектуальні галузі, включаючи фармацевтику, машинобудування та інформаційні технології. Сільськогосподарський сектор, зокрема агропереробка та агротуризм, має великий потенціал для розвитку. Однак, для максимізації цього потенціалу необхідно сприяти модернізації інфраструктури та створенню сприятливих умов для малого та середнього бізнесу, який є основою місцевої економіки. Активне залучення інвестицій також потребує розробки спеціальних програм підтримки, які б включали податкові пільги, субсидії та інші фінансові інструменти.

Інституційне забезпечення залучення інвестицій в Шепетівській громаді є важливим елементом, що визначає успіх у цьому напрямку. Створення ефективних організаційних структур, здатних реалізовувати інвестиційні стратегії та програми, є ключовим для стимулювання інвестиційної активності. На рівні місцевої влади важливо сформувати відповідні підрозділи, такі як департаменти інвестицій або центри підтримки підприємців, що могли б ефективно взаємодіяти з бізнесом та інвесторами. Такі структури повинні не лише забезпечувати належну інформаційну підтримку, але й активно сприяти розвитку інфраструктури та залученню державних та приватних інвестицій. Зокрема, в громадах важливо розвивати

інвестиційні агентства, здатні виконувати роль посередників між місцевою владою та бізнесом, організовувати інвестиційні форуми та сприяти розвитку промислових зон.

Враховуючи ці фактори, для активізації інвестиційної діяльності Шепетівської громади необхідно впроваджувати системний підхід, що включатиме вдосконалення інфраструктури, стимулювання підприємницької активності та вдосконалення інституційної бази. Тільки комплексне вирішення цих питань може забезпечити сталий розвиток громади та значне збільшення обсягів інвестицій.

РОЗДІЛ 3

НАПРЯМКИ ЩОДО ВДОСКОНАЛЕННЯ МЕХАНІЗМУ ЗАЛУЧЕННЯ ІНВЕСТИЦІЙ НА МІСЦЕВОМУ РІВНІ (НА ПРИКЛАДІ ШЕПЕТІВСЬКОЇ ТЕРИТОРІАЛЬНОЇ ГРОМАДИ)

3.1. Пріоритетні напрямки вдосконалення залучення інвестицій для Шепетівської територіальної громади

Пріоритетні напрямки вдосконалення залучення інвестицій для Шепетівської територіальної громади можуть включати кілька ключових аспектів, спрямованих на створення сприятливого середовища для розвитку бізнесу, стимулювання економічного зростання та залучення як внутрішніх, так і зовнішніх інвесторів [1].

Одним з основних напрямків є розвиток інфраструктури. Для забезпечення ефективного функціонування інвестиційних об'єктів та покращення умов для ведення бізнесу необхідно приділяти особливу увагу модернізації транспортної інфраструктури. Це включає оновлення та ремонтування доріг, покращення залізничних шляхів і під'їзних доріг, що є важливими для оптимізації логістичних зв'язків і забезпечення швидкого доступу до підприємств і інших інвестиційних об'єктів. Модернізація транспорту дозволить значно знизити витрати на перевезення товарів, що є критичним для розвитку бізнесу, особливо в таких галузях, як виробництво і торгівля.

Важливою складовою розвитку інфраструктури є покращення комунікацій. Це охоплює модернізацію систем водопостачання, водовідведення, енергозабезпечення та газифікації. Створення ефективної і надійної комунікаційної системи є основною передумовою для комфортного функціонування будь-якого бізнесу, зокрема в таких енергозалежних галузях,

як виробництво, аграрний сектор і будівництво. Підключення до надійних мереж водопостачання та електропостачання значно підвищить привабливість громади для інвесторів, оскільки інвестори часто обирають місця для бізнесу, де є стабільне енергопостачання та доступ до основних комунікацій [13].

Ще одним важливим напрямком є створення і розвиток індустріальних та бізнес-парків. Створення спеціалізованих територій для ведення бізнесу дозволить залучити нові підприємства, зокрема малі та середні, а також створити сприятливі умови для розвитку інноваційних та високотехнологічних виробництв. Бізнес-парки мають стати осередками для кластеризації підприємств, що дасть можливість ефективно використовувати ресурси, знижувати витрати на інфраструктуру та створювати умови для розвитку бізнесу в таких сферах, як високі технології, фармацевтика, машинобудування, а також у виробництві екологічно чистої продукції. Впровадження таких проектів дозволить не тільки залучити нові інвестиції, але й створити робочі місця, що сприятиме економічному зростанню громади та підвищенню рівня зайнятості.

Крім того, важливим аспектом є залучення кваліфікованих кадрів для забезпечення високого рівня розвитку підприємств у Шепетівці. В цьому контексті необхідно розвивати освітні програми, створювати навчальні заклади, що готуватимуть спеціалістів у відповідних галузях, а також надавати підприємствам можливість для проведення навчань і тренінгів для своїх співробітників. Це дозволить місцевим підприємствам забезпечити доступ до висококваліфікованої робочої сили та зменшити залежність від зовнішніх ресурсів [37].

Таблиця 3.1

Пріоритетні напрямки вдосконалення залучення інвестицій для
Шепетівської територіальної громади

Пріоритетний напрямок	Основні заходи	Очікувані результати
Модернізація транспортної інфраструктури	Оновлення та ремонт доріг, покращення залізничних шляхів, розвиток під'їзних доріг до інвестиційних об'єктів.	Покращення логістики, зниження витрат на перевезення товарів, збільшення притоку інвестицій у транспортні галузі.
Покращення комунікацій	Модернізація водопостачання, водовідведення, енергозабезпечення, газифікація.	Забезпечення стабільного доступу до основних комунікацій для підприємств та інвесторів.
Створення індустріальних та бізнес-парків	Будівництво індустріальних зон, бізнес-парків для малих і середніх підприємств, створення інфраструктури для кластеризації підприємств.	Підвищення інвестиційної привабливості, створення нових робочих місць, розвиток інноваційних технологій.
Залучення кваліфікованих кадрів	Створення навчальних центрів, підготовка фахівців у технічних та управлінських спеціальностях, підвищення кваліфікації робітників.	Зменшення кадрового дефіциту, підвищення продуктивності та ефективності роботи підприємств.
Залучення інвестицій	Розробка програм підтримки інвесторів, надання податкових пільг, створення умов для розвитку бізнесу в стратегічних сферах.	Залучення внутрішніх та зовнішніх інвесторів, стимулювання економічного розвитку громади.

Джерело: складено на основі [2].

Усі ці напрямки розвитку інфраструктури мають тісний зв'язок із створенням сприятливого інвестиційного клімату, що дозволяє залучати інвесторів та підприємців, надаючи їм не тільки матеріальні ресурси, але й ефективне адміністрування, правову підтримку та стимулювання бізнес-ініціатив.

Покращення податкових та фінансових умов є важливим напрямом розвитку інвестиційного клімату, спрямованим на створення привабливих

умов для інвесторів і підприємців. Одним із ключових аспектів у цьому напрямку є запровадження податкових пільг та субсидій. Це може включати зниження податкових ставок для нових і малих підприємств, а також надання пільгових умов для інвесторів у стратегічних галузях, таких як інноваційні технології, зелена енергетика та виробництво. Податкові пільги дозволяють значно знизити витрати на ведення бізнесу, що є важливим фактором для залучення капіталу [14].

Зниження адміністративного навантаження також має вирішальне значення для сприяння інвестиціям. Створення умов для спрощення процесів реєстрації підприємств та отримання дозвільних документів дозволить інвесторам швидше і безперешкодно почати свою діяльність. Це включає оптимізацію процедури реєстрації компаній, зменшення кількості бюрократичних бар'єрів та надання можливості отримання дозволів на будівництво, екологічні сертифікати та інші важливі документи в максимально стислі терміни. Важливо також забезпечити чітке і прозоре регулювання, що дозволить підприємцям уникати непередбачених затримок і додаткових витрат.

Окрім цього, громада може розробити ефективні механізми для залучення фінансування для стартапів і нових підприємств. Це може бути досягнуто через створення інвестиційних фондів, які підтримують стартапи, або через співпрацю з державними субсидіями. Підтримка через інвестиційні фонди дозволить молодим підприємствам отримати необхідні ресурси для розвитку і виходу на ринок. Крім того, державні субсидії можуть бути надані для бізнесів, які створюють робочі місця, впроваджують інноваційні рішення або сприяють сталому розвитку. Усі ці кроки сприятимуть активному залученню інвестицій і забезпечать сталий розвиток малих та середніх підприємств.

Впровадження комплексного підходу до покращення податкових та фінансових умов не тільки стимулюватиме зростання бізнесу, але й

створюватиме додаткові можливості для розвитку громади в цілому. Спрощення процедур, податкові пільги та доступ до фінансування — це ті умови, які значно підвищують інвестиційну привабливість регіону і залучають нові капіталовкладення.

Таблиця 3.2

Покращення податкових та фінансових умов для стимулювання
інвестицій в Шепетівській громаді

Пріоритетний напрямок	Основні заходи	Очікувані результати
Запровадження податкових пільг	Зниження податкових ставок для малих і нових підприємств, надання пільг в стратегічних галузях (зелена енергетика, інноваційні технології, виробництво).	Зниження витрат для підприємств, підвищення інвестиційної привабливості, створення нових робочих місць.
Спрощення процесів реєстрації	Опростити процедури реєстрації підприємств, отримання дозволів, сертифікатів, зменшити бюрократичні бар'єри, прискорити процеси оформлення документів.	Зниження адміністративного навантаження на бізнес, підвищення ефективності ведення підприємницької діяльності.
Створення інвестиційних фондів	Формування місцевих інвестиційних фондів для підтримки стартапів і малих підприємств, підтримка через державні субсидії.	Залучення додаткових інвестицій у нові проекти, розвиток малих підприємств, підвищення інноваційної активності.
Державні субсидії для підприємств	Підтримка підприємств, що створюють робочі місця, впроваджують інноваційні технології, забезпечують сталий розвиток, надання субсидій на будівництво нових потужностей.	Збільшення кількості нових підприємств, стимулювання економічного зростання, розвиток інноваційних галузей.

Джерело: складено на основі [26].

Загалом, покращення податкових та фінансових умов створює потужну основу для залучення інвестицій та підтримки сталого розвитку підприємництва в Шепетівській громаді, що сприятиме її економічному зростанню і розвитку місцевої інфраструктури.

Покращення адміністративної підтримки та взаємодії з бізнесом є важливим етапом для стимулювання інвестиційної активності в Шепетівській

громаді. Створення інвестиційного агентства або спеціалізованого департаменту стане ключовим кроком у координації та управлінні процесами залучення і підтримки інвесторів. Така структура буде відповідати за всі аспекти інвестиційної діяльності в громаді — від консультування потенційних інвесторів до організації і підтримки проектів на всіх етапах їх реалізації. Це дозволить забезпечити ефективний та цілісний підхід до розвитку бізнесу в регіоні.

Одним із основних завдань є підвищення прозорості в діяльності органів місцевої влади. Це можна досягти через впровадження чітких і зрозумілих процедур для взаємодії бізнесу з органами місцевого самоврядування. Важливо, щоб бізнесмени мали чітке уявлення про етапи отримання дозволів, реєстрацію підприємств, оподаткування та інші регуляторні процедури. Відкритість і доступність інформації дозволить знизити рівень бюрократії та зменшить витрати для підприємців. Це створить довірчі відносини між бізнесом та місцевими органами влади, що, в свою чергу, сприятиме залученню інвестицій.

Також варто приділяти увагу навчанню та підвищенню кваліфікації місцевих чиновників і представників бізнесу. Професійний розвиток адміністративного персоналу дозволить значно покращити ефективність виконання адміністративних процесів, зокрема в питаннях координації та супроводу інвестиційних проектів. Окрім того, підвищення кваліфікації місцевих підприємців допоможе їм краще розуміти можливості для залучення інвестицій, особливості ведення бізнесу та використання державних програм підтримки.

Ці заходи створять сильну основу для ефективного адміністрування інвестиційних проектів, підвищать рівень довіри між бізнесом та органами влади та стимулюватимуть економічний розвиток громади.

Таблиця 3.3

Покращення адміністративної підтримки та взаємодії з бізнесом для
стимулювання інвестицій в Шепетівській громаді

Пріоритетний напрямок	Основні заходи	Очікувані результати
Створення інвестиційного агентства	Формування спеціалізованого органу для роботи з інвесторами, який займатиметься координацією залучення і реалізації інвестиційних проектів.	Підвищення ефективності залучення інвестицій, комплексний підхід до підтримки бізнесу, прискорення процесів.
Підвищення прозорості в діяльності органів влади	Впровадження чітких, доступних процедур для взаємодії бізнесу з місцевими органами самоврядування, публікація необхідної інформації, спрощення адміністративних процедур.	Зниження бюрократичних бар'єрів, покращення умов для ведення бізнесу, зростання довіри до місцевих органів влади.
Навчання та підвищення кваліфікації чиновників та бізнесменів	Проведення тренінгів для місцевих чиновників та підприємців з метою покращення управлінських та бізнес-навичок, в тому числі в сфері залучення інвестицій та бізнес-партнерств.	Підвищення кваліфікації персоналу, ефективне адміністрування інвестиційних проектів, розвиток підприємництва.

Джерело: складено на основі [38].

Завдяки покращеній адміністративній підтримці та чітким механізмам взаємодії з бізнесом, Шепетівська громада зможе створити сприятливі умови для залучення інвестицій, розвитку підприємництва та зміцнення економічної стабільності регіону.

Розвиток кластерів і галузевих напрямків є важливим аспектом для залучення інвестицій і створення стійкої економічної бази в Шепетівській громаді. Одним з ключових завдань є створення умов для розвитку специфічних економічних кластерів, які можуть включати агропромисловий, машинобудівний та технологічний кластер. Кластери є потужним інструментом для розвитку регіону, оскільки вони дозволяють об'єднати підприємства, організації та установи з однієї галузі, що сприяє спеціалізації,

підвищенню ефективності та залученню інвестицій. Наприклад, агропромисловий кластер може включати фермерські господарства, переробні підприємства та постачальників агротехніки, що дозволить оптимізувати виробництво і збільшити конкурентоспроможність на національному та міжнародному ринках.

Важливим є також розвиток галузей, що мають значний потенціал для залучення інвестицій. Це може бути, зокрема, харчова промисловість, деревообробка та виробництво екологічно чистих технологій. Харчова промисловість завжди була однією з найбільш стабільних і прибуткових галузей, а Шепетівська громада має всі можливості для розвитку цього напрямку завдяки родючим землям та наявності сільськогосподарських підприємств. Деревообробка, в свою чергу, має великий потенціал завдяки природним ресурсам регіону та високому попиту на дерев'яні вироби як на внутрішньому, так і на зовнішньому ринках. Останнім часом особливо зростає інтерес до екологічно чистих технологій, що включає відновлювальні джерела енергії, переробку відходів та виробництво товарів з використанням еко-матеріалів. Цей сектор має високий попит як у європейських країнах, так і в Україні, що може стати важливим напрямком для залучення інвестицій.

Кластеризація та орієнтація на перспективні галузі дозволяє громадам створювати потужні економічні зони, де підприємства взаємодіють, обмінюються технологіями, діляться ресурсами і таким чином підвищують свою конкурентоспроможність на ринку. Крім того, це дозволяє знижувати витрати на виробництво, підвищувати якість продукції та залучати більше інвесторів, які зацікавлені в розвитку цих секторів.

Таблиця 3.4

Пріоритетні напрямки розвитку кластерів та галузових секторів для
залучення інвестицій у Шепетівську громаду

Пріоритетний напрямок	Основні заходи	Очікувані результати
Створення умов для	Розробка інфраструктури для	Створення умов для спеціалізації,

розвитку економічних кластерів	агропромислових, машинобудівних та технологічних кластерів, організація співпраці між підприємствами та навчальними закладами.	підвищення ефективності бізнесу, залучення інвестицій, розвиток регіональних кластерів.
Розвиток пріоритетних галузей (харчова промисловість, деревообробка, екологічні технології)	Сприяння розвитку харчової та деревообробної промисловості, підтримка ініціатив з екологічно чистими технологіями, надання податкових пільг та інших форм державної підтримки.	Залучення інвестицій у перспективні галузі, зростання виробництва та експорту, створення нових робочих місць.
Створення бізнес-інкубаторів та підтримка стартапів	Запуск бізнес-інкубаторів для підтримки стартапів у зазначених галузях, надання консультацій, створення платформ для інновацій та технологічного розвитку.	Підтримка нових підприємств, розвиток інноваційних стартапів, покращення конкурентоспроможності та інвестиційної привабливості регіону.

Джерело: складено на основі [50].

В результаті впровадження цих заходів Шепетівська громада зможе створити сприятливе середовище для розвитку ключових галузей, залучення нових інвесторів і підвищення економічної стабільності та конкурентоспроможності регіону.

Покращення інвестиційної привабливості через маркетинг та рекламу є важливою складовою стратегії розвитку Шепетівської громади, яка дозволяє створити позитивний імідж регіону та привернути увагу потенційних інвесторів. Одним з основних завдань є розробка та реалізація стратегії просування громади на міжнародному ринку, що дозволяє позиціонувати Шепетівку як привабливий інвестиційний регіон. Такі стратегії включають створення бренду громади, який відображає її унікальні переваги, ресурси та можливості для бізнесу. Інвестиційний маркетинг може бути спрямований на популяризацію не лише основних галузей економіки, але й специфічних інвестиційних проектів, які можуть зацікавити потенційних інвесторів, як на національному, так і на міжнародному рівні.

Одним із важливих кроків у цій стратегії є організація інвестиційних форумів, виставок та інших заходів, що сприяють залученню інвестицій. Такими подіями можна залучити увагу не лише місцевих підприємців, але й міжнародних партнерів, урядових та бізнес-структур, які можуть сприяти розвитку економіки громади. Такі заходи також дають можливість представити інвестиційні проекти та стратегії розвитку громади, залучити увагу до її сильних сторін і специфічних інвестиційних можливостей.

Створення онлайн-платформ для інвесторів є ще одним важливим елементом у поліпшенні інвестиційної привабливості Шепетівської громади. Ці платформи можуть стати зручним інструментом для інвесторів, на якому вони зможуть отримати актуальну інформацію про інвестиційні можливості, доступні земельні ділянки, підтримку з боку місцевої влади та багато іншого. Платформа також може включати розділи для подачі заявок на інвестиційні проекти, для контактів з місцевими органами влади та для надання консультацій.

Таблиця 3.5

Стратегії покращення інвестиційної привабливості Шепетівської
громади через маркетинг та рекламу

Напрямок покращення інвестиційної привабливості	Основні заходи	Очікувані результати
Стратегія просування громади на міжнародному ринку	Розробка бренду громади, створення маркетингових матеріалів, участь у міжнародних форумах та виставках.	Залучення міжнародних інвесторів, створення позитивного іміджу громади, підвищення її інвестиційної привабливості.
Організація інвестиційних заходів	Проведення інвестиційних форумів, бізнес-форумів, виставок, зустрічей з потенційними інвесторами.	Залучення нових інвесторів, розвиток співпраці з міжнародними партнерами, популяризація місцевих інвестиційних проектів.
Створення онлайн-платформи для інвесторів	Розробка онлайн-ресурсу для надання інформації про інвестиційні можливості, земельні ділянки та інші	Підвищення доступності інформації, покращення комунікації між інвесторами та місцевими органами влади.

	важливі дані.	
--	---------------	--

Джерело: складено на основі [3].

Завдяки цим заходам Шепетівська громада зможе створити конкурентні переваги, забезпечити стабільний потік інвестицій та забезпечити стійкий економічний розвиток, підвищивши свою роль на національному та міжнародному рівнях.

Підтримка місцевих підприємців та стартапів є важливим елементом розвитку економічної активності Шепетівської громади. Створення умов для росту малих і середніх підприємств (МСП) сприяє створенню робочих місць, розвитку місцевої економіки та залученню нових інвестицій. Одним із ключових напрямків є впровадження програм підтримки місцевих малих і середніх підприємств, що включають надання грантів, пільгових кредитів або безповоротної допомоги для стартапів. Це дозволяє підприємцям на ранніх етапах розвитку отримати фінансування для реалізації своїх ідей та забезпечити стійкий старт для їхнього бізнесу.

Особливу увагу варто приділити сприянню створенню та розвитку бізнес-інкубаторів і акселераторів, що можуть стати важливими осередками для підтримки нових підприємств. Ці структури надаватимуть молодим підприємцям необхідні ресурси, консультації, а також сприятимуть розвитку їхніх бізнес-ідей. Більш того, менторські програми, тренінги та інші ініціативи можуть забезпечити надання практичних знань для підприємців, що дозволить підвищити рівень підприємницької активності в громаді. Ментори, досвідчені підприємці та фахівці надаватимуть не тільки бізнес-консультації, але й допомагатимуть у пошуку стратегічних партнерів і нових можливостей для розвитку.

Всі ці ініціативи сприяють створенню сприятливого середовища для стартапів і малих підприємств, які є основою економічного розвитку будь-

якої громади. Така підтримка дозволяє підвищити ефективність місцевих бізнесів, сприяє інноваціям та розвитку нових галузей.

Таблиця 3.6

Підтримка місцевих підприємців та стартапів у Шепетівській громаді

Напрямок підтримки місцевих підприємців та стартапів	Основні заходи	Очікувані результати
Програми фінансової підтримки	Надання грантів, пільгових кредитів, безповоротної допомоги для стартапів і малих підприємств.	Залучення нових підприємців, підтримка стартапів, стимулювання розвитку малих і середніх підприємств.
Розвиток бізнес-інкубаторів та акселераторів	Створення та підтримка бізнес-інкубаторів і акселераторів для підтримки нових підприємств.	Стимулювання інновацій, підтримка розвитку бізнес-ідей, полегшення входу на ринок для нових підприємств.
Менторські програми та тренінги	Організація тренінгів, консультацій і менторських програм для підприємців.	Підвищення кваліфікації підприємців, розвиток нових бізнес-ініціатив, підтримка підприємців на всіх етапах розвитку.

Джерело: складено на основі [15].

Завдяки цим заходам місцеві підприємці та стартапи отримають необхідну підтримку для розвитку, що в свою чергу позитивно впливатиме на загальну економічну ситуацію в громаді, стимулюючи зростання підприємницької активності та залучення нових інвестицій.

3.2. Шляхи підвищення ефективності механізму залучення інвестицій в умовах післявоєнної відбудови

Створення сприятливого бізнес-середовища є важливою умовою для відновлення економіки громади, особливо в умовах післявоєнного відновлення. Підтримка підприємств, які постраждали внаслідок війни, є

пріоритетним завданням для місцевої влади, оскільки саме малий та середній бізнес є основою економічної стабільності та розвитку. Одним із ключових напрямків є створення стимулів для відновлення та розвитку підприємств, що можуть включати пільги за податками, державні гранти на підтримку бізнесу, а також спеціальні програми підтримки стартапів. Така підтримка дозволить підприємствам відновитися після кризи, знайти нові можливості для росту та розвитку, а також забезпечити зайнятість і стабільність на місцях.

Для того, щоб бізнес міг ефективно працювати та розвиватися, важливо створити просту і прозору адміністративну систему. Це включає спрощення процедур реєстрації та діяльності підприємств, а також зниження складності дозвільних та ліцензійних процедур. Підприємці повинні мати можливість швидко та без зайвих бюрократичних бар'єрів отримувати необхідні дозволи, що значно підвищить ефективність ведення бізнесу та залучення нових інвесторів.

Додатково важливим аспектом є стимулювання бізнесу до інтеграції нових технологій та модернізації виробничих процесів. Це може бути досягнуто за допомогою податкових пільг та державних субсидій на інновації, що дозволить підприємствам не тільки відновити свою діяльність, а й перейти на новий рівень, впроваджуючи сучасні технології, що сприятиме підвищенню конкурентоспроможності та ефективності виробництва.

Таким чином, створення сприятливого бізнес-середовища для підприємців є основою для стабільного розвитку економіки громади та залучення інвестицій. Це дозволяє забезпечити довгострокове зростання, створювати нові робочі місця, сприяти розвитку інноваційних технологій і покращенню інфраструктури.

Таблиця 3.7

Створення сприятливого бізнес-середовища в Шепетівській громаді

Напрямок підтримки для створення сприятливого бізнес-	Основні заходи	Очікувані результати
---	----------------	----------------------

середовища		
Відновлення підприємств, постраждалих від війни	Надання податкових пільг, державних грантів для відновлення малого та середнього бізнесу, підтримка стартапів.	Відновлення бізнесу, створення нових робочих місць, зростання економічної активності на місцях.
Спрощення адміністративних процедур	Спрощення процесів реєстрації підприємств, дозвільних та ліцензійних процедур, створення прозорих адміністративних систем.	Зменшення бюрократичних бар'єрів, підвищення ефективності бізнес-діяльності, залучення нових інвесторів.
Стимулювання інтеграції нових технологій та модернізації	Запровадження податкових пільг, субсидій на інновації та модернізацію, підтримка інтеграції нових технологій.	Підвищення конкурентоспроможності, модернізація виробництва, зростання продуктивності, розвиток нових технологій.

Джерело: складено на основі [27].

Такі заходи сприятимуть створенню стабільного бізнес-середовища в громаді, що допоможе місцевим підприємствам відновлюватися після кризових періодів і забезпечить їх сталий розвиток в майбутньому.

Пошук та залучення міжнародних інвесторів є важливим етапом у відновленні економічної стабільності громади після війни. Перш за все, необхідно відновити міжнародну довіру до регіону та активно працювати над зміцненням позитивного іміджу громади на світовій арені. Для цього потрібно реалізувати різноманітні стратегії, спрямовані на активізацію дипломатичних зусиль щодо залучення міжнародних інвестицій. Одним із таких кроків є участь у міжнародних інвестиційних форумах, виставках та промо-кампаніях на міжнародному рівні, що дозволить презентувати економічний потенціал громади та залучити увагу інвесторів.

Додатково, важливим напрямком є пошук інвесторів для фінансування проектів відновлення через міжнародні фінансові інституції, банківські кредити з низьким відсотковим навантаженням, а також механізми грантів для постраждалих регіонів. Враховуючи специфіку ситуації після війни, ці фінансові інструменти можуть бути критичними для швидкого відновлення

економічної діяльності в громаді, а також для модернізації і відновлення інфраструктури, промислових об'єктів та соціальної сфери.

Використання міжнародних кредитних ресурсів також є необхідним для фінансування проектів відновлення ключових галузей економіки, таких як малий і середній бізнес. Це дозволить значно пришвидшити процес відновлення, сприяти розвитку нових підприємств і стимулювати економічну активність в регіоні.

Таблиця 3.8

Пошук та залучення міжнародних інвесторів для відновлення
економіки Шепетівської громади

Напрямок залучення міжнародних інвесторів	Основні заходи	Очікувані результати
Відновлення міжнародної довіри до регіону	Участь у міжнародних інвестиційних форумах та виставках, проведення промо-кампаній на міжнародному рівні.	Залучення інвесторів, відновлення довіри до регіону, створення позитивного іміджу громади на міжнародній арені.
Пошук інвесторів через міжнародні фінансові інституції та банківські кредити	Організація співпраці з міжнародними фінансовими інституціями, залучення кредитних ресурсів з низьким відсотковим навантаженням.	Фінансування відновлення ключових проектів та інфраструктури, зменшення економічного навантаження на місцеві бюджети.
Фінансування через міжнародні гранти для відновлення бізнесу та економіки	Пошук механізмів для залучення грантів на відновлення та підтримку малого та середнього бізнесу.	Розвиток малого і середнього бізнесу, створення нових робочих місць, підтримка підприємців, розвиток економіки.

Джерело: складено на основі [39].

Таким чином, пошук та залучення міжнародних інвесторів є важливою складовою стратегії розвитку Шепетівської громади, що дозволить створити нові можливості для бізнесу та забезпечити сталий економічний розвиток в післявоєнний період.

Розвиток програм державної та місцевої підтримки є важливою складовою стратегії економічного відновлення громади після війни. У цій

ситуації, особливо важливо створити програми державного фінансування та субсидування для малого та середнього бізнесу, який пережив наслідки війни. Ці програми повинні включати грантове фінансування, яке дозволить підприємствам отримати необхідні кошти на відновлення виробничих потужностей, покриття операційних витрат або модернізацію інфраструктури. Окрім того, варто запровадити субсидії на відновлення виробництва, що дозволить знизити фінансове навантаження на підприємців і відновити обсяги виробництва, що стали на паузу через війну.

Для підприємств, які пережили складний період та потребують допомоги для відновлення, важливими будуть також кредитні канікули або знижені відсотки на кредити. Це дозволить зменшити тягар кредитного навантаження і дасть змогу більш гнучко підходити до повернення заборгованості. Такі заходи можуть бути підтримані державними фінансовими установами або банками за рахунок субсидій від уряду для пом'якшення умов кредитування в умовах економічної нестабільності.

Спрощення доступу до фінансування є ще одним важливим кроком, який необхідно реалізувати для підтримки підприємств, що активно працюють над відновленням або модернізацією виробництва. Це включає в себе спрощення процедур отримання кредитів, надання безперешкодного доступу до інвестиційних ресурсів, а також розвиток механізмів інвестиційного кредитування для бізнесу, що працює в умовах післявоєнної відбудови. Важливо, щоб ці механізми були доступні не лише великим корпораціям, а й малим та середнім підприємствам, оскільки вони становлять основну частину економіки громади.

Таблиця 3.9

Розвиток програм державної та місцевої підтримки для відновлення економіки Шепетівської громади

Програми державної та місцевої підтримки	Основні заходи	Очікувані результати
--	----------------	----------------------

Грантове фінансування та субсидії для малого і середнього бізнесу	Запровадження грантів на відновлення виробництва, субсидій на модернізацію, підтримка на безвідсоткових умовах.	Відновлення постраждалих підприємств, зниження економічного навантаження, швидке відновлення виробничих потужностей.
Кредитні канікули та знижені відсотки на кредити	Впровадження програм для надання кредитних канікул або знижених відсоткових ставок для підприємств.	Підтримка бізнесу в період економічної нестабільності, зниження тиску на підприємців, стабілізація економіки.
Спрощення доступу до фінансування та інвестиційне кредитування	Спрощення процедур отримання кредитів, розвиток механізмів інвестиційного кредитування для малого і середнього бізнесу.	Покращення доступу до фінансових ресурсів, підтримка розвитку малого і середнього бізнесу, стимулювання інвестицій.

Джерело: складено на основі [51].

Відповідно до цих заходів, державна та місцева влада можуть ефективно підтримувати бізнес, сприяючи стабілізації та розвитку підприємств в післявоєнний період, а також створити умови для залучення нових інвестицій, які допоможуть подолати наслідки війни.

Підвищення рівня освіти та кваліфікації робочої сили є важливим аспектом залучення інвестицій у післявоєнний період, оскільки наявність кваліфікованих кадрів є одним із ключових факторів, що впливають на інвестиційну привабливість регіону. Відновлення інфраструктури, безумовно, є необхідним кроком, але не менш важливо забезпечити підготовку робочої сили, здатної задовольнити потреби нових галузей економіки, таких як відновлювальна енергетика, екологічно чисті технології, інженерія, а також інформаційні технології.

У післявоєнний період з'являється реальна можливість для розвитку нових освітніх програм, що враховують сучасні вимоги ринку праці. Це може бути створення спеціалізованих курсів, навчальних центрів, що готуватимуть кадри для тих секторів, які є стратегічно важливими для відновлення економіки та залучення інвестицій. Особливу увагу варто приділяти підготовці фахівців у таких сферах, як відновлювальна енергетика, що є однією з найбільш перспективних галузей, що може стати основою для

залучення інвестицій, а також екологічні технології, що стають все більш популярними в умовах глобальної боротьби з кліматичними змінами. Крім того, розвиток інженерних спеціальностей та інформаційних технологій дозволить створити високотехнологічні робочі місця, що є запорукою економічного зростання та інновацій.

Таблиця 3.10

**Підвищення рівня освіти та кваліфікації робочої сили в Шепетівській
громаді для залучення інвестицій**

Напрями підвищення рівня освіти та кваліфікації робочої сили	Основні заходи	Очікувані результати
Розвиток нових освітніх програм у ключових сферах	Створення спеціалізованих курсів та навчальних програм в галузях відновлювальної енергетики, екологічних технологій, інженерії та інформаційних технологій.	Формування кадрів для перспективних галузей, підвищення кваліфікації робочої сили, стимулювання інноваційної економіки.
Співпраця навчальних закладів з державними органами та бізнесом	Розвиток партнерств між освітніми установами, державними органами та підприємствами для створення навчальних програм, які відповідають потребам ринку праці.	Покращення адаптації освіти до потреб ринку праці, забезпечення підприємств висококваліфікованими кадрами.
Підвищення кваліфікації та професійного навчання робочої сили	Впровадження програм підвищення кваліфікації для вже працюючих спеціалістів, розвиток навчальних центрів для перепідготовки кадрів.	Підвищення конкурентоспроможності робочої сили, зменшення безробіття, адаптація робочої сили до нових технологій.

Джерело: складено на основі [23].

Для успішної реалізації цих ініціатив необхідно розвивати співпрацю між навчальними закладами, державними органами та бізнесом. Така співпраця забезпечить підготовку кадрів, які будуть відповідати вимогам ринку праці, а також дозволить бізнесу та освітнім установам адаптувати навчальні програми до нових економічних реалій і викликів. Підвищення рівня освіти та кваліфікації робочої сили створить базу для розвитку

інноваційних секторів економіки, що забезпечить стабільне та сталий розвиток громади в довгостроковій перспективі.

Залучення інвестицій у відновлення екологічно чистих та інноваційних технологій є одним із пріоритетних напрямків для розвитку сучасної економіки, особливо в післявоєнний період, коли важливо не лише відновити інфраструктуру, а й врахувати глобальні тренди на стійкий розвиток та екологічну безпеку. У цьому контексті, залучення інвестицій у проекти, що сприяють впровадженню екологічно чистих технологій, є важливим елементом для створення сталого економічного середовища та залучення інноваційних капіталів.

Основним напрямком залучення інвестицій є підтримка відновлювальних джерел енергії, таких як сонячні, вітрові та біоенергетичні проекти. Це дозволяє не тільки зменшити залежність від традиційних енергоресурсів, але й створює нові можливості для бізнесу. Крім того, інвестування в переробку відходів є ще одним важливим аспектом, оскільки ефективне використання ресурсів та утилізація відходів допомагає зменшити екологічне навантаження та покращити санітарно-екологічну ситуацію в регіоні.

Залучення інвестицій також повинно включати підтримку агротехнологій, які мають на меті покращення ефективності сільського господарства без шкоди для екосистеми. Використання інноваційних агротехнологій дозволяє підвищити врожайність, знизити витрати води та пестицидів, а також сприяти розвитку сталого сільського господарства.

Важливим елементом є створення спеціальних зон для впровадження «зелених» технологій, де підприємства можуть працювати в умовах податкових пільг, субсидій та іншої підтримки від місцевих і державних органів. Це дозволить стимулювати впровадження екологічно чистих методів виробництва та забезпечити їх конкурентоспроможність на ринку. Такі зони можуть включати індустріальні парки, що спеціалізуються на екологічно

чистих виробництвах, або науково-дослідницькі центри, що займаються розробкою та впровадженням інноваційних екологічних рішень.

Таблиця 3.11

Залучення інвестицій у відновлення екологічно чистих та інноваційних технологій в Шепетівській громаді

Напрями залучення інвестицій у екологічно чисті та інноваційні технології	Основні заходи	Очікувані результати
Відновлювальні джерела енергії	Створення умов для розвитку сонячних, вітрових та біоенергетичних проєктів, надання підтримки та пільг для інвесторів у цю сферу.	Зниження залежності від традиційних енергоресурсів, зменшення викидів вуглекислого газу, створення нових робочих місць.
Переробка відходів	Підтримка інвестицій у проєкти з переробки відходів та виробництва вторинних матеріалів, впровадження екологічно чистих технологій утилізації.	Зменшення екологічного навантаження, зниження обсягів відходів на полігонах, підвищення ефективності утилізації ресурсів.
Агротехнології	Впровадження сучасних агротехнологій, що дозволяють підвищити ефективність сільського господарства, зменшити використання пестицидів та води.	Підвищення врожайності, зниження екологічного впливу сільського господарства, розвиток сталих аграрних практик.
Створення спеціальних зон для «зелених» технологій	Розвиток індустріальних парків для екологічно чистих виробництв, створення технопарків та науково-дослідних центрів для впровадження інновацій.	Стимулювання екологічно чистих технологій, створення робочих місць, залучення міжнародних інвестицій у сферу зелених технологій.

Джерело: складено на основі [35].

Для успішної реалізації цих ініціатив необхідно сприяти активній взаємодії між державними органами, бізнесом та екологічними організаціями для забезпечення комплексної підтримки інвестицій у галузі екологічних технологій.

Соціальна стабільність і повернення внутрішньо переміщених осіб є важливими складовими післявоєнного відновлення будь-якої громади. Для

Шепетівської громади забезпечення соціальної стабільності є основою для сталого економічного розвитку та відновлення інфраструктури. Без належної підтримки місцевого населення, а також внутрішньо переміщених осіб, відновлення економіки буде важким і тривалим процесом.

Одним із основних завдань є створення програм підтримки для внутрішньо переміщених осіб (ВПО), які стали важливою частиною місцевого населення після початку конфлікту. Повернення ВПО на відновлені території є не лише соціальним обов'язком, а й важливим економічним ресурсом. Вони можуть стати основною робочою силою для відбудови громадських об'єктів, житлового фонду, а також інфраструктури, що сприятиме розвитку місцевої економіки та збільшенню чисельності працюючого населення.

Одним із першочергових завдань є відновлення житлового фонду, що дозволить повернутися людям в рідні домівки. Це також передбачає розробку програм допомоги з відновлення та ремонту зруйнованих або пошкоджених житлових будівель. Паралельно необхідно забезпечити відновлення соціальних послуг, таких як освіта, охорона здоров'я, соціальна підтримка, що важливо для того, щоб внутрішньо переміщені особи могли комфортно оселитися і відчувати себе частиною громади.

Крім того, на рівні громади повинна бути створена система психологічної та соціальної допомоги, яка допоможе адаптуватися до нових умов як місцевому населенню, так і ВПО. Важливим кроком є також залучення місцевих підприємств та організацій до створення робочих місць, що дозволить стимулювати економічну активність і забезпечити сталий розвиток. ВПО можуть працювати не лише в сферах будівництва та відновлення інфраструктури, але й у сільському господарстві, торгівлі, медицині та інших галузях.

Таблиця 3.12

Програми підтримки соціальної стабільності та повернення ВПО в
Шепетівську громаду

Напрями відновлення соціальної стабільності та підтримки ВПО	Основні заходи	Очікувані результати
Підтримка внутрішньо переміщених осіб	Створення програм для підтримки ВПО, надання тимчасового житла, соціальних виплат, консультацій щодо працевлаштування, медичних послуг.	Повернення ВПО до відновлених територій, інтеграція їх в економічне та соціальне життя громади.
Відновлення житлового фонду	Ремонт і відновлення пошкоджених житлових будинків, створення програм допомоги з реконструкції житла для ВПО та місцевих жителів.	Покращення житлових умов для ВПО, стимулювання розвитку будівельної галузі та відновлення нормальних умов життя.
Відновлення соціальних послуг	Відновлення інфраструктури для надання соціальних послуг (медичні установи, школи, дитячі садки, пункти соціальної підтримки).	Покращення доступу до основних соціальних послуг для ВПО та місцевого населення, зниження рівня соціальної напруги.
Соціальна адаптація та психологічна допомога	Проведення психологічної реабілітації для ВПО, організація тренінгів, курсів для адаптації до нових умов життя.	Підвищення рівня соціальної стабільності, зниження рівня стресу серед населення та ВПО, покращення адаптації до нових умов.
Створення робочих місць та підтримка малого бізнесу	Підтримка створення нових робочих місць через підприємства громади, програми розвитку малого та середнього бізнесу, фінансування стартапів.	Покращення рівня зайнятості серед місцевих жителів та ВПО, відновлення економічної активності в громаді.

Джерело: складено на основі [47].

Для відновлення соціальної стабільності та залучення внутрішньо переміщених осіб до процесів відбудови необхідно створити інформаційні платформи для інформування громадян про доступні програми допомоги, соціальні пільги, можливості працевлаштування та інші послуги. Це дозволить забезпечити швидке та ефективне надання допомоги.

Розвиток співпраці з міжнародними організаціями є важливою складовою стратегії відновлення та стабілізації громади після війни. Залучення допомоги від таких організацій, як ООН, Світовий банк, Європейський Союз та інших міжнародних фінансових і гуманітарних інститутів, відкриває нові можливості для фінансування проектів, спрямованих на відновлення інфраструктури, соціальних об'єктів і бізнесу.

Співпраця з міжнародними організаціями дозволяє громадам отримувати не тільки фінансову підтримку, але й доступ до передового досвіду та кращих міжнародних практик. Це особливо важливо в контексті післявоєнного відновлення, коли необхідно враховувати специфіку місцевих умов і при цьому запозичувати ефективні моделі для реалізації проектів у сферах відновлення інфраструктури, створення робочих місць, модернізації бізнесу та екологічного відновлення.

Таблиця 3.13

Співпраця з міжнародними організаціями для відновлення та стабілізації Шепетівської громади

Напрями співпраці з міжнародними організаціями	Основні заходи	Очікувані результати
Залучення фінансування від міжнародних організацій	Пошук і залучення грантів та кредитів від ООН, Світового банку, ЄС для фінансування проектів відновлення інфраструктури та соціальних об'єктів.	Отримання фінансової допомоги для реалізації важливих проектів відновлення та стабілізації економіки громади.
Залучення міжнародного досвіду та технологій	Спільна робота з міжнародними консультантами для розробки та впровадження кращих практик у відновленні інфраструктури та розвитку бізнесу.	Впровадження ефективних моделей післявоєнного відновлення, поліпшення якості та швидкості відбудови.
Використання міжнародних грантів для підтримки екологічних проектів	Залучення фінансування для реалізації екологічних проектів, зокрема в відновленні природних ресурсів, екологічно чистих технологій та енергетики.	Підвищення екологічної стійкості громади, розвиток відновлювальних джерел енергії, зниження екологічного навантаження.
Навчання місцевих фахівців через	Співпраця з міжнародними організаціями для проведення	Підвищення кваліфікації місцевих фахівців, що

міжнародні програми	тренінгів, семінарів та програм обміну для місцевих кадрів.	дозволить успішно реалізовувати інвестиційні проекти та міжнародні програми.
Підтримка стійкості громади через міжнародну координацію	Залучення міжнародних агентств до координації проектів, контролю за ефективністю витрачання коштів і результатами їхнього використання.	Підвищення ефективності реалізації проектів через контроль та підтримку з боку міжнародних організацій.

Джерело: складено на основі [59].

Інвестування в післявоєнне відновлення за допомогою міжнародної допомоги також дозволяє збільшити рівень довіри до громади з боку міжнародних партнерів і інвесторів. Важливим елементом є також залучення міжнародних грантів, які можуть бути використані для фінансування проектів у різних сферах, зокрема в сфері екології, технологій, освіти, медичних послуг та інших важливих для відновлення галузей.

Для ефективної реалізації таких проектів важливо створити механізм моніторингу та управління міжнародними коштами, який забезпечить прозорість витрачання коштів та максимальний ефект від вкладених ресурсів. Також слід враховувати можливості для технічної допомоги та навчання місцевих фахівців, що дозволить покращити інституційну спроможність громади для реалізації масштабних проектів.

3.3. Інструменти стимулювання інвестиційної діяльності на місцевому рівні

Інструменти стимулювання інвестиційної діяльності на місцевому рівні є важливим елементом стратегії розвитку громади, оскільки вони допомагають створити сприятливі умови для залучення інвестицій і підтримки місцевого бізнесу. Одним із ключових інструментів є механізм часткового фінансування інвестиційних проектів, що дозволяє місцевій владі

активно залучатися до розвитку економіки через співфінансування великих проектів. Цей механізм особливо ефективний у контексті державного приватного партнерства (ДПП), яке дозволяє об'єднати ресурси держави, місцевих органів влади та приватних інвесторів для реалізації важливих інфраструктурних та бізнес-проектів.

В рамках ДПП місцева влада може взяти на себе частину фінансування великих інвестиційних проектів, що допомагає знизити фінансове навантаження на місцевий бюджет і водночас створити умови для залучення приватних інвесторів. Такий підхід значно зменшує ризик для бізнесу, оскільки він дозволяє зменшити витрати на початковому етапі реалізації проекту. Приватні інвестори, які в іншому випадку могли б бути стриманими через високий рівень ризику, отримують підтримку з боку місцевої влади, що робить проект більш привабливим і економічно доцільним [12].

Завдяки використанню механізмів спільного фінансування громада може не лише залучати інвестиції в розвиток інфраструктури, а й стимулювати економічний розвиток у різних секторах, створюючи нові робочі місця, покращуючи якість життя населення та сприяючи розвитку місцевого бізнесу. Залучення таких інвестицій сприяє модернізації інфраструктури громади, розвитку нових виробничих потужностей, а також підтримці інноваційних та екологічно чистих технологій.

Таблиця 3.14

Механізм часткового фінансування інвестиційних проектів у
Шепетівській громаді через державне приватне партнерство

Напрями використання механізму часткового фінансування інвестиційних проектів	Основні заходи	Очікувані результати
Співфінансування великих інфраструктурних проектів	Створення партнерства між місцевою владою та приватними інвесторами для фінансування проектів, таких як будівництво доріг, мостів, енергетичних об'єктів.	Покращення інфраструктури, залучення нових інвесторів, створення нових робочих місць.

Залучення приватних інвесторів через зниження ризиків	Часткове фінансування з боку місцевого бюджету для зменшення фінансових ризиків для приватних інвесторів.	Підвищення привабливості проектів для приватних інвесторів, залучення додаткових інвестицій у громаду.
Зниження фінансового навантаження на місцевий бюджет	Спільне фінансування проектів з державним та приватним сектором, знижуючи повне фінансове навантаження на місцеву громаду.	Забезпечення більш ефективного використання місцевих ресурсів, збільшення обсягів реалізованих проектів.
Підтримка інноваційних та екологічних проектів	Створення умов для залучення інвесторів у проекти, що передбачають впровадження інноваційних та екологічно чистих технологій.	Розвиток інноваційних та екологічно чистих технологій у громадах, підтримка сталого розвитку.
Покращення бізнес-клімату та стимулювання підприємницької активності	Співпраця з бізнесом для реалізації проектів через механізми ДПП, зокрема у сфері будівництва, виробництва та енергетики.	Покращення інвестиційного клімату, зростання кількості підприємств та інвестицій у місцеву економіку.

Джерело: складено на основі [24].

Механізм часткового фінансування також дозволяє зменшити фінансові ризики для місцевих органів влади, адже партнерство з приватним сектором дозволяє перерозподілити ризики та зобов'язання між державою та бізнесом. Крім того, це створює можливості для ефективного використання місцевих ресурсів і підвищує ефективність реалізації великих інфраструктурних проектів.

Інвестиційний моніторинг та аналітика є невід'ємною частиною стратегічного управління інвестиційним процесом у громаді. Вони сприяють забезпеченню прозорості, доступності та інформованості як для місцевих підприємців, так і для потенційних інвесторів, що, у свою чергу, сприяє збільшенню рівня інвестицій та розвитку місцевої економіки. У сучасних умовах дуже важливо створювати ефективні платформи для моніторингу інвестиційних можливостей, щоб усі зацікавлені сторони мали доступ до актуальної інформації про можливості, що існують у громаді.

Зокрема, місцева влада може ініціювати створення електронного ресурсу, що міститиме детальну інформацію про наявні земельні ділянки, які можуть бути використані для бізнесу або інвестиційних проектів. Це дозволить інвесторам швидко знаходити і оцінювати доступні локації для потенційних проектів. Така платформа також повинна містити інформацію про всі необхідні комунікації (водопостачання, електропостачання, газифікація тощо), що дозволить інвесторам без зайвих труднощів планувати свої проекти та оцінювати необхідні витрати.

Крім того, на таких платформах може бути зазначено схеми доступу до інфраструктури (дороги, під'їзди, логістичні шляхи), що є важливим елементом для інвесторів, оскільки добре розвинута транспортна і комунікаційна інфраструктура є важливим фактором у прийнятті рішення про інвестування в конкретний регіон.

Окрім онлайн-платформ, одним із важливих елементів інвестиційного моніторингу є регулярне оновлення щорічних звітів про досягнення у залученні інвестицій та розвитку інвестиційного клімату громади. Ці звіти можуть містити інформацію про нові інвестиційні проекти, їх успіхи та проблеми, аналіз залучених інвестицій і те, як це сприяло розвитку місцевої економіки. Такий звіт не лише підвищить прозорість роботи органів місцевої влади, але й стане корисним інструментом для залучення нових інвесторів, які зможуть оцінити досягнення громади в інвестиційній сфері.

Таблиця 3.15

Напрями інвестиційного моніторингу та аналітики для Шепетівської громади

Напрями інвестиційного моніторингу та аналітики	Основні заходи	Очікувані результати
Електронна платформа для моніторингу інвестицій	Створення онлайн-ресурсу з інформацією про земельні ділянки, комунікації та інфраструктуру.	Покращення доступу до інвестиційних можливостей для бізнесу та інвесторів, що сприятиме залученню додаткових

		інвестицій.
Щорічні звіти про досягнення у залученні інвестицій	Публікація звітів, що містять інформацію про інвестиційні проекти, їх успіхи та проблеми.	Підвищення прозорості роботи органів місцевої влади, залучення нових інвесторів і оцінка ефективності поточних проектів.
Аналіз ефективності реалізованих проектів	Проведення аналізу інвестиційних проектів, їх фінансових та соціальних результатів.	Оптимізація стратегії залучення інвестицій, поліпшення інвестиційного клімату в громаді, коригування програм підтримки.
Аналітика ринку інвестицій	Оцінка тенденцій та потреб ринку інвестицій, вивчення конкуренції та перспективних напрямків.	Покращення стратегії розвитку громади, виявлення нових пріоритетних галузей для інвестицій, залучення нових бізнес-партнерів.
Оцінка доступності інфраструктури	Збір даних про доступність інфраструктури, включаючи логістичні шляхи, енергетичні ресурси, комунікації.	Збільшення кількості інвесторів, які зацікавлені в розміщенні бізнесу на території громади, завдяки покращеній інфраструктурі.

Джерело: складено на основі [36].

Інвестиційний моніторинг також включає аналітику ефективності вже реалізованих проектів, на основі якої можна вдосконалювати стратегії залучення інвестицій і коригувати наявні механізми підтримки підприємництва.

Популяризація та промоція інвестиційних можливостей громади є важливим кроком у процесі залучення інвестицій та розвитку місцевої економіки. В умовах сучасної конкуренції за інвестиційні потоки громада повинна активно просувати свої можливості через різноманітні канали. Це включає участь у міжнародних інвестиційних форумах, виставках, конференціях та інших заходах, де громада може презентувати свої сильні сторони, інвестиційні можливості та перспективи для бізнесу. Такі заходи є важливим інструментом не тільки для залучення інвесторів, але й для розвитку міжнародних зв'язків та партнерств.

Крім того, зростаюча роль цифрових платформ у популяризації інвестиційних можливостей є незаперечною. Створення і підтримка онлайн-ресурсів, де будуть детально описані інвестиційні проекти, доступні земельні

ділянки, інфраструктурні можливості, податкові пільги та інші переваги для інвесторів, значно спростить процес пошуку та залучення потенційних партнерів. Оцифровка інвестиційної інформації дозволяє зберігати її актуальність, що важливо для підтримки прозорості та доступності даних.

Реклама громади як інвестиційно привабливого регіону на різних інформаційних платформах, в медіа, соціальних мережах та на спеціалізованих вебсайтах має значно підвищити її впізнаваність серед інвесторів. Окрім того, важливо також працювати над брендом громади, створюючи позитивний імідж через реалізацію успішних інвестиційних проектів, демонстрацію результатів розвитку інфраструктури та надання підтримки для підприємців.

Важливу роль у популяризації інвестиційних можливостей громади також відіграє активна співпраця з місцевими підприємцями, бізнес-асоціаціями та іншими організаціями. Це дозволить не лише об'єднати зусилля для залучення інвестицій, але й забезпечити підтримку місцевого бізнесу, який може стати важливим партнерам у реалізації спільних інвестиційних ініціатив.

Таблиця 3.16

Заходи популяризації інвестиційних можливостей у Шепетівській
громаді

Напрями популяризації інвестиційних можливостей	Основні заходи	Очікувані результати
Участь у міжнародних інвестиційних форумах	Презентація інвестиційних можливостей громади на міжнародних форумах, виставках та конференціях.	Підвищення впізнаваності громади серед іноземних інвесторів, встановлення нових бізнес-контактів.
Цифрові платформи для інвестицій	Створення та підтримка онлайн-ресурсів для публікації інформації про земельні ділянки, інфраструктуру, податкові пільги та інші інвестиційні можливості.	Зручність доступу до інформації для інвесторів, скорочення часу на прийняття рішень, підвищення рівня прозорості інвестиційних проектів.
Реклама та	Реклама громади як інвестиційно	Залучення більшої кількості

брендинг громади	привабливого регіону через медіа, соціальні мережі, інвестиційні портали.	інвесторів та партнери для реалізації проєктів.
Співпраця з місцевими підприємцями та асоціаціями	Спільні бізнес-ініціативи, програми підтримки місцевих підприємців, участь у бізнес-мережах та інкубаторах для молодих стартапів.	Залучення додаткових інвестицій у місцеву економіку, підтримка розвитку малих та середніх підприємств.
Міжнародні партнерства	Активізація співпраці з міжнародними організаціями, інвестиційними агентствами та бізнесами.	Залучення іноземних інвестицій, міжнародне партнерство, обмін досвідом для розвитку регіону.

Джерело: складено на основі [58].

В рамках цієї співпраці варто створювати ефективні механізми залучення інвестицій, такі як спільні бізнес-мережі, програми підтримки стартапів та інкубатори для молодих підприємців. Така взаємодія забезпечить міцну основу для сталого економічного зростання громади.

Висновки до розділу 3

Визначення пріоритетних напрямків вдосконалення залучення інвестицій для Шепетівської територіальної громади є важливим кроком у формуванні стратегії розвитку місцевої економіки. Одним із головних аспектів є фокус на тих галузях, які мають найбільший потенціал для залучення капіталу та створення нових робочих місць. Зокрема, розвиток агропромислового комплексу, інфраструктурних проєктів, а також промислових і технопарків відкриває значні можливості для інвесторів. Крім того, важливим є створення сприятливих умов для розвитку малого і середнього бізнесу, які можуть стати основою для економічного зростання громади. Спрощення адміністративних процедур, поліпшення доступу до фінансування, а також впровадження гнучких податкових стимулів стане запорукою більш ефективного залучення інвестицій.

В умовах післявоєнної відбудови механізм залучення інвестицій потребує адаптації до нових викликів та можливостей, що постають перед

громадами. Після конфлікту, відновлення інфраструктури стає ключовим напрямком для залучення інвестицій. Відбудова житлових і промислових об'єктів, відновлення транспортної і комунікаційної інфраструктури сприятиме підвищенню інвестиційної привабливості Шепетівської громади. Особливу увагу необхідно приділити розвитку індустріальних зон, що може стимулювати залучення інвестицій у нові виробничі потужності та інноваційні підприємства. Водночас, важливо створити механізми підтримки підприємств, що дозволяють зменшити ризики для інвесторів у цей перехідний період, забезпечуючи відповідну політичну та економічну стабільність.

Інструменти стимулювання інвестиційної діяльності на місцевому рівні повинні бути різноманітними і гнучкими. Зокрема, на рівні громади можуть бути створені програми фінансових стимулів, спрямовані на підтримку інвесторів, включаючи субсидії, податкові пільги та інші форми фінансової допомоги. Також варто активніше використовувати інструменти державного приватного партнерства для великих інфраструктурних проектів, що дозволить залучити приватний капітал для відновлення та розвитку. Залучення міжнародних інвесторів також потребує розвитку спеціалізованих інвестиційних платформ і сприятливих умов для міжнародного бізнесу. Прозорість процесів, зменшення бюрократичних бар'єрів і чітке регулювання на всіх етапах реалізації інвестиційних проектів буде сприяти зростанню довіри серед інвесторів та покращенню інвестиційного клімату в громаді.

Успішне впровадження цих напрямків, а також активна співпраця з підприємцями, органами місцевого самоврядування та громадськістю дозволить створити інвестиційно привабливе середовище для розвитку Шепетівської територіальної громади, що сприятиме її економічному зростанню та стабільності в умовах післявоєнного відновлення.

ВИСНОВКИ

Залучення інвестицій на місцевому рівні є одним із основних факторів економічного розвитку територій, оскільки це сприяє їхньому росту, поліпшенню конкурентоспроможності та створенню нових робочих місць. Теоретичні та методологічні засади цього процесу ґрунтуються на визнанні інвестицій як ключового інструмента для вирішення структурних економічних проблем, таких як безробіття, відсутність належної інфраструктури та технологічна відсталість. Для досягнення успішного залучення інвестицій потрібен комплексний підхід, який включає не лише оцінку інвестиційної привабливості, а й розробку ефективних політичних, економічних і правових механізмів. Методологія цього процесу охоплює аналіз можливих ризиків, визначення конкурентних переваг регіону та формулювання стратегій, які сприяють створенню сприятливого бізнес-клімату і зміцненню довіри інвесторів.

Аналіз нормативно-правового забезпечення інвестиційного процесу підкреслює ключову роль законодавчої бази, яка визначає основи економічних відносин між державою, місцевими органами влади та інвесторами. Успіх залучення інвестицій безпосередньо залежить від стабільності правових норм, їх прозорості та здатності забезпечити ефективний захист інтересів інвесторів. Законодавчі акти, що регулюють інвестиційну діяльність, мають охоплювати всі основні аспекти економічного розвитку, зокрема податкові пільги, адміністративні процедури та механізми забезпечення правового захисту інвесторів. Важливою є також розробка підтримуючих механізмів для інвесторів, зокрема через створення спеціальних економічних зон, індустріальних парків та інших ініціатив, які стимулюють як внутрішні, так і іноземні інвестиції.

Інвестиційна привабливість територій є складним і багатогранним поняттям, яке залежить від низки різноманітних факторів. Серед основних з них можна виділити економічний потенціал, рівень розвитку інфраструктури,

стабільність правової системи, соціальний прогрес та екологічні умови. Для інвесторів важливі не лише економічні вигоди, але й можливість забезпечити стабільне й безпечне середовище для ведення бізнесу. Визначення критеріїв інвестиційної привабливості дає змогу провести всебічну оцінку потенціалу певного регіону чи міста для залучення капіталу. Ці критерії включають економічні, соціальні та інституційні аспекти, що демонструють готовність місцевих органів влади створювати сприятливі умови для розвитку бізнесу.

До того ж, важливими факторами є політична стабільність, рівень бюрократичних перепон, доступність для інвесторів, а також наявність необхідних ресурсів і людського капіталу, які підтримують підприємництво та стимулюють приток довгострокових інвестицій. Серед інших ключових чинників варто виділити екологічну ситуацію, розвиток інноваційної інфраструктури та рівень цифровізації, які стають все більш важливими в умовах глобалізації та технологічних змін, адже бізнес все більше орієнтується на екологічні стандарти та технологічні інновації.

Таким чином, для підвищення інвестиційної привабливості території необхідно враховувати всі згадані фактори та створювати сприятливі умови на всіх рівнях - від національного законодавства до місцевих ініціатив. Нормативно-правова система повинна бути орієнтована на підтримку інвестиційної діяльності, спрощення бюрократичних процедур і забезпечення належного захисту прав інвесторів. У поєднанні з високим економічним потенціалом, розвинутою інфраструктурою та ефективним місцевим управлінням ці чинники здатні значно підвищити здатність територій приваблювати інвестиції і сприяти їх сталому розвитку.

Аналіз поточного стану інвестиційної діяльності на території Шепетівської громади вказує на наявність як значного потенціалу для залучення інвестицій, так і певних проблем, які стримують його реалізацію. Шепетівка має вигідне географічне розташування, знаходячись на перехресті важливих транспортних шляхів, що надає можливості для розвитку логістики

та торгівлі. Місто має значний природно-ресурсний потенціал, включаючи лісові та водні ресурси, що може стати основою для розвитку промислових галузей, зокрема деревообробної, харчової та екологічно чистих технологій. Проте, інвестиційна активність громади обмежена через ряд факторів, серед яких варто виділити проблеми з інфраструктурою, зокрема недостатній рівень розвитку доріг, комунікацій та логістичних потужностей. Крім того, існує значна адміністративна складність, зокрема в процесах взаємодії бізнесу з місцевою владою, що знижує ефективність залучення інвестицій.

Оцінка економічного потенціалу громади також вказує на численні можливості для подальшого розвитку. Наявність кваліфікованої робочої сили, зокрема завдяки місцевим навчальним закладам, дає шанс розвивати бізнеси, орієнтовані на високотехнологічні та інтелектуальні галузі, включаючи фармацевтику, машинобудування та інформаційні технології. Сільськогосподарський сектор, зокрема агропереробка та агротуризм, має великий потенціал для розвитку. Однак, для максимізації цього потенціалу необхідно сприяти модернізації інфраструктури та створенню сприятливих умов для малого та середнього бізнесу, який є основою місцевої економіки. Активне залучення інвестицій також потребує розробки спеціальних програм підтримки, які б включали податкові пільги, субсидії та інші фінансові інструменти.

Інституційне забезпечення залучення інвестицій в Шепетівській громаді є важливим елементом, що визначає успіх у цьому напрямку. Створення ефективних організаційних структур, здатних реалізовувати інвестиційні стратегії та програми, є ключовим для стимулювання інвестиційної активності. На рівні місцевої влади важливо сформувати відповідні підрозділи, такі як департаменти інвестицій або центри підтримки підприємців, що могли б ефективно взаємодіяти з бізнесом та інвесторами. Такі структури повинні не лише забезпечувати належну інформаційну підтримку, але й активно сприяти розвитку інфраструктури та залученню

державних та приватних інвестицій. Зокрема, в громадах важливо розвивати інвестиційні агентства, здатні виконувати роль посередників між місцевою владою та бізнесом, організовувати інвестиційні форуми та сприяти розвитку промислових зон.

Враховуючи ці фактори, для активізації інвестиційної діяльності Шепетівської громади необхідно впроваджувати системний підхід, що включатиме вдосконалення інфраструктури, стимулювання підприємницької активності та вдосконалення інституційної бази. Тільки комплексне вирішення цих питань може забезпечити сталий розвиток громади та значне збільшення обсягів інвестицій.

Визначення пріоритетних напрямків вдосконалення залучення інвестицій для Шепетівської територіальної громади є важливим кроком у формуванні стратегії розвитку місцевої економіки. Одним із головних аспектів є фокус на тих галузях, які мають найбільший потенціал для залучення капіталу та створення нових робочих місць. Зокрема, розвиток агропромислового комплексу, інфраструктурних проєктів, а також промислових і технопарків відкриває значні можливості для інвесторів. Крім того, важливим є створення сприятливих умов для розвитку малого і середнього бізнесу, які можуть стати основою для економічного зростання громади. Спрощення адміністративних процедур, поліпшення доступу до фінансування, а також впровадження гнучких податкових стимулів стане запорукою більш ефективного залучення інвестицій.

В умовах післявоєнної відбудови механізм залучення інвестицій потребує адаптації до нових викликів та можливостей, що постають перед громадами. Після конфлікту, відновлення інфраструктури стає ключовим напрямком для залучення інвестицій. Відбудова житлових і промислових об'єктів, відновлення транспортної і комунікаційної інфраструктури сприятиме підвищенню інвестиційної привабливості Шепетівської громади. Особливу увагу необхідно приділити розвитку індустріальних зон, що може

стимулювати залучення інвестицій у нові виробничі потужності та інноваційні підприємства. Водночас, важливо створити механізми підтримки підприємств, що дозволяють зменшити ризики для інвесторів у цей перехідний період, забезпечуючи відповідну політичну та економічну стабільність.

Інструменти стимулювання інвестиційної діяльності на місцевому рівні повинні бути різноманітними і гнучкими. Зокрема, на рівні громади можуть бути створені програми фінансових стимулів, спрямовані на підтримку інвесторів, включаючи субсидії, податкові пільги та інші форми фінансової допомоги. Також варто активніше використовувати інструменти державного приватного партнерства для великих інфраструктурних проєктів, що дозволить залучити приватний капітал для відновлення та розвитку. Залучення міжнародних інвесторів також потребує розвитку спеціалізованих інвестиційних платформ і сприятливих умов для міжнародного бізнесу. Прозорість процесів, зменшення бюрократичних бар'єрів і чітке регулювання на всіх етапах реалізації інвестиційних проєктів буде сприяти зростанню довіри серед інвесторів та покращенню інвестиційного клімату в громаді.

Успішне впровадження цих напрямків, а також активна співпраця з підприємцями, органами місцевого самоврядування та громадськістю дозволить створити інвестиційно привабливе середовище для розвитку Шепетівської територіальної громади, що сприятиме її економічному зростанню та стабільності в умовах післявоєнного відновлення.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. Актуальні проблеми сучасного менеджменту: монографія. / Л.М. Варава, Є.В. Афанасьєв, І.А. Маркіна та ін.; М-во освіти і науки України, Криворізь. нац. унт. Кр. Ріг: Роман Козлов, 2018. 201 с.
2. Алькема В.Г., Кириченко О.С. Прикладні аспекти оцінювання рівня інвестиційного забезпечення інноваційного розвитку промисловості України. *Вчені записки університету «КРОК». Серія: Економіка*. 2021. Вип. 2. С. 150- 158. URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/Vzuk_2021_2_19.
3. Бабина О. М. Механізм забезпечення інноваційно-інвестиційної діяльності у розвитку альтернативних джерел енергії. *Економіка. Фінанси. Менеджмент: актуальні питання науки і практики*. 2020. № 4. С. 133-147.
4. Бабина О.М. Інноваційно-інвестиційна діяльність як фактор розвитку ресурсощадних технологій. *Економіка. Фінанси. Менеджмент: актуальні питання науки і практики*. 2020. № 1. С. 186-198.
5. Білик В. В. Державне регулювання інноваційно-інвестиційної діяльності. *Економіка та суспільство*. 2017. №10. С. 172-176.
6. Білоусова О. С. Інвестиційний потенціал економіки України та ЄС. *Науковий вісник Національної академії статистики, обліку та аудиту*. 2017. № 1-2. С. 60-67.
7. Бойко А. О., Боженко В. В., Безрук В. В. Механізм залучення іноземних інвестицій. *Економіка та управління національним господарством*. Том 29 (68). № 6, 2018 р. URL: https://www.econ.vernadskyjournals.in.ua/journals/2018/29_68_6/6.pdf
8. Бондар-Підгурська О.В., Хоменко І.І., Коновалова Н.С. Інноваційна привабливість організацій у ситуаціях війни та післявоєнної розбудови економіки України: корпоративні відносини й інтелектуальна власність. *Бізнес Інформ*. 2022. № 8. С. 36-46. 72

9. Бояринова К. О. Невизначеність та ризики в управлінні реалізацією інвестиційно-інноваційних проектів підприємств. *Економіка та держава*. 2020. № 2. С. 4-9.
10. Вітковський Ю.П., Дудник О.В., Кравчук О.В. Управління формуванням інвестиційного потенціалу підприємств. *Український журнал прикладної економіки та техніки*. 2021. Т. 6, № 3. С. 310-316.
11. Вороніна А.В. Менеджмент: навч. Посібник. Дніпров. держ. техн. ун-т. Кам'янське: ДДТУ, 2019. 356 с.
12. Гнатківський Б. М. Властивості економічного потенціалу суб'єктів бізнесу в парадигмі інвестиційно-інноваційної моделі розвитку. *Бізнес Інформ*. 2022. № 7. С. 171-176.
13. Гнатківський Б.М. Ідентифікація інноваційно-інвестиційного потенціалу суб'єктів агробізнесу. *Український журнал прикладної економіки та техніки*. 2021. Т. 6, № 3. С. 281-287.
14. Гнатківський Б.М. Систематизація показників якісної та кількісної оцінки. 234 с.
15. Гонта О. І. Формування комплементарної інвестиційної політики України: виклики глобалізації та вимоги економічної безпеки : монографія / О. І. Гонта, М. В. Дубина, Д. С. Пілевич. Чернігів, 2013. 184 с.
16. Гончар К. С. Формування системи показників про інвестиції в фінансовій звітності будівельних підприємств. *Вісник Хмельницького національного університету. Економічні науки*. 2020. № 6. С. 17-19.
17. Горященко Ю.Г., Бокова Ю.О., Кулешова А.А. Чинники впливу на розвиток інноваційно-інвестиційної діяльності суб'єктів малого бізнесу. *Молодий вчений*. 2021. № 4(2). С. 297-302.
18. Гудзь О.Є. Ідентифікація та управління інноваційно-інвестиційним потенціалом підприємства. *Науковий вісник Мукачівського державного університету, Серія Економіка*. 2015. Випуск 2(4). Частина 1. С. 101-106.

19. Дем'янчук М. А. Удосконалення понятійного апарату визначення терміну «інноваційно-інвестиційний потенціал підприємства». *Наукові праці Кіровоградського національного технічного університету. Економічні науки*. 2011. Вип. 20(1). С. 296-301.
20. Довба І. В. Аналіз фінансування інноваційної діяльності підприємництва в Україні. *Маркетинг та менеджмент у фокусі викликів нової економіки*. Ужгород: УжНУ, 2018. С. 286 – 289.
21. Дубина М.В., Пілевич Д.С. Проблеми активізації формування та залучення інвестицій у розвиток національної економіки. *Науковий вісник: фінанси, банки, інвестиції*. 2014. № 1 (26). С. 94-101.
22. Євдокимов Б.М., Беялов Т.Е., Приходько О.М., Нечипорук Н.В. Зростання інноваційно-інвестиційного потенціалу підприємства на засадах управління економічною стійкістю. *Міжнародний науковий журнал «Інтернаука». Серія: Економічні науки*. 2022. № 1. С. 40-52.
23. Єгорова О.М. Методичні засади оцінки ефективності інвестиційної діяльності торговельного підприємства. *«Молодий вчений»* № 7 (59). 2018. URL: <http://molodyvcheny.in.ua/files/journal/2018/7/59.pdf>
24. Забаштанський М.М., Захарин С.В., Роговий А.В. Фінансування інвестиційної та інноваційної діяльності промислових підприємств в контексті переходу національного господарства на модель сталого розвитку. *Збірник наукових праць «Економічний вісник університету»*. 2020. Випуск 45. С. 184-195.
25. Законодавство України в сфері іноземних інвестицій URL: <https://osvita.ua/vnz/reports/law/10209/>
26. Іванова В.М. Досвід зарубіжних країн щодо інноваційно-інвестиційного розвитку держави у контексті забезпечення її зовнішньоекономічної безпеки. *Інвестиції: практика та досвід*. 2022. № 13-14. С. 59-64.

27. Ільчук В., Шпомер Т. Проблеми моделювання інноваційно-інвестиційних систем відновлювальної сфери економіки. *Проблеми і перспективи економіки та управління*. 2020. № 4. С. 7-15.

28. ІНВЕСТИЦІЙНИЙ ПАСПОРТ ШЕПЕТІВСЬКОЇ МТГ ХМЕЛЬНИЦЬКОЇ ОБЛАСТІ <https://shepetivka-rada.gov.ua/wp-content/uploads/2024/07/investycyjnyj-pasport-2024.pdf>

29. Кабаченко Д.В. Управління інноваційним потенціалом і його вплив на результати господарської діяльності підприємства. *Міжнародний науковий журнал «Інтернаука». Серія: Економічні науки*. 2018. № 12. С. 27-36.

30. Кичко І. І. Перспективи реалізації моделі венчурного інвестування в Україні. *Проблеми і перспективи економіки і управління*. 2016. № 3(7). С. 171-177.

31. Кичко І., Панченко М. Теоретико-економічні підходи до визначення змісту та перспектив реалізації інноваційно-інвестиційного потенціалу в Україні. *Проблеми і перспективи економіки та управління*. 2021. № 3. С. 19-28.

32. Кичко І.І., Савченко В.Ф. Стратегічні орієнтири інвестиційно-інноваційного розвитку в Україні. Здобутки і проблеми євроінтеграційних зрушень в Україні на сучасному етапі: монографія / за заг. ред. В. Ф. Савченка, Л. М. Мекшун. Чернігів : ЧНТУ, 2018. С. 8-29.

33. Конохова З. П. Моделі державного регулювання економіки: навчально-методичний посібник. Харків: НТУ, 2018. 132 с.

34. Косач І.А., Дегтярьов А.В. Управління інноваційно-інвестиційним розвитком підприємництва в умовах трансформаційної економіки. *Проблеми сучасних трансформацій. Серія: економіка та управління*. 2021. № 2. С. 16-22.

35. Косач І.А., Жаворонок А.В., Дегтярьов А.В. Фінансовий механізм інноваційно-інвестиційного розвитку підприємництва: сучасні аспекти.

Проблеми сучасних трансформацій. Серія: економіка та управління. 2021. № 1. С. 16-22.

36. Костель М. В. Механізми вартісно-орієнтованого управління підприємством: звіт про НДР. Суми: СумДУ, 2015. 84 с.

37. Котикова О. І. Державне регулювання економіки та економічна політика: конспект лекцій. Миколаїв : МНАУ, 2016. 137 с.

38. Коткова Н. С. Методичні підходи з оцінки результативності прогнозних очікувань інноваційно-інвестиційного потенціалу харчової промисловості України. *Продовольчі ресурси.* 2021. Т. 9, № 16. С. 267-278.

39. Крамаренко К.М. Особливості формування стратегії інноваційно-інвестиційного розвитку підприємств. *Науковий погляд: економіка та управління.* 2020. № 3. С. 58-61.

40. Лицур І.М., Лимич Ю.В. Чинники формування інноваційно-інвестиційної політики сталого розвитку. *Ефективна економіка.* 2013. № 9. URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/efek_2013_9_6.

41. Мальська М.П., Білоус С.П. Менеджмент організацій: теорія та практика: навч. посіб. Львів. нац. ун-т ім. І. Франка. К.: SBA-Print, 2020. 190 с.

42. Маматова Л.Ш. Сучасний стан фінансово-інвестиційного потенціалу України. *Економічні науки. Зб. наук. пр. Маріуполь: ДВНЗ «ПДТУ»*, 2015. Вип. 29. С. 172-180.

43. Маматова Л.Ш. Фінансово-інвестиційний потенціал підприємства: сутність та структура. Маріуполь., 2016. Т. 3. С. 8.

44. Марчишинець С.М. Теоретичні основи інноваційно-інвестиційного процесу на підприємствах. *Український журнал прикладної економіки.* 2018. Т. 3, № 4. С. 241-250.

45. Матвійчук О. А. Економічна сутність інвестицій та їх класифікація. URL: <https://core.ac.uk/reader/43283160>

46. Носирєв О. О. Управління розвитком інноваційно-інвестиційного потенціалу підприємств машинобудування. *Науковий вісник Херсонського державного університету. Серія Економічні науки*. 2017. Випуск 27. Частина 1. С. 72-75.

47. Петрович Й.М., Новаківський І.І. Методологічне та інвестиційне забезпечення розвитку інноваційного потенціалу промислових підприємств. *Вісник Національного університету «Львівська політехніка»*. Серія: Проблеми економіки та управління. 2022. Т. 6, № 1. С. 106-118.

48. Похилько С. В. Інвестиційно-фінансові механізми еколого-орієнтованого розвитку регіонів: звіт про НДР (заключний). Суми: СумДУ, 2014. 50 с.

а. Про інвестиційну діяльність: Закон України від 18.09.1991 р. № 1560-XII: станом на 10 жовт. 2022 р. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1560-12#Text>

49. Про режим іноземного інвестування: Закон України від 19.03.1996 р. №93/96-ВР: станом на 17 серп. 2022 р. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/93/96-%D0%B2%D1%80.#Text>

50. Програма сприяння залученню інвестицій в економіку Шепетівської міської територіальної громади на 2021 - 2025 роки. URL: <https://shepetivka-rada.gov.ua/wp-content/uploads/2022/09/№22-pro-zatverdzhennya-programy-zaluchennya-investycij-2021-2025.pdf>

51. Раманова Ю.С. Механізм підвищення ефективності залучення іноземних інвестицій в економіку України: дис.: 8.03050301. Київ, 2017 р. 104 с. URL: <https://ied.kpi.ua/wp-content/uploads/2022/09/№22-pro-zatverdzhennya-programy-zaluchennya-investycij-2021-2025.pdf>

52. Рекуненко І.І., Басова Ю.В. Трактуювання та сучасний стан інвестиційного потенціалу України. *Міжнародний науковий журнал «Інтернаука»*. 2019. № 5(2). С. 26-32.

53. Салтикова Г. В. Фактори впливу на інвестиційний потенціал Сумської області. *Економічні проблеми сталого розвитку : матеріали Міжнародної науково-практичної конференції імені проф. Балацького О. Ф.*; за заг. ред. О. В. Прокопенко. Суми : СумДУ, 2016. С. 157-158.

54. Саченко О. А. Метод оцінки ефективності інвестицій інноваційного проекту модернізації обладнання. *Вісник Національного технічного університету «ХПІ». Серія: Стратегічне управління, управління портфелями, програмами та проектами.* 2015. № 1. С. 179-182.

55. Сердюков К.Г., Кайдаш О.В. Кореляційно-регресійний аналіз впливу макроекономічних показників на обсяги капітальних інвестицій. Науковий вісник Херсонського державного університету. Випуск 30. Частина 3. 2018. URL: <https://ej.journal.kspu.edu/index.php/ej/article/view/317/313>

56. Сімонова М.В. Оцінка інвестиційної привабливості України на основі аналізу методик, розроблених провідними міжнародними організаціями. *Вісн. Житом. держ. технолог. ун-ту. Серія : Економічні науки.* 2012. № 1(59). С. 283-287.

57. Суть та види інвестиційних проектів. URL: <http://moodle.nati.org.ua/mod/book/view.php?id=8845>

58. Цимбаліст А. В. Оцінка ефективності інвестиційних проектів: 051 Економіка. Шостка, 2021. 29 с.

59. Шевченко Л. В. Фактори впливу на іноземне інвестування в економіку України: підходи до класифікації. *Вісник Харківського національного університету імені В.Н. Каразіна, серія «Економічна», випуск 100.* 2021 р.;

60. Шевченко С. Ю. Економічна сутність інвестицій та інвестиційної діяльності. Інвестиції: практика та досвід №1/2010. URL: http://www.investplan.com.ua/pdf/1_2010/4.pdf

61. Шестаков Д. Ю. Специфіка інноваційного проекту як передумова управління ризиками інвестиційного портфеля на ринках венчурного капіталу. *Бізнес-Інформ.* 2019. №4. С. 92–97.

62. Реалізація значних інвестицій в Україні. Вимоги законодавства, можливості та ризики інвесторів
URL:https://biz.ligazakon.net/analytics/231791_realzatsya-znachnikh-nvestitsy-v-ukran-vimogi-zakonodavstva-mozhlivost-ta-riziki-nvestorv